Budapest, 1900. Ötödik évfolyam. 81. szám. Péntek, március 23.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jóssef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt). Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az irigység politikája.

Budapest, március 22.

(v.) Az összeférhetetlenségi problémára is rátette immár a kezét az az elem, amely ujabban hozzátapad nálunk minden közkérdéshez: az osztályirigység. A törvényrevizió dobogóján szenvedélyes dulakodásba elegyedett az ingatlan tőke az ingó tőkével. A földbirtok a pénzt akarja a parlamentből kiszoritani; a pénz viszont *támadva* védekezik s igy a földbirtok törvényhozási befolyásának csökkentését tüzte célul maga elé. A népképviselők politikai függetlenségének közjogi kérdése közönséges marakodássá fajul ilyen módon a latifundiumok s a haute finance között. Csunya dolog, ami ellen határozottan állást kell foglalnia a közvéleménynek.

Ezekkel az eltorzitó törekvésekkel szemben mi a legsürgösebb feladat? Az, hogy az összeférhetetlenség ügye visszahelyeztessék arra az elvi alapra, amelyről ilyen hirtelen lesiklott. Nem az ingó tőke képviselőit s nem az agrár érdekek szószólóit kell a parlamentből kirekesztení, hanem a népképviselet tagjainak a kormányhatalomtól való függőségét. Lehet valaki tőkepénzes létére fölfelé is független; s más valaki viszont lehet felülről függő hitbizományos létére is. A vagyon *minemüsége* itt semmi módon nem jöhet számba; söt maga *a vagyon* is mellékes a kérdés lényegére nézve, — hiszen aki szegény, annak nincs szükségképp lenyügözve a politikai akarata, valamint vannak nábobok, akiket hatalmas anyagi érdekek szálai füzhetnek a kormányzati hatalomhoz. Nem az itt a vita tárgya, szegény vagy gazdag legyen a képviselő s amennyiben van valamije, ingó vagy ingatlan értékben helyezte-é el vagyonát. Hanem azt kell eldönteni, a kormánytól való érdekeltségi függésnek mik a helyes kritériumai s milyen eljárás révén lehet a megállapitandó mértéknek szigoru és következetes alkalmazását feltétlenül biztositani. Erről tessék diskurálni, agrárius és merkantilista urak, ne pedig egymás ellen agyarkodni.

Olvashatni mostanában megint inkompatibilis-jegyzékeket, amelyekben ott szerepel mindenki, akinek bármi köze van bármiféle részvénytársaság igazgatóságához vagy felügyelő bizottságához. Halálos bünné lett ismét a Balatonhajózási részvénytársaság igazgatásában résztvenni, a Tattersall részvénytársasággal törödni, vagy a kutyabagosi takarékpénztárt adminisztrálni. Akinek a neve a *Compass* lapjain elöfordul, azt megbélyegzi irgalmatlanul a közerkölcsök hipokritáinak tulbuzgósága. Ha azt kérdeznök e hipokritáktól, hajlandók-e hát összeférhetőknek tekinteni mindazokat, akikről a pénzügyi cimtárak nem vezetnek nyilvántartást, nyilván azt felelnék, hogy ugyan ne léháskodjunk velük. Ugyane jogon mondjuk mi is nekik, ne üzzenek frivol játékot egy komoly elvvel. Ne azt nézzék, huz-e valaki — s ha igen, honnan — tantiémet; hanem ügyeljenek arra, hogy törvényhozói hatalmával senki vissza ne élhessen a maga anyagi hasznára. Vannak kétségtelenül részvényvállalatok, amelyeknek jó vagy rossz sorsára döntő hatást gyakorol a kormányzati hatalomnak barátsága vagy ellenséges indulata. De ebből nem következik sem az, hogy csakis a részvénytársaságok szolgáltatják az összeférhetetlenséget, sem pedig az, hogy mihelyt valaki érdekelve van valamely részvénytársaságnál, ezzel ipso facto összeférhetetlenné lett. Ha a képviselő maga-magának eszközöl ki valamely anyagi hasznot a kormánytól, vagy ha mások számára jár ki itt vagy amott busás nyereséget, amelyből aztán persze neki is kijut a tetszetős formába öltöztetett jutalom, ami — akárhogyan forgassuk a dolgot — még sem egyéb kendőzött proviziónál: ezek az esetek legalább is ugyanolyan határozott alakban állapitják meg az inkompatibilitást. Az meg éppenséggel oktalan beszéd, mintha a földbirtok — akár a legóriásibb latifundium is — már természeténél fogva kizárná a felülről való függőséget. A kataszteri osztályozásnál, az árvédelmi munkálatok berendezésénél és költségeiknek kivetésénél épp olyan flagráns alakban keletkezhetik az érdekeltségi összeférhetetlenség, mint az ingó tőke gyümölcsöztetésénél. Elmondhatjuk tehát jó lélekkel, hogy nem az itt a kérdés, kik maradjanak ki a parlamentből, hanem az, hogy akik bejutnak, azoknak hogyan biztosittassék a politikai függetlensége.

Ezt a kérdést pedig másképpen mint higgadt gondolkodással és minden irányban méltányos lojalitással megoldani nem lehet. Ha szóhoz jut benne az osztályirigység, könnyen származhat osztályharc belöle. Az a a két ellentét, amely itt egymással mérközik, két ponton feltünően hasonlit egymáshoz: egyikük sem öszinte és mind a kettő romboló természetü. A rigorizmus az agrár érdekek szószólóitól indul ki. Az erkölcs tógáját ölti magára, de voltaképpen a társadalmi partikularizmust testesiti meg. Következetesen végrehajtva mindazt, amit ennek az irányzatnak a prófétái hirdetnek, a parlamentből kiszorulna minden demokratikus elem. Még pedig nem pusztán legyözötten, hanem stigmatizáltan is. Ez az irányzat nem csupán a hatalomból, hanem az erkölcsből is monopóliumot akar csinálni a földbirtokos osztály számára. Minden egyéb eleme a társadalomnak erőtlen és romlott páriává sülyedne, ha ez az irányzat diadalt tudna aratni. A másik tábor törekvése szintilyen természetü. A törvényhozásban tért kiván hóditani a birtokos osztály rovására; s az erkölcsi fronton csupán abban különbözik a maga ellentététől, hogy nem üt ugyan meggyalázó bélyeget az ingatlan tőkére, de tulságosan tág határokat szab a mozgó tőke érvényesülésének.

Az összeférhetetlenségi mozgalom medrébe ez a két véglet vezeti az osztályirigység iszapját. Nem tehetünk róla, de bennünk erős aggodalmak támadnak e tünetek láttára. A parlamentben, ugy látszik, a hazafias higgadtság szavát immár tulharsogja a társadalmi elfogultság szenvedélye. Az orvoslásnak tehát a

TÁRCA.

Miramare.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Erzsébet.

Nem méltó hozzád olcsó, ócska lantom,
Nagy emlékedhez nem méltó e toll;
Szentségtörés, ha egy királyi hanton
Egy utcasarki énekes dalol!
De te a kintornákat is megérted,
A fájdalom hangját jól ismered;
S a kintornás száraz szeméből érted,
Érted, királynő, fájó könny pereg!

*

Egy könny, amely, mig minden semmivé lett
Sok küzdelmes, sok hosszu év alatt,
Mig könnyeim kisajtolá az élet,
Kisírt szemembe' mégis megmaradt!
A könny, amely sajogva, fájva, téged
Végig kisért egy hosszu életen,
Az az egy könnycsepp, mely örökre éget,
Zavarja meg hideg tekintetem.

*

A kedvenc költőd kedvenc költeménye,
Erről az egy, nagy könnycseppről dalolt;
Fájdalmas arcod földöntúli fénye
Ez égő könnycsepp ragyogása volt.
Tudtunk mi is zokogni, sírni véled,
De óh, a könny nyomán virág terem;
Tiéd a bú, az élőké az élet;
Tiéd a gyász, miénk a szerelem!

*

Akit balsorsa mindenből kifosztott,
Mig él, hiába búsul, — felriad;
Az is, ki véled minden bút megosztott
S veled gyászolta híven holt fiad; —
Most nagy, legfájóbb könnyét is kisirta,
Mert győz a nap, csak a halál setét,
Leszállt a fájó könny a drága sírba
És nem zavarja már tekintetét!

*

Nem méltó hozzád olcsó, ócska lantom,
Nagy emlékedhez nem méltó e toll;
Szentségtörés, ha egy királyi hanton
Egy utcasarki énekes dalol!
A fájó könny nyomán szines virág nő;
A kintornás már kintornás marad,
Te néked adta most, óh nagy királynő,
Utolsó könnyét, mely még megmaradt!

Stefánia.

Elállt a könny, őszinte volt a bánat,
Miként azé, ki annyit szenvedett;
Hadd szálljon most a dal hozzád, utánad,
Köszöntve nagy, győztes szerelmedet!

*

Még gondolatban is borzadva lépek
A kastélyba, hol ajtó és kilincs,
Hol minden bútor, s a falon a képek
Egy régi hősről szólnak, aki — nincs!

*

Fehér fala a nap fényét beiszsza
S benn' hüvös, mint a sír minden terem;
Mert Miramáre híven várta vissza,
Dicső urát mindmáig szüntelen!

*

Ma élet költözött sok csarnokába,
Mától megint az élet otthona;
Halott urát nem várja már hiába,
És újra szól a régi orgona!

*

Él Miramáre! Minden újra éled!
A zúgó tenger indulóba csap;
Él Miramáre! Ujra él te véled!
S fehér falán vakítva ég a nap!

Latzkó Ander.

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

közvéleményből kell kiindulnia. A tömegek meggyőződéséből kell kifejlődnie annak az erkölcsi nyomásnak, amely elég hatalmas lesz arra, hogy az összeférhetetlenségi kérdést kiragadja az osztályirigység karmai közül, amelyek csak bemocskolhatják és megsebezhetik. Bölcs és méltóságos mérlegelést vár a közvélemény e kérdésben; legyen tehát vége a disztelen dulakodásnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 22.

Azt a szörszálat, amelyet tegnap *Pichler* és *Barta* Ödön kezdtek hasogatni, ma tovább vagdosták *Kossuth* Ferenc, *Komjáthy* Béla, *Rátkay* László és *Polónyi* Géza. Igy a mai ülésnek jó harmadrésze eltelt annak a kérdésnek a vitatásával, hogy a kvótaküldöttséget a mi országgyülésünk megválaszsza-e és hogy a mi kvótaküldöttségünk alkuba állhat-e az osztrák küldöttséggel, ha a birodalmi tanács nem választja meg ujra?

Kossuth Ferenc szólt először a miniszterelnöknek ahhoz az inditványához, hogy a Ház válaszsza meg a kvótabizottságot. Kijelentette, hogy pártjának a bizottság megválasztása ellen nincs kifogása, de mert a hatvanhetes kiegyezés csődbe jutott, nem fogadja el a miniszterelnök inditványát.

Széll Kálmán erre meggyőzően mutatta ki, hogy milyen kis kérdés az, amelyet a szélsőbal olyan nagy apparátussal igyekszik felfujni és hogy Kossuth egész okoskodása merő félreértésen alapszik. Nem is férhet kétség ahhoz, hogy a miniszterelnök által javasolt eljárás tökéletesen korrekt és megfelel a legszigorubb törvényes követelménynek is. A kvótabizottság jelentését beterjesztette a képviselőháznak és a Ház tárgyalta is a jelentést. A király eldöntötte a kvótát félesztendőre. Világos, hogy a kvótabizottság mandátuma megszünt és uj kvótabizottságot kell választani, még a félesztendő eltelte előtt. Hogy a birodalmi tanács hogyan fogja fel az ő bizottságának a helyzetét, ez egészen az osztrákok dolga. Nekünk ki kell küldenünk a magunk kvótabizottságát és ennek a bizottságnak tárgyalnia lehet és kell is azzal az osztrák bizottsággal, amely magát erre kompetensnek vallja s amelynek a kompetenciáját az osztrák alkotmányos faktorok nem vonják kétségbe. Mi alkalmazzuk a magunk törvényét, az osztrákok a magukét. A mi dolgunk csak az, hogy a részünkről alkotmányosan kiküldött bizottság utján alkudozzunk az osztrákoknak azzal a bizottságával, amely szerintök szintén alkotmányos. Egyébként pedig azért sem veszedelmes a dolog, mert a birodalmi tanács, amint meg tudta választani a delegációt, megválaszthatja a kvótabizottságot is, ha akarja. Hogy nekünk be kell várnunk az osztrákok választását, azt igazán nem tudja bebizonyitani semmiféle törvényből *Kossuth* Ferenc. Sem *Komjáthy*, sem *Rátkay*, sem *Polónyi*, akik a miniszterelnök érvelését cáfolni igyekeztek, de sikertelenül. A Ház végre is elfogadta a miniszterelnök inditványát és szombatra tüzte ki a kvótaküldöttség megválasztását.

Ezután hamar letárgyalták a *kultusztárca* költségvetésének hátralevő részét. A Nemzeti Muzeum tételénél *Komjáthy* Béla és *Zsilinszky* Mihály államtitkár, a lelkészi jövedelmek kiegészitésére fölvett tételnél *Kiss* Albert és *Zsilinszky* szólaltak fel. A tárca többi tételét vita nélkül megszavazták. Az államtitkárt sokan melegen üdvözölték, mikor a tárca tárgyalásának befejezését tudatta az elnök.

Az előadói emelvényt *Rohonyi* Gyula foglalta el és alapos beszéddel ajánlotta be *az igazságügyi tárca* költségvetését. Az ellenzék részéről *Rátkay* László szépen, lendületesen inditotta meg a vitát. Beszédének gerince a nemzetiségi izgatás ellen irányult s ezzel az egész Ház szimpatikus figyelmét tudta magának biztositani.

Szüzszónok állott fel a jobboldalon: *Janits* Imre, a nyitrai képviselő. Nagyméretü beszéddel mutatkozott be, még pedig mint igen alapos készültségü jogász és rokonszenves szónok. Az igazságügyi reformokról szólva sok jó ideával járult hozzá az igazságügyi vita megtermékenyitéséhez.

Major Ferenc közegészségügyi szempontból kezelte az igazságügyet, s azután *Kubinyi* Árpád fejezte be a mai tanácskozást egy okos és figyelemreméltó beszéddel.

A képviselőház ülése március 22-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter, *Plósz* Sándor igazságügyminiszter, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, *Cseh* Ervin horvát miniszter.

(A kvótabizottság.)

Kossuth Ferenc: A kvóta-bizottság megválasztása ellen kifogása nincs, mert ezt a törvény parancsolja. De az ellen tiltakozik, hogy csak Magyarországon választják meg azt. A kiegyezés már csődöt mondott és mégis mesterséges uton fenn akarják tartani a közjogi kapcsot a két ország között. A miniszterelnök érvelése erőltetett, mert a magyar kvótabizottság müködési köre megszünt; ezt maga a miniszterelnök is elismeri. Miért nem áll ugyanez az osztrák kvóta-bizottságról? Az osztrákok e tekintetben egy külön felfogás szerint nem cselekedhetnek, mert a törvény világosan intézkedik e téren. A függetlenségi párt nevében tiltakozik a törvények féremagyarázása ellen. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Azt hiszi, hogy Kossuth egy igen kicsiny kérdésből igen nagy kérdést akar csinálni (Halljuk! Halljuk!) és hogy félreértés és talán nem is egyéb az oka annak, ami a kérdés felfogására nézve fennforog. A kérdés igen egyszerü. A kvótabizottságok annak idején beadták jelentéseiket, a képviselőház azt a jelentést és azt a törvényjavaslatot, amelyet a kormány a két kvótabizottság megegyezése alapján előterjesztett, tárgyalás alá vette, az a tárgyalás véget nem ért, mert a kérdés tárgyalása a napirendről levétetett, a karácsonyt közvetlenül megelőző napon. Ennek folytán beállott az 1867 : XII. t.-c. 21. §-a rendelkezésének esete, amely szerint a két állam közt egyezség létre nem jövén, a kérdést a korona döntötte el és pedig félévre. Most már a félév lejárta előtt kell gondoskodni a kvóta-kérdés ujból való szabályozásáról. Ez a kérdés.

Hogy uiból kezdhessük a tárgyalást, a törvény rendelete szerint a két kvótadeputációnak össze kell önnie.

Az ellenzék most azt mondja: elismeri, hogy ez az eljárás helyes, de miután az osztrak reichsrath kvótabizottságot nem választott, difikultáljа azt. En nem kértem mást, mint azt, hogy a magyar országgyülés válaszsza meg a kvótadeputációt. Azt, hogy az osztrák reichsrath választ-e, vagy nem választ, hogy magát kompetensnek tartja-e a régi deputáció vagy nem, annak a kérdésnek elhatározása, előzőleg nem a mi dolgunk. (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon. Ellenmondás a szélső baloldalon.) Minden körülmények között áll az, hogy mi csak magát teljesen kompetensnek, az osztrák reichsrath mandatáriusaképpen kompetensnek tartó deputációval fogunk szóba állani. (Általános élénk helyeslés.) Ha az a deputáció magát kompetensnek, kétségtelen mandatariusnak nem tartja: no hát akkor nem fogunk vele tárgyalni, akkor majd a reichsrath megválasztja a deputációját, akkor, a mikor.

Ez a kérdés egész egyszerü és nem ugy áll, mint ahogy Kossuth mondta, hogy az osztrákok nem választanak. Az osztrákok választottak egy deputációt mult év október havában. Annak jelentését még tárgyalás alá sem vették. Lehet, hogy nem tartják magukat kompetensnek: akkor választani fognak; azt majd a reichsrath fogja elhatározni, azt az a deputáció fogja elhatározni és semmi prejudicium nem fog történni a következésekben, mert akkor itt nem fogjuk ugyan tárgyalni azt a kérdést, de a magyar kvóta-deputáció nem fog velük szóba állani, ha magukat kompetensnek nem tartják. Miben van itt prejudicium téve akárminek, vagy miben van a törvény megsértve és tagitva?

De nem jelenti ez — amint Kossuth mondja s talán szeretné — az 1867. XII. törvénycikknek a csődjét. Miben van annak az 1867. XII. törvénycikknek a csődje? Nem fungál az minden izében? Nem volt-e még tavaly a delegáció a maga szabályszerü és rendes keretében? Nem választotta-e meg a reichsrath az idén is már a delegációt? És ha nem sikerült az ottani állapotok miatt a vámszövetséget megkötni, hát mi azért nem gondoskodtunk-e az 1867. XII. törvénycikk keretében a gazdasági és pénzügyi kérdések elintézéséről? Nem történt az 1867. XII. törvénycikk rendelkezésének csorbája. Az egész vonalon eddig végre van hajtva annak minden rendelkezése, ugy politikai, mint gazdasági részében. (Helyeslés a jobboldalon.) Nem is volt az a mozgalom, amely Ausztriában abnormis helyzeteket teremtett és gátolta, hogy a két állam között vamszövetség alakjában rendeztessenek el a gazdasági viszonyok, amely egy ideig kérdésessé tette a delegációk intézményének a kontinuus fenntartását és a tavalyi választást, nem volt az a kiegyezés ellen intézve; az az ottani belbajok, belviszályok és belnaboruság következése, ahol mindenik part felváltva ki akarta használni belkérdéseinek küzdelmei közepette egyik vagy másik irányban a helyzetet a kiegyezési kérdésekben; de nem maga az 1867 : XII. törvénycikk ellenében volt ez a mozgalom inditva, hanem a belbajok következése volt. És ha nekünk sikerült, dacára ennek a nehéz helyzetnek, eleget tenni az 1867 : XII. törvénycikk betüjének és szellemének, az ennek a törvénycikknek az ereje, az a mellett bizonyit, hogy mi értjük az ebben a törvénycikkben rejlő felfogásnak és szellemnek egész horderejét és azon az alapon tudunk is, akarunk is és van is erőnk eljárni. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ez az 1867. évi XII. törvénycikk mellett és nem ellene szól. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Azt mondja Kossuth, hogy mi tágabban akarjuk magyarázni az 1867. évi XII. törvénycikket, mint amint az szoros értelmezéssel szól és pedig ebben az esetben is. Ezt nem akarjuk. Bizonyitsa rám, hogy abban a sok vitában, amelyet egymással folytattunk a mult esztendőben, neki sikerült reám, vagy erre a kormányra, vagy erre a pártra bizonyitani, hogy mi az 1867. évi XII. törvénycikk betüjéből csak egyetlenegyet is feladtunk. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

En kijelentem határozottan, hogy mihelyt ott a kvóta-deputáció magát inkompetensnek tartja, vagy ahol minden faktor együtt van, a Reichsrath vagy a kormány a kvóta-deputációt inkompetensnek tartja, akkor nem fognak a deputációk összeülni. Egy különbség a két kvóta-deputáció között mégis van. És ez az, hogy a mienk beadta a maga jelentését és azt itt tárgyaltuk és a képviselőház heteken át tanácskozott felette, odaát pedig nem tárgyalták a jelentést; beadadtott ugyan, de a bizottságnál maradt és a Ház nem tárgyalta. Tehát, ha az lesz odaát az illetékes alkotmányos faktoroknak a felfogása, mint előbb mondtam, hogy a kvóta-deputáció nem kompetens, a mi bizottságunk nem fog azzal a bizottsággal tárgyalni. De azt a tant, amit fel méltóztatott állitani igy nem fogadhatom el. Kossuth azt mondja, hogy a döntéssel megszünt a kvótadeputáció. (Ugy van! Ugy van a szélsőbaloldalon.) A döntéssel megszünt az egyeskedésnek egész tartalma és maga az egyezkedés megszünt teljesen, mely a kettő között létrejött, de valamint ez a képviselőház azt mondhatta volna, ugy a másik, az osztrák félnek a reichsrathja is azt mondhatná, hogy én kiküldöm a régi deputációt egy ujabb határozattal, akkor igenis az a deputáció e mandátum alapján tárgyalhat. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás a szélsőbaloldalon.) A dolog igen egyszerü. A törvény azt mondja, hogy szemben áll egymással két állam és küldöttségek utján tárgyal. Mi kiküldjük a magunkét, az osztrák kiküldi a maga küldöttségét. Hogyha az nem tartja magát kompetensnek, mással fog fölcseréltetni. Ha magát kompetensnek tartja, vagy az ottani körök kompetensnek tartják, akkor az a régi marad, a reichsrathnak a kiküldöttsége. Kossuth nem jól distingvál. Azt mondja, hogy a kvóta megállapitása *közös ügy*. En azt akarom bizonyitani, hogy én szigorubb vagyok a közjogi felfogások magyarázatában, mint Kossuth, mert azt mondom, hogy *a kvóta megállapitása nem közös ügy*. A kvóta megállapitása a közösügyi költségek megállapitásának a kérdése. De azt a két állam önálló egyezkedéssel, függetlenül egymástól állapitja meg egymással. És sehogysem közös ügy. Mert valamint mi kiküldjük a bizottságot függetlenül és ők nem avatkozhatnak bele abba, hogy miképpen küldjük ki a mi bizottságunkat, ugy ők is függetlenül küldik ki a maguk bizottságát és mi nem szólhatunk bele a kiküldés módjába. Ők ki fogják küldeni a maguk küldöttségét a maguk törvényes fölfogása szerint. Ha az a bizottság az ottani törvényes fölfogás szerint törvényes lesz, szóba állunk vele, ha nem lesz törvényes, nem állunk szóba vele. Igy a törvényes állásnak minden sérelme nélkül lehet ezt a kérdést megoldani. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! jobbfelől. Mozgás a szélső baloldalon.)

Komjáthy Béla: Közös-ügyeket csakis alkotmányos uton lehet a 67 : XII. t.-c. szerint Ausztriával megállapitani. Nem barátja a kiegyezésnek, de követeli, hogy azon törvénycikkek, melyek alkotmányos jogainkat legalább némiképp biztositják, tiszteletben tartassanak. Nagy fontosságot tulajdonit a miniszterelnök azon kijelentésének, hogy az osztrák reichsrath a kvóta-bizottságot megválasztani nem akarja.

Széll Kálmán miniszterelnök: *Azt nem mondottam!*

Barta Ödön: *Nem mondta, csak gondolta!*

Komjáthy Béla: A reichsrath felfogását nem akceptálja, az osztrák kormánynak pedig kötelessége lett volna vagy megválasztani a bizottságot, vagy pedig kijelenteni, hogy a reichsrath arra képtelen. Nincs igaza a miniszterelnöknek akkor sem, midőn azt állitja, hogy a kvóta-megállapitás nem közösügy. Minden oly dolog, mely kiválólag Magyarország ügyeit illeti, közös-ügy. Nem fogadja el a miniszterelnök inditványát.

Széll Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A t. képviselő ur kiindulási pontja egészben hamis, ő azt mondja, hogy azért ellenzi a kvóta-deputáció megválasztását, mert a miniszterelnök kijelentette, hogy a régi deputációt Ausztriában azért kell illetékesnek kijelenteni és esetleg azzal tárgyalni, mert a képviselő ur feltételezi, hogy az osztrák kormány kijelentette, de sőt ezt mint tényt is állitja, hogy ott a kvóta-deputációt megválasztani nem lesz képes. En ennek éppen az ellenkezőjét mondtam. (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.)

Már pedig én hangosan és magyarul beszéltem és mindenki megértett a Házban, csak éppen Komjáthy képviselő ur nem. Nem azt mondtam én, hogy ott nem képesek megválasztani a kvótadeputációt, ellenkezőleg azt mondtam, hogy ott igenis képesek lettek volna megválasztani, mert hiszen — csak a tavalyi eseményekre mutatok rá — sokkal nagyobb, a pártok kezében fegyverül szolgáló kérdést békésen intéztek el: megválasztották a delegációt is (Igaz! Ugy van! a jobb- és baloldalon.) és a kvótadeputációból soha ott az osztrák pártok kérdést nem csináltak. De, ha megválasztották a delegációt, fel nem tehető ugyanarról a reichsrathról, hogy meg ne választaná a kvótadeputációt. Bennem tehát sem az

ottani viszonyoknak nyugodt, figyelmes szemlélése azt az impressziót nem kelti, sem az osztrák kormány egyetlen szóval sem jelentette ki, hogy neki a legkisebb aggálya lenne abban az irányban, hogy a kvótadeputáció meg lesz választható. Én tehát éppen az ellenkezőjét állitottam annak, amit a t. képviselő ur reám fog, mert csak annyit mondtam, hogy azon esetre, ha az osztrák kormány és maga a reichsrath illetékesnek tartaná a már kiküldött kvótadeputációt és maga az a deputáció is akkor, hogy ha mandáns és mandatárius, magát törvényesen kompetensnek tartja, nem látok okot arra, hogy mi más magyarázattal, más keletkezési forrásból dezavuáljuk azt a mandátumot. (Élénk tetszés és helyeslés a jobb- és baloldalon.) Én azt mondtam, hogy az esetben, ha ez igy van, szóba állunk velük, a régi küldöttséggel; ha nem igy van, nem állunk szóba velük, hanem választanak majd egy másikat. Tehát teljesen ellenkezőjét mondtam annak, amit a t. képviselő ur nekem imputál. Én egész lojalitással kijelentettem, hogy ha Ausztriában az illetékes faktorok részéről a legkisebb aggály forog fenn az iránt, hogy a régi deputáció bir-e jogérvényes mandátummal, akkor ujat fognak választani és mi azzal fogunk tárgyalni. De ott senkinek szándékában nincsen, hogy a reichsrathot ki akarnák játszani. Ha a reichsrath abban a nézetben lesz, hogy uj deputációt kell kiküldeni, teljes jogát fogja gyakorolni, arra az esetre pedig, ha a reichsrath és a deputáció abban a nézetben lenne, hogy mivel ott nem tárgyalták végig a kérdést, tehát a régi deputációnak mandátuma érvényes, nekünk nincs okunk, sőt jogunk sincs ebbe beleszólani (Igaz! Ugy van! a jobb és a baloldalon.) és azt mondani, hogy az általuk érvényesnek elismert mandatariussal nem állunk szóba. (Igaz! Ugy van! Helyeslés a jobb- és baloldalon.) Teljesen ellenkezőjét mondtam tehát annak, amit a t. képviselő ur nekem tulajdonit és én nem engedhetem meg, hogy a t. képviselő ur odaállitson mint tényt vagy mint argumentumot egy oly kijelentést, amelyet én betüszerint is, értelmére is egészen másképp mondtam. (Élénk helyeslés a jobb- és baloldalon.)

Rátkay László: Ha a két kiküldött bizottság nem tud megegyezni, a király dönt. Ez megtörtént. A törvény világosan megszabja az utat, amelyet követni kell.

Polonyi Géza: A bizottságok a kvóta kérdésében megállapodásra jutottak, tehát a funkciója megszünt. A Felség döntése egyforma mérvben lépett érvenybe, tehát mind a két országban egy stádiumba lépett a kvóta-kérdés. Az osztrákoknak nincs joguk egy külön feltogás alapjára állni, mert egy közös szerződési dolog elintézésénél mind a két fél határoz a fölött, hogy miképp köttessék az meg. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Barta Ödön: Komjáthy nézetéhez csatlakozik, mert a régi osztrák kvóta-bizottság az uj kvótatárgyalásra illetéktelen.

Elnök: Szavazásra teszi fel a kérdést.

A Ház elfogadja a miniszterelnök inditványát, amely szerint az uj kvóta-bizottság a szombati ülésen választatik meg.

(A vallás- és közoktatásügyi budget.)

A muzeumok tételénél

Komjáthy Béla: A célszerübb elhelyezést és a muzeumi tisztviselők fizetésének javitását sürgeti.

Zsilinszky Mihály államtitkár örömét fejezi ki, hogy a Nemzeti, a Szépmüvészeti Muzeum tárgyai oly szépen gyarapodnak. A Szépmüvészeti Muzeum tervére a pályázat már kiiratott s a Muzeum felépülése után a Nemzeti Muzeum képtára ott fog megfelelő helyet találni. Elismeri azt is, hogy a tisztviselők nagyobb fizetést érdemelnek, de a 93: IV. törvényeikk intézkedik e téren s azert csak pótlékok kiutalványozásával lehet a dolgon segiteni. Az előléptetés is lassu, mert a tisztviselők szakokba vannak beosztva s ez a beosztás akadályozza némely arra való tisztviselőnek előléptetését.

A kormány mindent megtesz, hogy a muzeumi gyüjtemények szaporodjanak. Igy nemrég Pozsonyból külföldre vándorolt egy érdekes gyüjtemény, de a kormány nem habozott azt a muzeum részére megvásárolni. A katalógusokra megjegyzi, hogy a néprajzi muzeum katalógusa, külföldi szakértők szerint, forrás tekintélyével birnak. Most fog közzétetni egy katalógus, amely az összes fővarosi muzeumok kincseit publikálni fogja. Ez albumszerü lesz és Párisban is ki fog állittatni. (Helyeslés jobbfelől.)

A *lelkészi jövedelem* kiegészitése tételénél

Kiss Albert: A református lelkészek kongruáját téve szóvá, kéri a minisztert, hogy a törvény által folyósitott segélyösszegek kellő időben folyóvá tétessenek.

Zsilinszky Mihály államtitkár maga is sajnálja, hogy az 1898: XIV. törvénycikk végrehajtva még teljesen nincs, de az előmunka, amelyre nézve egy egész külön osztály létesittetett, még teljesen feldolgozva nincsen. Beérkezett összesen 7000 bejelentés és körülbelül 40.000 forint lett máris kiutalványozva. Sokan hiányosan számitották be jövedelmüket, hogy vissza kellett küldeni a bejelentéseket pótlás végett. Az összeirás is sok helyütt rosszul, vagy egyáltalán nem történt. A jövőben könnyebb lesz a bejelentés, mert az egyházkerületek most már tudják, hogy mihez alkalmazkodjanak.

Elnök: Jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi tárca költségvetése letárgyaltatott. (Zajos éljenzés a jobboldalon.

(Az igazságügyi költségvetés.)

Rohonyi Gyula előadó röviden kifejti, hogy az idei költségvetés három millió koronával magasabb a tavalyinál s ez részben az 1893: IV. törvénycikk némely intézkedése, részben a biróságoknál elkerülhetetlenné vált szemelyszaporitás miatt van igy. Beszél ezután az első biróság dotációjáról, amelynek rendezése nélkül azoknak a nagy igényeknek, amelyeket az első biróság működéséhez füzünk, a birói kar csak a legnagyobb erőfeszitéssel képes megfelelni. A fizetés ezen a vonalon még mindig nem olyan, hogy a jogászfiatalság valami nagy kedvet érezhetne a birói pályához s amint látszik, aránytalanul nagyobb tömegben is lép a biróinál sokkal függetlenebb ügyvédi pályára. Ha az igazságügyi költségvetést összehasonlitjuk a többi tárca budgetjével, konstatálhatjuk, hogy most végre elérte ez azt az arányt, amelyet a külföld nagy kulturállamaiban az igazságügyi kiadásoknak a többi kormányzati költségekkel való egybevetésénél tapasztalunk. Ajánlja a költségvetés elfogadását.

Rátkay László az uj bünvádi perrendtartás közelgő reviziója alkalmából kéri a kormányt, foglalkozzék a halálbüntetések törlésének ideájával. Itt uttörő lehetne Magyarország, nekünk kellene a halálbüntetés eltörlését megkezdenünk. Ajánlja a telekkönyvi ügyek rendezését is, a telekkönyvi tisztviselők fizetésének emelését és mindenekfölött a telekkönyvi törvények meghozását. Kéri továbbá, hogy utasitsák a biróságokat, hogy ezentul külföldről is csak magyar beadványokat fogadjanak el. Itt volna az ideje annak is, hogy a katolikus főpapság végrendelkezési jogát szabályozzuk. A költségvetést nem fogadja el.

Janics Imre az elharapódzó hitel- és biztositási visszaélések szabályozását sürgeti s hiszi is, hogy ezek a napirenden levő egyéb igazságügyi kérdésekkel kapcsolatban nem sokára rendeztetnek is. Fejtegeti a törvényszéki szóbeli eljárás előnyeit. Szól az ügyvédek visszaéléseiről, amelyek lényeges hátrányai a judikaturának.

Foglalkozik az ügyvédi eljárás költségeivel, fölemliti, hogy a vidéki ügyvédek átruházzák az utiköltség kimélése szempontjából a feljebbezési eljárás némely részét a feljebbezési fórum székhelyén lakó ügyvédekre. Igy aztán két fél négy ügyvéddel dolgozik, négy ügyvédet fizet. Nagy revizióra szorulnak a sommás eljárásról szóló törvények, hasonlóképpen a fizetési meghagyásra vonatkozó intézkedések is. A birói és ügyészi szervezetről szólva, kijelenti, hogy azt minden tekintetben jónak tartja, csak a fizetési és előléptetési viszonyokon talál némi javitani valót. Az ügyvédi kar és gyakorlat reformjára nézve idejét látja annak is, hogy a numerus clausus ideájával foglalkozzunk. Az esküdtszéki intézményre tér át ezután, ezt a sajtó tekintetében rendkivül szükségesnek tartja, de a közönséges büntényeknek esküdtszék elé való vitelét nem találja célszerünek, üdvösnek.

Visontai Soma: Hisz már megvan! Mert nem beszélt akkor! Eső után köpenyeg!

Janics Imre hibának tartja azt is, hogy a királyi ügyészek már most az uj törvény értelmében nyomozást is teljesitenek. Tudja, hogy az immár életbeleptetett törvény ellen nincs idő a kifogásokra, de ő kötelességének tartotta aggodalmait mégis megemliteni. A költségvetés három millió emelkedést mutat, nem lehet ez akadály abban, hogy a budgetet elfogadjak, mivel az igazságügyre semmiféle összeg nem lenet nagy. A fővárosi állami épitkezésre az igazságügyi kormány gyakran milliókat költ el, a vidéken meg mindenütt garasoskodik. A nyitrai törvényszék épülete is teljesen rozoga állapotban van, s egyáltalán nem felel meg céljainak. Hiszi azonban, hogy a miniszter rövid idő alatt módját ejti annak, hogy a bajon segitsen. A kabinet iránt teljes bizalommal viseltetik s a költségvetést elfogadja.

Major Ferenc a törvényszéki orvosi intézmény reformját, ennek keretében a törvényszéki orvosi vizsga eltörléltetését, a törvényszéki orvosi működés meltányosabb díjazását sürgeti. Az orvosi kar méltányos kérelmei mindig süket fülekre találnak, e miatt csökken folyvást az orvosok száma. Igy van ez a fegyház-orvosoknál is, akik gyógyszerészi teendőket is végeznek s mégis aránytalan rosszul vannak fizetve. A költségvetést nem fogadja el.

Kubinyi Árpád felhivja a Ház figyelmét a most életlepett bünvádi perrendtartás hiányaira. Azt hittük, hogy ez a reform sok bajon fog segiteni s oda jutottunk, hogy a bajok szaporodtak. A vidéken a szolgabirák, jegyzők nem birják a nyomozási munkát végezni, a budapesti törvényszék pedig sokkal kevesebb tárgyalást tartott, sokkal kevesebb itéletet hozott, mióta a reform életbelépett, mint megfelelő időközben az előtt, mivelhogy a tömérdek uj előkészitő munkát kell, hogy végezzen. Az uj perrendtartás szempontjából fontosabb a tolvaj megbüntetése, mint az ellopott tárgy megkeritése. A kabát-tolvajt elfogja a rendőr s a kabátot nem a meglopotthoz viszik, hanem a törvényszékhez s hetekig, hónapokig ott tartják, mint korpus deliktit. Ő egyébiránt teljes bizalommal van a miniszter iránt, hiszi, hogy a bajokon valamiképpen segiteni fog s a költségvetést elfogadja.

Elnök az ülést délután 3 órakor bezárja.

BELFÖLD.

A delegációk. *Bécsben* holnap közös minisztertanács lesz, melyben a delegáció tanácskozásainak határidejére nézve fognak megállapodni. Magyar politikai körökben ugy tudják, hogy a delegáció idei ülésszaka május végén, vagy junius elején fog megkezdődni.

Horvát propaganda Boszniában. Ezzel a cimmel a *Magyarország* ma esti száma arról ad hirt, hogy egy idő óta tervszerü propaganda folyik a horvát érdekeknek Boszniában való érvényesitésére. Igy *Bécsben* egy rendes iroda működik ily cimen: *Horvát propaganda Boszniában.* Ez az iroda Bécsben VIII., Wickenburg-gasse 17. alatt ütötte föl tanyáját és feladatul tüzte ki, hogy Horvátországnak Boszniára való érdekeit érvényesiteni igyekszik és minden más befolyás ellen, tehát a magyar ellen is küzd. Ez az irat egy széjjelküldött körlevélben *a horvát képviselők támogatására* hivatkozik és bosnyák hirlapi cikkeket helyez kilátásba — horvát szellemben. Ideje és célszerü volna, — irja a *M—g* — ha Kállay miniszter kissé törődnék ezzel a propagandával és megtudná, hogy tulajdonképpen ki áll e mögött a Bécsből megindított akció mögött.

Két királyi kézirat. A *Budapesti Közlöny* mai száma a következő két kéziratot közli:

Kedves *Széll*! Menyemet, *Stefánia* özvegy koronahercegnét és főhercegnőt a Vörös Kereszt védnöksége alól *Ausztria-Magyarországban* felmentem.

Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 11-ikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves *Széll*! Indittatva érzem Magamat a Vörös Kereszt védnökségét *Ausztria-Magyarországban* további intézkedésemig leányomra, *Mária Valéria* főhercegnőre átruházni.

Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 11-ikén.

FERENC JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Ebben a két kéziratban közjogi fogalommal találkozunk, holott társadalmi intézménynyel foglalkoznak. És ráadásul olyan közjogi fogalommal, amely — nincs. A vöröskereszt-egyesület társadalmi intézmény, amelynek semmiféle közjogi vonatkozása sincs. A *magyar* vöröskereszt-egyesület pedig magyar intézmény épp ugy, mint a hogy az osztrák vöröskereszt osztrák. Nincs vöröskereszt Ausztria-Magyarországban, hanem van külön magyar és külön osztrák vöröskereszt. Semmi szükség arra, hogy a kettőt együtt emlegessék. Ennél a hibás egybefoglalásnál is nagyobb hiba, hogy *Ausztria-Magyarországról* szól a két kézirat. Ausztria-Magyarország nincs. Van Ausztria és van Magyarország. Ennek a sajnálni való hibás szövegezésnek nyilván az a nyitja, hogy a mult kormány alatt, Erzsébet királyasszony halála után ugyanilyen szövege volt annak a királyi kéziratnak, amely Stefánia főhercegnőnek fővédőasszonynyá való kinevezéséről szólt. Sajnáljuk, hogy az a precedens megtörtént és az egyetlen kiengesztelő momentum benne az, hogy a jövőre nézve egyátalán nem tartalmaz közjogi prejudicumot.

Ugron Gábor ügye. *Ugron* Gábor a képviselőház mai ülése alatt átadta a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága elnökének a tegnap még birtokában nem volt két elismervényt, melylyel két katonai élelmezési raktár bizonyitja, hogy Ugron s nekik eladott gabonamennyiséget teljesen beszállitotta, miáltal vételi szerződése teljesen megszünt.

Szász képviselők klubja. Dr. *Bruckner* Vilmos, Nagyszeben egyik képviselője, e hó 12-ikén tartott beszámolót és ebben elmondta, hogy azok a szász nemzetiségü képviselők, akik párton kivül maradtak, rendesen szervezkedtek, klubbot alapitottak és ennek a pártklubbnak elnökévé őt (dr. *Bruckner* Vilmost) és alelnökül *Schwicker* Henriket választották meg.

A klubbnak ez idő szerint az emlitett elnökön és alelnökön kivül *Wächter* Henrik, dr. *Schmidt* Károly, *Meltzer* Vilmos, *Hintz* Ernő, *Dörr* Soma, *Brennerberg* Gyula és *Trauschenfels* Ernő a tagjai. Az uj pártkör alapitásának történetét a *Siebenbürgisches Tagblatt*nak december 12-iki számában *Schwiker* Henrik igy irta meg abból az alkalomból, hogy a szász pártonkivüli képviselők közül egyik se jutott be sem a delegációba, sem a Ház egyéb bizottságába:

„A pártonkivüli szász képviselők szervezett politikai csoportot alkotnak, mert közös programmjuk van: a szász népprogramm. Van elnökük és alelnökük. Jogosult volt tehát az a panaszuk, hogy nem vették figyelembe a csoportot e delegáció és bizottsági választásoknál. A mikor ez irányban mérvadó helyen panaszt emeltek, ez a fölszólalás nem is maradt hatás nélkül."

E szerint tehát főleg az birta a szász képviselőket a pártalakulásra, hogy a jövőben a Ház bizottságaiban s a delegációban helyet kapjanak. A szászok klubja egyelőre a Vigadó kávéházban tartja összejöveteleit.

A néppárt értekezlete. Az országgyülési néppárt ma délben a képviselőházban értekezletet tartott gróf *Zichy* János elnöklete alatt és elhatározta, hogy a párt részéről a kvótadeputációba *Buzáth* Ferencet küldi ki.

Oláh jelölt Lippán. *Lippáról* telegrafálják: A holnapi választásra meglepetés történt. A románok az utolsó pillanatban fölléptették dr. *Fülöp* Béla temesvári ügyvéd ellenében *Baku* Szevért, a *Lipovana* főkönyvelőjét, ki egyik legnépszerübb embere a kerületnek. A küzdelem mindenesetre igen heves lesz.

Az összeférhetetlenség.

Budapest, március 22.

Az összeférhetetlenségi törvény revíziója tárgyában kiküldött külön képviselőházi bizottság *Fest* Lajos elnöklése alatt ma folytatta az érdekeltségi összeférhetetlenség szabályozása fölött való tanácskozást. *Fest* Lajos elnök a fennálló törvényelőkészitő bizottság jelentéséből azt következteti, hogy a törvény ide vonatkozó rendelkezését nem akarták kiterjeszteni a közönséges adás-vevésre, hanem csakis a nyereséggel vagy veszteséggel járó tulajdonképpeni vállalatokra. A bizottságnak a fölött kellene most határoznia, vajjon ki akaria-e terjeszteni avagy szükebbre szoritani ezt a keretet. *Gulner* Gyula leghelyesebbnek tartaná annak kimondását, hogy összeférhetetlen a kormánynyal szerződési viszonyban álló vállalkozó kivétel nélkül, továbbá az oly szállitó, aki a kormánnyal vagy a kormány által kezelt bármely üzemmel kötött szerződésben pénzbeli vagy egyéb ellenszolgáltatás fejében mezőgazdasági vagy ipari termékek szállitására vállalkozik, kivéve az adás-vevés természetü oly jogügyleteket, amelyek saját ipari vagy gazdasági terményeire és kész árura vonatkoznak, két hónapon belül lebonyolithatók s egy év óta nem ismételtettek meg. *Rohonyi* Gyula előadó azt javasolja, hogy az előtte szóló inditványa adassék ki a szövegezésre kiküldendő albizottságnak. *Olay* Lajos és a bizottság több más tagja is ugyanily értelemben nyilatkozik, elvileg helyeselvén magát az inditványt.

Azután az előadó által tegnap előterjesztett javaslatnak azt a pontját tárgyalta a bizottság, mely szerint összeférhetetlenséget állapit meg az, ha valaki a kormány és egyesek vagy a kormány és valamely külföldi kormány közt dijazásért kereskedelmi ügyletet közvetit, vagy annak megbizottja. *Mandel* szükségesnek tartaná, hogy a megbizott szónak az értelme preciziroztassék, tekintettel az ügyvédekre, akik ebben a minőségben járnak el. *Olay* helyesli az előadó javaslatát arra való tekintettel is, hogy az ügyvédek által elkövethető ily visszaéléseknek eleje vétessék. A bizottság hozzájárul ennek a pontnak a felvevéséhez. Az előadónak azt az inditványát, hogy összeférhetetlen az állam által segélyezett vasut vagy csatorna engedélyese, *Gyurkovics* kiterjesztendőnek véli a kamatbiztositást, vagy államsegélyt élvező vállalatok engedélyeseire. *Kristóffy* József kivételt óhajt megállapitani azon vállalatokra nézve, amelyeket külön törvény kifejezetten részeltet állami kedvezményekben. *Olay* Lajos, *Kabos* Ferenc és más bizottsági tagok is ellene nyilatkoznak ily kivétel statuálásának. *Fest* elnök azt tartja, hogy külön is rendelkezni kellene az oly vicinális vasutakról, amelyek nem részesülnek ugyan garanciában, de az államtól postaszállitás fejében s egyébként bizonyos kedvezményeket kapnak. *Kristóffy* a postaszállitásért adott ellenértéket nem tartja olyannak, amely inkompatibilitást vonhatna maga után. *Olay* utal arra, hogy éppen a postaszállitásért adott összegek utján követtetnek el a legnagyobb visszaélések. *Gyurkovics* egyetért Kristóffyval s azt tartja, hogy az ily tulhajtások ártalmára lennének a vicinális vasutak épitése ügyének. A bizottság elvben hozzájárul az előadó által javasolt pont felvételéhez.

Azután tárgyalás alá került az előadói javaslatnak az a pontja, mely szerint összeférhetetlen az, aki állását arra használja fel, hogy magánfelek vagy társulatok érdekében a kormánynál pénzért vagy anyagi előnyökért közbenjár vagy rendjeleket, kitüntetéseket közvetit. *Kabos* Ferenc kihagyandónak tartja a pontból, melyet egyébként helyesel, azt, hogy „aki állását arra használja fel.“ *Gulner* szintén elfogadja e pontot, amely az inkompatibilitás legcsunyabb nemét állapitja meg s valósággal diffamáló dolog. *Kristóffy* azt tartja, hogy az oly képviselőknek, akikre rábizonyul, hogy ily visszaéléseket követtek el, nemcsak mandatumukat kellene elveszteniök, hanem politikai jogaikat is bizonyos időre fel kellene függeszteni. A bizottság hozzájárult a szóban forgó előadói inditvány felvevéséhez.

A *társulati inkompatibilitásra* nézve a bizottság fenntartandónak találta a fennálló törvény rendelkezését azzal a módositással, hogy az összeférhetetlenség alá eső társulatok jogtanácsosai az esetben inkompatibilisek, ha állandó javadalmazással vannak ellátva. *Mandel* Pál az igazgatósági tagságot nem mondaná ki inkompatibilisnek oly vasutaknál, amelyeknél az engedélyezési tárgyalás már végleg le van bonyolitva s amelyek állami kezelésbe vétettek. *Kristóffy* az ipari kedvezményekről alkotott törvény alapján kedvezményben részesülő vállalatokra nem tartja kiterjesztendőnek az inkompatibilitást. A bizottság több tagja önként erthetőnek tekinti, hogy az ipari vállalatoknak adott ily adókedvezmények nem állapitanak meg inkompatibilitást. *Fest* elnök figyelembe veendőnek tartja az oly esetet is, amidőn törvény állapitja meg hosszabb időre például valamely hajózási vállalatnak az évi szubvencióját s utóbb az ily vállalat valamely tisztviselője képviselővé választatik; vajjon erre is kiterjed-e az inkompatibilitás? *Gulner* minden oly esetben, midőn a kormánytól való függési viszony fennforog, elvi álláspontjánál fogva, helyén látja az inkompatibilitás kimondását.

A *személyi inkompatibilitás* további kérdéseinél Kornis Ferenc kiterjesztendőnek véli az inkompatibilitást a budapesti egyetem s müegyetem tanáraira is. *Olay* Lajos azt tartja, hogy ha véletlenül éppen most nincsenek is a képviselőházban a legkiválóbb egyetemi tanárok, azért mégsem lenne helyes ily elentékeny szellemi tőkétől a Házat megfosztani. Gulner a képviselői kormánybiztosokat inkompatibiliseknek tartja minden oly esetben, midőn nem a közszükség parancsolja valamely képviselőnek egyes fölmerült kivételes esetben kormánybiztosul való kiküldését. A mostani sok mindenféle kormánybiztos nem egyéb, mint burkolt állami hivatalnok. Szóló azt is kimondandónak tartja, hogy az ily kormánybiztosi megbizatás nem ismételhető. A bizottság magává teszi Gulnernek azon inditványát, hogy a képviselői állással összeférő kormánybiztosi kiküldetések kivételes jellegüek lehessenek és azokból az állandóság jellege kizárassék. *Olay* okolta meg ezután az előző ülésen tett azt az inditványát, hogy inkompatibilitás állapittassék meg azokra nézve, akik külföldi hatóságoktól vagy személytől függésben állnak. Ilyenek első sorban a Rómától függésben levő egyházi férfiak. *Rohonyi* előadó helyesli az inditványnak azt a részét, mely szerint külállamokat képviselő magyar állampolgárok képviselők nem lehetnek. Az inditvány azon részének elfogadását, mely a papokra vonatkozik, most, amidőn még oly közel vagyunk az egyházpolitikai küzdelmekhez, nem tartaná szóló opportunusnak. *Kristóffy*, *Kornis*, *Engelmayer* és *Fischer* bizottsági tagok szintén Olay inditványának eme része ellen nyilatkoztak.

Kabos helyénlevőnek tartaná az inkompatibilitás kimondását mindazokra, akik diffamáló büncselekmények miatt itéltettek el. *Rohonyi* előadó azt tartja, hogy e tekintetben az összeférhetlenségi törvénynek összhangban kell lennie a választási törvénynyel.

Ezek után a tárgyalás folytatása szombaton délután 5 órára tüzetett ki.

KÜLFÖLD.

A háboru.

Budapest, március 22.

A nagy hadmüveletek szünetelnek ugyan s csak három hét mulva várhatók ujra nevezetesebb események; de azért itt-ott mégis történik valami. Igy a nyugati határról pretóriai táviratok fontos ütközetről adnak hirt, amelynek eredménye valószinüleg utját vágja a Mafeking felé nyomuló angol hadoszlopnak. *Colesberg* felől viszont az angolok arról kapnak jelentést, hogy az ottani boerok igen veszedelmes helyzetben vannak, s az angolok azt remélik, hogy most elfogják ezt az állitólag négyezer főnyi hadat, amely hónapokig tartotta lekötve French tábornok, majd pedig Clement tábornok csapatait, amely most már izolálva van.

Mai távirataink a következők:

London, március 22.

Milner kormányzó Bloemfonteinba érkezett, valószinüleg azért, hogy részt vegyen Oranje kormányzatának a szervezésében.

A *Daily Mail* tudósitója, aki tegnap Bloemfonteinből Fokvárosba érkezett, azt jelenti, hogy három héten belől ujabb hadmozdulat nem valószinü, mert tárgyalások folynak.

A *Times*nak jelentik Lorenzo-Marquezból: Hir szerint azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Transvaalt Oránje szabadállammal egyesitik. *Krüger* elnök lesz, *Steyn* pedig főparancsnok.

A *Morning Post*nak jelentik Fokvárosból, hogy a boer békekövetség utjának célja tulajdonképpen Oroszország.

A *Times*nak jelentik Rouxvilleből 20-iki kelettel: Az angolok megszállták Rouxvillet és Smithfieldet.

London, március 22.

A *Standard*nak jelentik Bloemfonteinből 20-iki kelettel: Négyezer transvaali burgher Colesbergből Bazutóföld határára igyekszik menekülni, de valószinü, hogy fogságba jutnak.

London, március 22.

A Reuter-ügynökség jelenti: *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter azt táviratozta az ausztráliai kormányzónak, hogy a hadügyminisztérium az ausztráliaknak 114 tiszti állást ajánl föl a gyalogságnál és a tüzérségnél.

London, március 22.

Mint a Reuter-ügynökségnek Pretóriából táviratozzák, *a boerok Lobatzi irányában nagy ütközetet nyertek az angolokon.* Az angolok *nagy veszteséggel* és a legnagyobb rendetlenségben *vonultak vissza* a ramoutzi tábor felé. A boerok számos angol katonát és 15 láda töltényt ejtettek zsákmányul. Veszteségük nem volt.

London, március 22.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Lourenco-Marquezből: A *Diggers News* e hó 17-iki kelettel táviratot kapott Pretoriából, amely szerint 15-ikén a nyugati határon Lobatsi irányában *ütközet* folyt. Az angolok sietve menekültek Ramouts felé. A boeroknak nem volt veszteségük. Négy angol katonát elfogtak. Tizenöt láda Le-Metford-töltény, továbbá több ló és fegyver a boerok kezére került.

London, március 22.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Lobatsiból 16-iki kelettel: Tegnap reggel Lobatsitól délre heves csatározás folyt. A boerok elfogták *Chapman* hadnagyot és zsákmányul ejtettek néhány láda lövőszert, de végre az angolok nagy veszteséggel megszalasztották őket. Délután a boerok ágyuzni kezdték az angol tábort, miközben Tyler hadnagy elesett.

London, március 22.

Lord *Roberts* jelenti Bloemfonteinből tegnapi kelettel, hogy azoknak a burghereknek a száma, akik kijelentették, hogy a legutóbbi proklamáció értelmében *hajlandók magukat megadni*, igen nagy, s azért különböző irányban kis hadoszlopokat küldött ki a boerok fegyvereinek átvételére. Roberts azt jelenti továbbá, hogy *Clement* tábornok dandára Philippolison és Fauresmithen át Bloemfontein felé közeledik.

London, március 22.

Az esti lapok jelentik *Durbanból* tegnapi kelettel: Egy kém jelenti, hogy a *Biggarsberg* mellett levő Pommeroyt a boerok majdnem teljesen fölégették. A boerok egy magaslaton foglaltak állást, mely Pommeroy vidékét uralja. Az esti lapok továbbá jelentik, hogy *Roberts* kedden a főbb tiszteknek és az idegen katonai attaséknak bankettet adott, melynek folyamán Roberts gratulált az idegen attaséknak ahhoz, hogy a nélkülözéseket elviselték és azt a reményét fejezte ki, hogy legközelebb Pretóriában fogja őket meghivhatni.

Hága, március 22.

Mint a Reuter-ügynökség értesül, a *németalföldi kormány* Krüger és Steyn elnökök intervenció iránti kérelmére azt felelte, hogy az angol kormánynak ama kijelentésére való tekintettel, amelyből az intervenció lehetetlensége kitünik sajnálja, de a *kivánságnak eleget nem tehet.* Mégis mint előbb is, készségesen támogat minden lépést a béke helyreállitása érdekében.

HIREK.

Budapest, március 22.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Március 15-én uj előfize és nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *Frigyes* főherceg kétheti tartózkodásra baranyamegyei birtokára érkezett és ott szalonkákra fog vadászni. — *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter, aki erős meghülés következtében kénytelen pár napig szobában maradni, holnap pénteken nem ad kihallgatást,

— **Udvari ebéd.** Bécsből telegrafálják, hogy ő felségénél ma este udvari ebéd volt, melyre a hadsereg és a haditengerészet számos főbb tisztje volt hivatalos.

— **Kihallgatás a királynál.** *Bécs*ből jelentik: A király ma az általános kihallgatás során a többi között báró *Krieghammer* hadügyminiszter feleségét, dr. *Kautz* volt bankkormányzót és báró *Dóczi* Lajos osztályfőnököt fogadta.

— **A király a vezérkar fejének.** Báró *Beck* Frigyes, a vezérkar feje a minap ünnepelte meg születése hetvenedik évfordulóját. A báró ezt a napot a Semmeringen töltötte el s oda vitték tegnap neki azt az ajándékot, melyet a király készittetett a számára. A király rendeletére tegnap *Roth* alezredes a Semmeringre utazott és átadta Beck bárónak a király ajándékát, egy gyönyörü irókészletet, amely a *Mária Terézia* királyné irókészletének másolata. Az irókészlet aranyozott ezüstből készült és ez az ajánlás van rajta:

Ferenc József császár és király a vezérkar fejének, báró Beck Frigyes táborszernagynak születése hetvenedik évfordulójára.

Beck báró ma délelőtt hivatalában fogadta Bécsben a főbb katonai méltóságoknak, köztük helyettesének, *Fitreich*nek, továbbá a katonai levéltár igazgatójának, a földrajzi intézet parancsnokának, a hadi iskola parancsnokának, és a vezérkar összes bécsi tagjainak üdvözlését. Ezután egy nagy lovas arcképet nyujtottak át a jubilánsnak, a miért Beck báró a legmelegebben köszönetet mondott. A hadügyminisztérium tábornokai *Schöneich* altábornagy, a közös hadügyminiszter helyettesének vezetésével tisztelegtek, továbbá a bécsi helyőrség összes tábornoka, köztük *Jenő* főherceg, gróf *Üxküll-Ghyllenbrandt* hadtestparancsnok vezetésével. Báró Beck szerencsekivánatokat kapott többek közt *Ferenc Ferdinánd*, *Frigyes*, *Lipót Ferdinánd* főhercegektől és a toscanai nagyhercegtől

— **A nagyapa.** A gyöngéd nagyapáról hoz hirt egy bozeni távirat. Ő felsége a napokban meglátogatja Bozen-Griesben az ő unokáját, Erzsébet főhercegnőt. Letörli majd a könnyeit és megvigasztalja a fiatal leányszivet, amely a szenvedések iskoláját olyan korán megjárta. Aztán tovább utazik a nagyapa Meránba . . .

— **Széll Kálmán és a párisi diákkirándulás.** Az idén nemzetközi diákkongresszus lesz Párisban, amelyen a magyar diákok nagy számmal fognak részt venni. A magyar diákok kirándulásának védnökéül ma egy küldöttség *Széll* Kálmánt miniszterelnököt kérte fel, aki a védnökséget elfogadta. A küldöttséget *Polónyi* Géza országgyülési képviselő vezette a miniszterelnök elé. Az ifjuság kérését *Köpösdy* Dezső adta elő. *Széll* Kálmán miniszterelnök meleg hangu beszéddel felelt az ifjuság szónokának szavaira.

— Igaz örömmel üdvözlöm — ugymond — önöket fiatal barátaim. Mindenkor nagy örömömre szolgál, ha a müvelt magyar ifjuság képviselőivel érintkezem. Ez az öröm tölt el a jelen pillanatban is, annál inkább, mert tudom, hogy ez a mozgelom, melynek védnökeül engem fölkértek, valóban nemes és komoly célzatu. Csak egyre kérem önöket uraim, komolyan és őszintén. Amikor önök, a magyar ifjuság, mint akik kicsinyben mintegy a magyar nemzetet reprezentálják, ott a világ fővárosában összegyült müvelt népek ifjusága között el ne feledjék egy pillanatra sem azt a komoly kötelességet, melyet magukra vállaltak. Képviseljék önök ott a magyarságot, ezt az őserejü, kelet és nyugat határán álló erős nemzetet, a mi nemzetünket. Nem sablonos szávak ezek, ifju barátaim, de komoly meggyőződésem és igaz magyar érzésem tolmácsai. Azoké az érzéseké, melyek az önök lelkét is bizonyára eltöltötték és eltöltik, amikor erre a magyar ifjuságra nézve valóban komoly szereplésre, és a nemzeti reprezentálás kötelességének hü és méltó teljesitésére készülnek. Még egyszer köszönöm megtisztelő bizalmukat, — fejezte be beszédét a miniszterelnök, — és örömmel elfogadom a párisi magyar diákkirándulás védnökségét. Jóakaratu figyelemmel és érdeklődéssel fogom kisérni a magyar diákság országos kongresszusát is.

Az ifjuság lelkesen megéljenezte a miniszterelnök beszédét.

— **Az Akadémia konkurrensei.** A konkurrensek a napokban bevonták vitorláikat. A meghátrálást *Zsilinszky* Mihály államtitkár egy rendelete okozta, amely a felső kereskedelmi iskolák *Akadémia* cimét eltörli. Csodálatos, hogy ehhez a cimhez annyi sok komoly iskola ragaszkodott, pedig bizony nem jelent nálunk valami sokat az *Akadémia* jelző. Még össze is téveszthetik az embert egy igazi akadémikussal?! . . .

— **Ebéd Lukács Béla tiszteletére.** Párisból táviratozzák: *Wolkenstein* osztrák-magyar nagykövet ma a párisi kiállitás magyar kormánybiztosának, Lukács Bélának, tiszteletére fényes ebédet adott, amelyre a kormánybiztosság tisztikarát is meghivta. Az ebéden a nagykövet nején kivül megjelentek gróf Czerny Ottokár nejével és Fürstenberg herceg, követségi titkárok és Furth alkonzul; a kormánybiztosság részéről Fittler Kamill, Návay Aladár, Földváry József, Bálint Zoltán és Boros Samu sajtóreferens. Ebéd után a nagykövet és neje fogadták a magyar kolónia előkelőségeit és a kiállitási bizottság tagjait.

— **A közoktatásügyi miniszter hogyléte.** Dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter állapotában lényeges javulás állott be ugy, hogy aránylag rövid idő alatt haza jön s átveszi ismét hivatala vezetését. A minisztert ideges gyomorbaj kényszeritette arra, hogy Meránban keressen gyógyulást, de az a gyomorbaj már olyan jelentékenyen enyhült, hogy miniszteriuma legtőbb igazgatását levél utján maga intézi. A tanulók ösztöndijaiban való végleges döntést, ami rendszerint husvétkor szokott megtörténni, szintén magának, hazatérése idejére tartotta fönn a miniszter.

— **A football halottja.** A footballnak, ennek a divatos lapdajátéknak is megvan már a maga áldozata. Három nappal ezelőtt *Rátony* Ferenc, gimnáziumi tanulót egyik társa játék közben gyomron rugta és a szerencsétlen fiu nyomban összeesett. Hiába ápolták a szegény fiut, tegnap meghalt. És ma eltemették a football első halottját . . ,

— **Magyar expedicló Ázsiába.** Gróf Zichy Jenő példáját követi dr. *Almássy* György borostyánkői földbirtokos, a kitünő ornithologus, akinek vezetése alatt e hó 20-ikán tudományos expedició indult el Budapestről Közép-Ázsiába. A tudományos utazás célja az orosz Turkesztán véghetetlen pusztáinak, vizeinek — főképp a Balkasz — mocsarainak, nádasainak, a Tien-San hegység hatalmas láncolatainak, erdeinek zoologiai kifürkészése, megfigyelése és gyüjtések eszközlése. Almássyn kivül az expedicióban részt vesznek még dr. *Stümmer* Rudolf, a gráci egyetem zoologiai intézetének assziztense, *Lanser* Róbert orvos és egy preparátor. Az utazás a Dunán lefelé, Odesszán, Tifliszen keresztül, azontul hol lóvagy teveháton, hol szekéren történik, egészen a mennyei birodalom határáig.

— **Kölcsön a királytól.** A király jó ember, gazdag ember. Talán ha az ember megpróbálná, még pénzt is adna kölcsön.

Emigy gondolta valamelyik pancsovai magyar s emigy mondta el a feleségének.

— No, mit szólsz hozzá lelkem?

— Hogy mit-e? Hát 'iszen lehet is.

— Én is ugy tudom, hogy jó ember is, gazdag is. Talán csak ád egy czerest. Mi az a királynak?

— Ugy ám. Te, az arany csizmában jár.

— Abba hát. Ha meg kiszakad, hát gyémánttal foltoztatja az udvari varga.

Ebben aztán megállapodott a pancsovai gazda, akinek a nevéből csak a kezdőbetüket áruljuk el. G. M. uram hát elővett egy árkus papirost s megirta a királynak, aki jó is gazdag is, hogy adjon kölcsön ezer forintot, majd ötven forintos rátákban lefizetik szépen. Ne tessék félni, nem maradnak hátrálékban. Katona volt és aki katona, az megtartja, amit igér.

A levél a napokban érkezett a belügyminiszterhez, aki elolvasta s aztán minden megjegyzés nélkül küldte vissza a pancsovai embernek.

— No most! — biztatta az asszony az öreget, ahogy a nagy pecsétes levelet óvatosan kibontották.

— Van benne?

— Van. Irás.

— Hát még?

— Más semmi.

— Nem küldött?

— Nem.

— No — mondta az asszony — az sem igaz ám! Jó ember az, gazdag is. Küldött is egy ezereset, de bizonyosan valamelyik iródeákja lopta ki utközben. Hogy rugná meg a bagoly.

— **A Budapesti Ujságirók Egyesülete** segitő alap igazgatótanácsa ma délután tartotta *Hoitsy* Pál elnöklete alatt ülését. Az igazgatótanács egyhangulag és nagy lelkesedéssel alelnökévé ismét *Cziklay* Lajost választotta meg, akinek vezetése mellett a segitő alap olyan szép sikereket ért el. Felolvasták még a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület igazgatóságának átiratát, amely a segitő alap vagyonához tartozó 33 ezer forint értékü 4½%-os első hazai zálogkötvénykonvertálásának végrehajtásáról értesiti az igazgatótanácsot.

— **Járásbiróság Tolcsván.** Dr. *Plósz* Sándor igazságügyminiszter ma a képviselőházban *Tolcsva* varos és vidéke küldöttségét fogadta *Molnár* Béla országgyülési képviselő vezetésével. A küldöttség a tokaji járásbiróságnak Tolcsvára való áthelyezését kérte. A miniszter megigérte, hogy a járásbiróságok esetleges szaporitása alkalmából méltányos tekintettel lesz a tolcsvaiak óhajtására.

— **A belvárosi kör lakomája.** A belvárosi kör e hó 24-ére diszlakomát tervezett, amelyre meghivta *Széll* Kálmán miniszterelnököt is. Ezt a lakomát most a miniszterelnök akadályoztatása folytán folyó hó 29-ikére halasztották.

— **Halálozás.** Kunstädter J. Jakab gépészmérnök, ki New Yorkban egy hajógyárnak volt az igazgatója, ma Budapesten hosszas szenvedés után 56 éves korában elhunyt. Kunstädternek a 70-es évek elején nagy feltünést keltett több nevezetes találmánya, melyekkel a külföldön mindenütt nagy tiszteletet szerzett a magyar névnek. Sok viszontagság után nagy betegen haza vágyott, hogy magyar földben pihenhessen. Az elhunyt temetése március 23-án délután 3 órakor lesz az uj temető halottas házából. Az elhunytban Kunstädter Mór és Kunvári Fülöp fővárosi bizottsági tagok fivérüket gyaszolják.

— **Tőzsde-tanácstagok választása.** A Budapesti Áru- és Értéktőzsde tagjai ma este értekezletet tartottak *Gaál* Károly és *Reich* Lajos elnöklése mellett. Ez alkalommal a multkor megalakitott százas bizottság kebeléből kiküldött s tizenket tagból álló kijelölő bizottság megtette a jelentését. Az értekezlet a kandidáló-bizottság jelölését elfogadta.

E szerint jelölték a következőket tőzsde-tanácstagokká: Auer Róbert, Baronyi Benedek, Beimel Jakab, Bischitz Arthur, Császár Jenő, Deutsch Sándor, Deutsch Vilmos (uj), Frankl József, Freund Fülöp, Geiger B. Zsigmond, Gold Zsigmond, Heller Gábor, Hoffmann Sámu, Holitscher Lipót B., Klein Gyula (uj), Kohner Agost, megyeri Krausz Lajos, Kornfeld Zsigmond, baró Kochmeister Frigyes Markó Albert, Neumann Frigyes, Neumann Miksa, Oblath Gyula, Pekár Imre, Robitsek Henrik Ferenc (uj), Rötzer Ferenc, Sándor Armin, Sándor Pál, Schöffer Bódog, Schwartz Félix, Schweiger Márton, Simon Jakab, Strausz Antal, Strasser Sándor, Székely Ferenc, baronyi Ullmann Emil, Vuk Gyula, Wahl Béla, Weisz Fülöp, Weisz Károly.

— **Kardpárbaj.** *Christián* János és Milkó Vilmos szigorló orvos ma este kardpárbajt vivtak. A párbaj Milkó sulyos sérülésével végződött.

— **Házasság.** *Katz* Marci birtokos Viskről eljegyezte *Lövu* Jennyke kisasszonyt Beregszászról.

— **Don Carlos — osztrák.** Tegnap az osztrákok száma megszaporodott egy spanyollal, (ahol annyi a nemzetiség, elfér ott egy spanyol is). Az uj ausztriai állampolgár *don Carlos Maria de los Dolores János Izidor József*, — röviden *don Carlos*, az ujságirók réme, botrányok, nagyszerü pumpolások, nyilatkozatok és trónkövetelő kiáltványok szerzője, *Folchiné* Elvira asszony atyja s jelenleg alperes. E legutóbbi minőségében jelentette ki, hogy *ő nem spanyol, hanem osztrák.* Ezt a nyilatkozatát a luccai törvényszék előtt ejtette, amely most tárgyalja azt a pört, amelylyel donna Elvira de Bourbon, férjezett Folchiné, a trónkövetelő leánya az anyai jussát kéri. Donna Elvira annak idején megszökött *Folchi* piktorral, járt vele Amerikában, Afrikában, de aztán elfogyott az ifju pár pénze: az asszony tehát bepörölte a papáját, követelvén tőle, hogy adja ki neki elhunyt anyja, *Margit* madridi hercegnőről rámaradt részét. Tegnap volt ebben az ügyben a tanukihallgatás, megjelentek a luccai birák előtt don Carlos fiai, Blanca főhercegné és Róbert pármai herceg. A törvényszék először is azzal a kérdéssel foglalkozott, vajjon a spanyol vagy az osztrák örökösödési törvény szerint birálják-e meg az ügyet és arra nézve rendelt el vizsgálatot, hogy *don Carlos* milyen nemzetiségü. Minthogy pedig a spanyol törvény szerint *don Carlos okvetlen pörvesztes lett volna*, a spanyos trónkövetelő energikusan hangoztatta, hogy ő és az egész családja *nem spanyol, hanem — osztrák.*

Nos, ezt a kijelentést némi kétkedéssel fogja a biróság fogadni. De nagy meglepetést fog ez a nyilatkozat Spanyolországban kelteni, ahol még mindig elég szép számban vannak *don Carlos* hivei. Ezek háromszor is forradalmat kezdtek *don Carlos* érdekében, temérdek vért és pénzt áldoztak érdekében. Mit fognak e hű spanyol karlisták mondani, ha meghallják, hogy a kitünő Carlos Mária János Izidor József egyszerü pénzkérdés miatt megtagadta spanyol voltát?

— **Meglepett kártyások.** *Berlin*ben a Friedrichstrassén van a *Kerkai*-kávéház, amely a játékosok kártyabarlangja. Ezt a kávéházat az éjszaka éjfélkor hirtelen meglepte tizenkét bünügyi tisztviselő *Mantäuffel* biztos vezetése alatt, aki az utolsó botrányos játékospörben nagy szerepet vitt. A rendőrtisztek elállották az ajtókat, Mantäuffel pedig a társaságra kiáltott:

— Itt vannak a bünügyi tisztviselők! Senki se moccanjon!

Erre a biztos a társaság minden egyes tagjától, *hatvanan* voltak, megkérdezte a nevét s igazolványt kért. A játékosoknak nem volt bántódásuk. A bünügyi tisztviselők nem találták meg, akit kerestek.

— **Izraelita istentisztelet.** A pesti izraelita hitközség dohány-utcai templomában a péntek-esti istentisztelet további intézkedésig 6 órakor kezdődik.

— **Leégett törvényszéki palota.** *Debrecenből* telegrafálják: Az itteni törvényszéki palota, melyet három évvel ezelőtt közel félmillió forint költséggel épitettek, kevéssel a tárgyalás után kigyuladt és egy óra mulva óriási lángoszlop világitotta meg a városrészt. A tüz a fogházrész padlásán támadt, ahol a rabmunka volt összehalmozva. A tüzet egy rabnő vette észre és a rabok közt óriási volt a pánik. Simonffy Béla kir. ügyész azonnal ott volt és a rabokat kettős fedezet mellett a folyósokra vitték. A tüz állitólag a palafedők gondatlanságából származott. A tüzoltók derekas munkát végeztek és három óra alatt el is fojtották a tüzet. Csak a tető egy része pusztult el, mig a törvénykezési palota többi részét nem támadta meg a tüz. Minden biztositva volt, még a rabmunka is. Az igazságügyminisztert táviratban értesitették a tüzvészről.

— **Árva Jancsi utolsó irása.** *Árva* Jancsi ugy hallotta, sogy minekelőtte valaki fölköti magát a gerend ra, szép, becsületes irásban meghagyja, hogy már ezután mi történjék, ha ő utolsót lehel. Árva János béres volt Makón, a *Borka* János gazdát szolgálta mint béres, de azért tudta, hogy mi dukál a halálba induló embernek. Megirta a levelét becsülettel és ilyenféleképpen:

Kedves szülém! A fehér kokast kifárasztották a malacok, hogy megdöglött volna, elvágtam a nyakát. A sorsom elpanaszolhatatlan, azt a pénzt, amelyik nekem van az árvás kasszába, ne csak a néném felezzék meg, hanem az öcsémé legyen a fele. A Borka József gazdám tanusitja, hogy eztet én irtam.

Becsületesen beszámolván a fehér kokas haláláról, derék Árva János felakasztotta magát. Az Isten nyugosztalja!

— **Tüz egy festékgyárban.** A Márton-utca 19. szám alatt lévő Kurzweil-féle festékgyárban veszedelmes tüz volt ma délelőtt. *Schwarcz* Samu gyárvezető égő gyertyával ment be a kisérletező kamarába, amely a gyár-telep Vendel-utcai részén van. Az égő gyertyát olyan közel tette egy üveg benzinhez, hogy az felrobbant. A tüz gyorsan terjedt, mert a fából épült kamrában tömérdek gyulékony anyag: festék és gyanta volt. A szerencsétlen ambert elvakitotta a sürü

füst s e miatt nem találta meg az ajtót. Amikor a munkások kimentették a tüzből, feje, melle, karja összeégett s valószinü, hogy elvesztette szemevilágát is. A mentők a Rókus-kórházba szállitották. E közben megérkezett a központi, a VIII. és IX. kerületi tüzőrség, amely másfél órai munkával elfojtotta a veszedelmet. Az égő épületből ötven hordó gyantát és festékárut kimentettek. Az oltásnál néhány munkás kisebb sebet kapott. A kár körülbelül ötezer korona.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai huzásán *huszezer koronát* nyert 764, *tizezer koronát* 12350, *ötezer koronát* 35176 21731 96026 58698 93186 79649 80371, *kétezer koronát* 62902 60044 51736 31398 65974 2267 86602 10350 42084 48837 19917 86895 56760 95198 62496 72740 21059 62530 8049 16046 91139 74707 22411 399[illegible]3 72632, *ezer koronát* 11218 [illegible]2591 52139 91[illegible]61 28292 33260 30981 56679 87038 61075 25501 64821 78709 13684 42791 70982 80879 26357 92535 15033 69981 31985 12603 65914 41193 28416 70490 4776 92598 99727 20307 93730 9841 57456 99710 83352 62[illegible]1 1[illegible]227 96412 55055 14103 12019 46474 55998 129[illegible] 4910 65826 31439 34771 60838 65181 42799 26777 47515 61717 80940 9045 *ötszáz koronát* 7040 9130 89244 9851 34837 25497 61857 25288 35403 33515 93793 78951 19[illegible]10 79310 5570 96564 42055 44019 89582 99267 60499 1985 52689 1612 93072 77112 90438 72936 88229 77063 97299 57007 85015 92771 89[illegible]91 88522 23827 32040 84481 63870 58218 37527 68868 30316 72068 3[illegible]451 40633 53510 63619 9267 30665 75293 6689 57892 24102 9[illegible]542 26138 74395 46892 87322 96177.

•

Vásároljon osztálysorsjegyet *Lukács* Vilmos bankházában, Budapest, V., Fürdő-utca 10.

(x) **Linhart Vilmos** festő mütermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények müvészi kivitelben. Festett fenyképészeti hátterek és szinpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Ki akar egyéves önkéntes lenni?** az fordulion bizalommal *Lichtblau* A. debreceni katonai előkészitő intézetéhez.

A miramarei esküvő.

— A *Budapesti Napló* kiküldött tudósitójától. —

Budapest, március 22.

Ma esküdött örök hüséget a miramarei kastélyban *Stefánia* özvegy trónörökösné gróf *Lónyay* Elemérnek.

Az Ádria kék hullámainak zugása mellett fekete ciprusok között fehér rózsák és pármai ibolyák illatában ülte diadalát a szerelem. A pap áldása boldog asszonynyá tette az özvegy trónörökösnét és immáron egészen magyarrá.

Legyen olyan boldog, mint aminőnek látni akarja az egész magyarság! A fenség hideg diadémja helyett viruljon szöke fürtei között az üdvösség rózsakoszoruja! És ő, aki otthagyta a főhercegi udvart, legyen királynője az életnek!

Magyar emberé lett. Övé egész Magyarország.

A miramarei esküvőről kiküldött tudósitóink a következőket jelentik:

Trieszt, március 22.

Csipős, hideg bórára ébredtünk és most már kormosan szürke borulat takarja el az égboltozatot. A Karsztnak végső nyulványai, amelyek amfiteatrum módjára ereszkednek le Triesztig, ridegen rajzolják fekete körvanalaikat oda a borongó égboltozatra és a nagy szürkeségbe szinte elvesznének a rengetek kőházak, ha lapos tetőzetük vörostéglazöme ki nem rina a mindent elmosó párázatból. A *Piazza Granden* a virágárus kofák kosaraiban fáznak az ibolyák; a velencei mintára készült *Orologio* vaslovagjai ütik a reggeli nyolc órát és a városban még alig látni a mai örömnap nyomát. Csak a *Hotel de la Ville* előtt, ahol gróf *Lónyay* Elemér lakik, vannak hébehóba kisebb csoportosulások.

A tenger erősen hullámzik és az acélosan rideg, sötét hullámhegyek élén fehér csipkeformákat mutat a tajték. A móló mellett, ahol az odakötött halászbárkákat himbálja a nyugtalankodó elem, sietnek a télikabátos emberek ki az országutra Miramare felé. A gyönyörü uton, amely közvetlenül a tenger mellett visz el, a csudás kastélyig kocsik robognak. Van pár angol, aki csak azért tette meg a hosszu utat, hogy az érdekes esküvőből annyit, amennyit láthasson.

Már a parkba vezető kapun se lehet átmenni; a bejáró előtt őrök állanak, akik mindenkit viszszautasitanak, aki nem hivatalos a mai ünnepségre.

Kivülről látjuk, hogy a kastély ormáról még most a piros-fehér tengerészeti zászló leng, amelyet mindig ki szoktak tüzni, valahányszor a királyi családnak egy-egy tagja tartózkodik Miramareban.

— Tudni fogjuk ám mi is, — mondja az egyik várakozó, — hogy melyik pillanatban mondta ki a menyasszony az *igen* szót. Abban a pillanatban le fogják ereszteni az oromról a lobogót.

Kilenc óra van és a bejáró előtt az országut mentén fölszaporodott a várakozók tömege, akik izgatottan lesnek minden kocsit Trieszt felől. Várják a vőlegényt... Nagyobb csoportosulás nincs.

(A vőlegény elindulása.)

A *Hotel de la Ville* előtt időközben több száz főnyi tömeg verődött össze. Több ur és hölgy fényképkészüléket hozott magával, nem törődve a rossz idővel, amely a felvételt lehetetlenné teszi.

Gróf *Lónyay* Elemér, amint a *Hotel de la Ville* portásától megtudtam, korán reggel elhagyta a szállodát, ahová egy óra mulva visszatért, anélkül, hogy az utcán lézengő kevés ember fölismerte volna. Ugy értesültem, hogy ez alatt az idő alatt a plébánia-templomban megáldozott, miután tegnap meggyónt. Amióta a protestáns vallásról áttért, ma áldozott meg másodszor az özvegy trónörökösné vőlegénye.

Csak ezután vitte föl neki a reggelit a szobapincér, aki azonban nem léphetett be a gróf lakosztályába. Mr. *Hudson*, az angol komornyik vette át az ajtó előt a tablettet. Minden kiváncsiság és indiskréció elől hermetice zárkózott el a világnak ez idő szerint legérdekesebb vőlegénye.

A szálloda előtt várakozó tömeg pedig egyre növekszik, a nélkül, hogy a rendőrség bele avatkoznék. Az idő kitisztult és előtör az első napsugár. A *Hotel de la Ville* ablakaiban megjelennek az ott lakó vendégek, akik a nyüzsgő embertömeget nézik. Egy trieszti utcai suhanc odamutatva valamelyik ablakra hangosan kiáltja:

— Ott van! — És a közönség pár pillanatra felül neki.

Féltizenegykor hire terjed, hogy a gróf a szálloda egyik mellékajtaján már eltávozott. A tömeg csalódottan lassan-lassan szétoszlott.

(Gróf Lónyay Elemér.)

Időközben zsandárok és rendőrök visszaszoritották a várakozókat a bejárótól és a szabadon tartott közre csakis azok jöhettek át, akik erre külön engedélyt kaptunk.

Féltizenegy óra után egy csukott landauer tünik föl előttünk, amelyet tiszteletteljesen bocsátanak át a zsandárok.

A következő pillanatban mellettem haladt el a nagy formáju kocsi, amelynek belsejében két ur ült. A közkézen forgó fotografiák után rögtön ráösmertem; most nehány másodpercig láttam csak, pillantásunk összetalálkozott, — és egy éles antik kamea pontosságával emlékezetemben megrögződött ez az arc.

A magas angol gallér fehérsége fölött egy sárga-barna férfi-fej. Sovány, csaknem blazirt arc, valami megvető előkelőség kifejezésével. Két nagy, feltünően nagy szem, amelynek mereven hideg pillantását az ember szinte testileg érzi, — az egyiken monokli, amely a bozontos, összenőtt szemöldök sötétsége alatt villog. Ajkába harapva nézett ideges merevséggel ki a kocsi ablakán. Igy láttam. Ha nem tudom kicsoda, valami angol nagyuri sportsmannek hittem volna.

A landauer eltünt a bejáró mögött. És mintegy az ottan bent készülő ünnep örömére, most már egészen kiderült az égbolt és a tiszta napsugár ragyogott le a könnyü bóra lehelletétől borzogó tengerárra.

(A találkozás.)

Az esküvő előtt, amelyet nem tartottak meg egészen pontosan a kitüzött időben, az özvegy trónörökösné szalonjában gyültek össze a meghivott vendégek.

A menyasszony, aki csipkével gazdagon diszitett ezüstszürke crèpe de chine-ruhát viselt, kezében gyönyörü ibolyabokrétát tartott, amelyet a vőlegénye ma reggel küldött neki. Haját feieldelmi diadém ékesitette, amely a király nászajándéka. Nyakán káprázatos collier diszelgett, amelynek három alsó sora brilliánsokból, felső sora pedig gyöngyökből való, — a vőlegény nászadománya.

Stefánia körül voltak: *Gondrecourt* grófné főudvarmesternő, *Pálffy* és *Széchenyi* grófnék, gróf *Welsersheimb* nagykövet feleségével és gróf *Esterházy* Ferenc feleségével.

Ugyancsak itt voltak dr. *Mayer*, a Burg püspök-plébánosa és dr. *Fischer-Colbrie* Ágoston udvari pap, a *Pazmaneum* igazgatója, egy szelid arcu magyar pap.

Gróf *Choloniewsky* főudvarmester a kastély előcsarnokában várt a vőlegényre.

Gróf *Lónyay* Elemér, aki redingotot és fehér nyakkendőt viselt, öcsecse gróf *Lónyay* Gábor társaságában érkezett meg . . .

(A kápolnában.)

Ütött az esküvő órája. A menet megindult.

A szalonból a kápolnába egy széles folyosó vezet, amely még *Miksa* császár idejéből khinai, japáni és egyéb mütárgyakkal van megtöltve.

A menet élén *Stefánia* özvegy trónörökösné haladt, valamivel mögötte *Gondrecourt* grófné főudvarmesternő, erre gróf *Lónyay* Elemér következett öcsesével, majd a meghivott vendégek.

A kápolnát, amelynek nincsen ablaka, a betlehemi templom mintájára épittette *Miksa* császár, aki itt hallgatott utoljára misét, mielőtt Mexikóba utazott. A különben siri félhomályban nyugvó kápolnát ma vakitó csillárfény deritette föl és mindenféle fehér rózsák pompáztak a barna fával burkolt falak között.

Az egyszerü oltár előtt megállt a menet.

A jobb oldalon levő kis sekrestyéből most kijött a papság, dr. *Mayer* Lőrinc, az eskető pap, az asszistensek: *Fischer-Colbrie* udvari pap, *Cikovich*, a trieszti püspök titkára és páter *Strazinar*, akinek plébániájához a miramarei kastély tartozik.

Megkezdődik a szertartás.

Fényárban uszott a kápolna, amelynek faburkolata és a fülkékben a fából faragott tizenkét apostol-szobor libánoni cédrusból való és amely ezeken kivül a Szentföldről való ereklyékkel van tele.

Ezen a méltó szent helyen esküdött örök hüséget egymásnak Stefánia és gróf *Lónyay* Elemér.

(Lónyay Stefánia grófné.)

— *Igen*! — válaszolt az eskető pap kérdésére szokatlanul erős hangon a menyasszony, aki mellett mint tanu, *Choloniewsky* gróf állt.

— *Igen*! — hangzott föl reszkető, bizonytalan hangon *Lónyay* Elemér gróf ajkáról. Az ő tanuja *Lónyay* Gábor gróf.

A püspök ezután elmondta rövid megható beszédét a mátkapárhoz.

— *Ezt a frigyet* — mondá többek között — *a szerelem kötötte és éppen ez a körülmény biztosit e házasságnak sirig való zavartalan boldogságot.*

Majd kicserélték a gyürüket, mire *Mayer* püspök csöndes misét mondott.

Háromnegyed tizenkettőkor Stefánia özvegy trónörökösné, mint *Lónyay* Stefánia távozott a kápolnából.

(Egy szemtanu elbeszélése.)

Tudósitónknak alkalma volt egy személyiségtől, aki az esküvőn jelen volt, megkérdezni, hogy *minő lelkiállapotot árult el az özvegy trónörökösné magatartásával az esküvői szertartás alatt.*

— Ki van zárva, hogy az esküvőről indiskrét részleteket mondhatnék el, de a következőket — ugy hiszem — elmondhatom: A főhercegasszony eleinte nyugodtabbnak látszott vőlegényénél és a püspök kérdésére tisztán, hangosan felelt. A szent beszéd alatt *a főhercegasszony hangosan fölzokogott.* Mikor aztán a gyürücserére került a sor, *a fenséges asszony ismét zokogni kezdett. Ő maga tüzte föl vőlegénye ujjára a gyürüt.* A fenséges asszonynak *Mayer* püspök illesztette föl a mátkagyürüt. Mihelyt a mise megkezdődött, mindnyájan letérdeltünk, a kórus énekelt, és *az egész mise alatt a fenséges asszony jobbjában tartotta férje jobbját.* Később a cercle alatt leereszkedő nyájassággal és derült jókedvvel fogadta az üdvkivánatokat. Arca sugárzott a boldogságtól. — Ennyi az, amit elmondhatok.

(Az esküvő után.)

Elhangzott *Beethoven* adagioja, amelyet harmoniumon *Rotta* Giuseppe cavaliere játszott, — és a nászmenet visszavonult a szalonba, ahol *Lónyay* Stefánia grófné cerclet tartott. Mikor férje mellett állt, kitünt, hogy a grófné egy egész fejjel magasabb uránál.

Egy órakor a kastélyban ebéd volt a meghivott vendégek tiszteletére. Ezek az esti vonattal elutaztak.

Az uj pár még néhány napig marad Miramareban és ez alatt az idő alatt senkit se bocsátanak be a kastélyba.

(A hivatalos tudósitás.)

Az *Országgyülési Értesitő* a következő hivatalos tudósitást közli a miramárei esküvőről:

Triesztt, március 22.

Ma délelőtt 11 órakor ment végbe a *miramárei* kastély kápolnájában *Stéfánia* özvegy trónörökösné egybekelése nagy-lónyai és vásáros-naményi gróf *Lónyay* Elemérrel. Az esketést dr. *Mayer* Lőrinc püspök, udvari plébános végezte msgr. *Fischer-Colbrie* Ágoston dr. udvari lelkész, *Cikovic* Lajos trieszti püspöki titkár és *Strzinár* József contovellói adminisztrátor segédlete mellett. Tanuk voltak: a fenséges *menyasszony* részéről gróf *Cholonievski* Ede, a *vőlegény* részéről testvére, gróf *Lónyay* Gábor. A nevezetteken kivül az esküvőn és az 1 órakor adott villásreggelin jelen voltak *Gondrecourt-Stolberg* Emma, *Pálffy* Teréz és *Széchenyi* Mária grófnők, továbbá dr. *Auchenthaler* udvari orvos. *Stefánia* főhercegnő csipkével gazdagon diszitett crepe de chine-ruhát viselt. Az uj házaspár néhány napig *Miramarében* marad és azután elutazik.

Akik a királyt meg akarták gyilkolni.

Budapest, március 22.

Ma kezdődött meg Teramóban annak a nagyszabásu pörnek tárgyalása, amelyet Pietro *Acciarito* cinkostársai ellen inditottak az *Umberto* király ellen három évvel ezelőtt elkövetett merénylet miatt. Ennek a szenzációs pernek előzményei visszanyulnak *Acciarito* san-stefanoi fogságáig. *Acciarito* ugyanis még elitéltetése után is váltig tagadta, hogy büntársai lettek volna. Azokat, akiket a rendőrség bünrészesség gyanuja miatt elfogott, bizonyitékok hijján fel kellett menteni. Végre a san-stefanoi fegyház igazgatójának sikerült *Acciaritot* mindenféle cselfogással vallomásra birni.

A fegyház igazgatója tudván azt, hogy *Acciarito* exaltált ember, egy másik fegyencnek *Politinak* meghagyta, hogy beszélje rá *Acciaritot* a vallomásra és hitesse el vele, hogy abban az esetben megkegyelmez neki a király. Azonkivül *Acciaritónak* kedvese Pasqua *Venaruba* nevében hamisitott levelet iratott, melyben a leány rimánkodik, hogy mondja meg büntársai nevét, mert különben születendő gyermekükön fognak bosszut állni. Ez a levél annyira hatott *Acciaritóra*, hogy zokogni kezdett és kegyelmi kérvényt irt a királynak, melyben megirta azt is, hogy büntársai Pietro *Callabona* lakatos, Cherubino *Trenta*, az *Avanti* cimü szocialista lap volt szerkesztője, *Gudini* kárpitos, továbbá Aristide *Ceccarelli* és Ernesto *Diotallevi* asztalosok voltak.

Ezeket az embereket, *Trenta* kivételével, akinek nyoma veszett, elfogták és a mult év juniusában tartották meg ellenük a tárgyalást, ahol *Acciarito* volt a főtanu ellenük. A tárgyaláson tünt ki csak, hogy milyen eszközökkel birták rá *Acciaritot* büntársainak megnevezésére, továbbá hogy *Acciarito* kedvese nem irt levelet és hogy nem is néz anyai örömök elébe. *Acciarito valósággal örjöngeni kezdett*, mikor megtudta, hogy részedték, *a védők pedig valamennyien letették tisztüket*. Róma egy ügyvédje sem fogadta el a védői tisztet, mig végre az ügyvédi kamara hivatalosan küldött ki védőket, de ezek is kijelentették, hogy csakis a törvény iránti köteles tisztelet birja őket reá a védelem teljesitésére.

A római közönség szimpatiája egyszerre a vádlottak felé fordult és a kormány attól tartott, hogy az esküdtszék *fel fogja őket menteni*. Elnapoltatta tehát a tárgyalást és a római semmitőszék elé terjesztette az ügyet. A semmitőszék a pör tárgyalására a *teramoi* esküdtszéket delegálta, mely előtt tegnapelőtt kezdődött a tárgyalás.

Erre vonatkozólag római tudósitónk a következőket jelenti:

Róma, március 22.

A tárgyalás iránt óriás az érdeklődés. Nagy tömeg állta el az utcát és az esetleges tüntetések megakadályozása céljából sok csendőrt koncentráltak. A vádlottak közönyösen hallgatták végig a vádlevél fölolvasását. E szerint *Ceccarelli* és *Diotallevi* és *Acciorito* együtt beszélték meg e merényletet és *Diotallevi* ajánlotta a tőrt, mint a legbiztosabb eszközt és ő ajánlkozott a tőr, esetleg egy bomba megszerzésére. *Trenta* sürgette a merénylet kivitelét és titoktartást parancsolt; *Collabona* és *Gudini* is tudtak a dologról, sőt az előbbi már az első tárgyaláson beismerte, hogy *Acciaritót* egyszer kocsin kisérte ki a Porta Furbához, ahol segitett neki egy pisztolyt és egy tőrt elásni, de azt mondta, hogy nem tudott *Acciarito* szándékáról. *Gudini* vette magához *Acciarito* ingóságait, mielőtt a merényletre indult.

Mindezt *Acciarito* mondta el a kegyelmi kérvényben, de mikor megtudta, hogy rászedték, *mindent visszavont*.

A védelem előterjesztésére a törvényszék *salvus conductust* adott *Calcagno* szocialistának, hogy eljöhessen vallani. *Albano* védőügyvéd azt kérte, hogy *Acciarito* elmebeli állapotának megvizsgálására kérjék fel *Lombroso*, *Fillippi* és *Bianchi* pszikiatereket. Az ügyész ellenezte és *a törvényszék is elvetette ezt a kérelmet*. Ugyancsak elvetette a törvényszék *Costa* képviselő és *Cerquetti* ügyvédnek tanukként való kihallgatását is.

KÖNYVTÁRA

Tüzijáték a temetőben.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, március 22.

A fővárossal szomszédos Csepel községben, a Csepel szigeten nagyon is izgatottak a kedélyek pár nap óta. A község plébánosa ellen van felháborodva a lakosság, mert a plébános ur nagyon megsértette a halottak iránt való kegyeletet, amennyiben felgyujtotta a temetőt — amint maga is beismeri — sajátkezüleg és a kis dombon lévő temető sirkeresztjeivel, virágaival, koszoruival együtt nagyrészben elégett. Egy csomó felperzselt sirhalom, egy pár megszenesedett sirkereszt mutatja csak, hogy arra a helyre is temetkeztek még nemrég az emberek s az egész temetőből alig maradt meg egyéb, mint a frissen hantolt sirok, amelyekhez a földhányás miatt nem juthatott el a pusztitó elem.

Zettner Sebő a csepeli esperes-plébános már vagy tiz esztendő óta. A falubeliek nem viseltetnek iránta valami rajongó szeretettel, mert kissé erőszakos, ekzaltált embernek ismerik, aki nem nagyon törekedett arra, hogy a községbeli népet magához édesgesse. Alig érintkezik a faluban mással, mint egypár uriemberrel; a legujabb tettével pedig egészen elidegenitette magától még azokat az embereket is, akik eddig becsülték. Mert akármilyen szempontból tekintsük is a csepeli plébános ur cselekedetét, még csak enyhitő körülményt sem tudunk felhozni mellette.

*

Pár nappal ezelőtt történt csak a csepel-sziget nagy esemény: a mult hét végén. Egy szép napon, — a mult pénteken Zettner esperes ur — ugy délután négy óra tájban bement a községi iskolába s a tanitótól vagy 50—60 gyereket kért, akiket — ugymond — ki akar vinni a temetőbe, hogy ott egy kis rendet csináljanak. A tanitó ur hogyne engedte volna el a gyerekeket. Kiválogatták a nagyobbakat, az erősebbeket s a csapat a plébániára vonult. Itt mindegyik gyerek kapott egy-egy botot, meg egy köcsögöt, vagy öntözőkannát s a gyerekcsapat igy fölkészülve vonult ki a községtől mintegy tiz perc járásra lévő temetőbe. A plébános ur fáklyát vitt magával s azt ott a temetőben meggyujtotta.

A csepeli temetőt széles ut metszi ketté. Az ut két oldalán — a temető előrészén van a régi temető, ahova már ritkán temetkeznek, mig közvetlenül a régi temető mellett vannak az uj sirhelyek, mintegy százötven, részint frissen hantolt, részint jól ápolt sir; a vagyonosabb családok temetkező helye. De a régi temetőben is van egy egész csomó családi sirhely, ahova a csepeli patricius családok temetik kedves halottaikat.

Ez a régi temető — az ut mindkét felén — teljesen fel van perzselve. Aki még nem látott feldult temetőt, az csak menjen ki a Csepel szigetre, a csepeli temetőbe; olyan látvány tárul itt szemei elé, amely a legridegebb emberben is a megborzongás érzetét kelti fel. Egypár száz sirhant sorakozik ott az ut két felén; ezelőtt pár nappal még száraz fű, egypár megfagyott virág, korhadt, vagy ép fakereszt — némelyik friss koszoruval — jelezte a sirdombokat; ma korom, összeégett sirkeresztek, elhamvadt, vagy félig elégett koszoruk mutatják azt a pusztitást, amit a plébános urnak pillanatnyi szeszélye vitt ott véghez rövid egy óra alatt.

Amikor a plébános ur a gyerekseregget kiért a temetőbe s a fáklyát meggyujtotta, a hatalmas lángot rögtön alátartotta egy csomó száraz fűnek, amely ott lett avarrá a legelső sirdomb fölött. A buja avar egy pillanat alatt lángot fogott s a következő pillanatban már vagy tiz sir állott lángokban. Ámde itt-ott utak is vannak a temetőben s a tüz igy nem terjedhetett volna tovább. Ezért vitte ki a plépános ur a kis iskolás gyermekeket. Rájuk parancsolt, hogy mindegyik kapjon fel egy csomó égő füvet és a temető különböző részén dugja alá az avarnak.

A nyolc-tiz esztendős gyerekeknek nagyon tetszett ez a tüzijáték. Egyik fürgébb volt, mint a másik s igy történt, hogy a kis temető pár perc alatt teljesen lángokban állott. Jó anyag volt a száraz avar, égett, mint a zsir, a plébános ur pedig nagy gyönyörüséggel szemlélte, hogy mint terjed a láng egyre tovább.

Ámde a plébános ur rosszul számitott, ha egyáltalában számitott. A száraz avar tüze belekapott a sirkeresztekbe is, sőt a lángok már a sirhelyek fakeritéseit is nyaldosták s egyik léc a másik után tüzet fogott. A helyzet kezdett veszedelmessé válni a plébános urra nézve. De nyugodtan érezte magát, hiszen ott volt a saját házi tüzoltósága: az iskolásgyerekek.

A következő pillanatban már ki volt adva a jelszó:

— Öntözzétek a kannákkal és verjétek a botokkal a tüzet!

A csepeli gyerekek a plébános ur parancsára tüzoltókká alakultak át és e tekintetben is szinte tultettek a hivatásos tüzoltókon — legalább bátorság dolgában. Ámde, amint botokkal verték a tüzet, a szikrák szerte röpködtek; felgyujtották ott is a száraz füvet, ahol a plébános ur nem gondolta volna s hiába estek a tüznek a vizes köcsögökkel, locsoló kannákkal, a lángok az egész temetőt elboritották.

Olyan nagy volt a tüz a temetőben, hogy a község lakossága hanyathomlok rohant a temető felé s a szomszédos *Weisz* Manfréd-féle lőszergyár tüzoltósága is felkészült már, hogy kivonuljon a tüzhöz, amikor megtudta, hogy a temető ég, ahol ugy sem segithetne a bajon s igy otthon maradt. De a temető csak égett tovább; a nagy tüzre az iskolai tüzoltóság is szétszaladt, ott hagyva a plébános urat, aki egyedül gyönyörködött ezentul az ő keresztényi cselekedetének eredményében.

Ez az eredmény pedig rettenetes volt, mert a lángok minden elpusztitható anyagot felemésztettek a csepeli temetőben.

Most csak egy pár megkormosodott kőkereszt, vagy vasoszlop mered pusztán az égnek, hirdetve a plébános ur nemes cselekedetét.

*

A temetőnek abban a részében, amely áldozatául esett a plébános ur nérói szenvedélyének, egypár patricius család is temetkezik. Mint már fönnebb is emlitettük; itt még nem temetkeznek olyan fényesen, mint a fővárosban s a diszesebb családi sirhelyeket fakeritések környezik. Ilyen sirhely többek között a *Petcz* család sirhelye. Három különböző helyén temetkezik a csepeli temetőnek a Petcz család, de mind a három sirhely fel van dulva. A fakerités leégett — félig — a plébános ur időközben friss deszkával igyekezett eltüntetni a rombolás nyomát — a sirkövek befüstölődtek; a koszoruk leégtek itt is, mint a szegényebb sirdombokon.

A község lakossága pedig alig mer szólni a miatt a vandalizmus miatt. A plébános ur mindenható ur a községben és csak egypár intelligensebb család emelte fel szavát ez ügyben. A plébános ur ellen ugyanis feljelentést tettek a kegyelet megsértése miatt.

Csak attól tart a községbeli lakosság, hogy mire a vizsgálat megindul, a plébános ur eltünteti — amennyire már lehet — a tüzijáték nyomait. Ezt azonban bajos dolog elhinni, mert a plébános ur a legjobb akarat mellett sem állithatja vissza többé a csepeli halottak nyugalmát.

*

A *Budapesti Napló* tudósitójának ma délután alkalma volt beszélni ebben az ügyben *Zettner* plébános urral. A főtisztelendő ur teljesen jelentéktelen dolognak tekinti a temető felperzselését — és hogy az elkorhadt sirkeresztek megégtek, az szerinte csak természetes.

— Különben — ugymond a plébános ur — az egész dolgot csak szépészeti szempontból cselekedtem, nem akartam, hogy a temető a tavaszra is ilyen elhanyagolt állapotban maradjon.

— De hát — kérdezte tudósitónk — nem sérti ez az eset vallási szempontból a kegyeletet?

— Legkevésbé sem — volt a válasz — ez nem ütközik a dogmákba és nem is találok semmi különöset a dologban. — Különben bizonyitsa be valaki, hogy ott a temetőben csak egyetlen ép sirkereszt, vagy koszoru is elégett.

A plébános ur bizonyára azt gondolta ekkor, hogy a halottak és a gyerekek nem beszélnek.

SZINHÁZ, ZENE.

Asszonyok.

— *Szerző a darabjáról.* —

— Az alkotásnak teher az asszony. Minden asszony. Puha, gyönge akarat. Vibrál, gyors, határozott megállapodásra képtelen. A férfinak egyedül kell lenni, ha dolgozni akar, szabadon . . .

Ezt az én Goócsom mondja. Ez az ur politikus volt, képviselő, aztán államtitkár s — amint mondja — hitt a politikában, a tereferében s csak deres fővel jött rá arra, hogy csak az a politika az igaz, amelyik dolgozik. A teóriák hazugok, a faktumok szentek. S a szürkefejü ötven esztendős ember óriás munkába fog. Telepet épit szegény emberek számára, tizezer családot akar jushoz és vagyonhoz juttatni. S van hozzá ereje. Afféle nagy figura, amilyen az életben kevés van. Nagy parancsoló, hatalmas akarat, a cél érdekében oligarcha, végtelen erő a munkára, battéria, amibe összeszalad a nagy munka minden szála, egy ember acélból. Ilyennek akartam.

És az utjába akad egy leány, egyszerü, csendes, szép, *igazi* leány, aki nemcsak érti ezt a környezetének idegen nagy figurát, hanem magyarázza, megvilágositja lányosan, naivan itt-ott, azzal a formáiban tökéletlen tökéletességgel, ami a lány maga. A se asszony, se gyermek, hanem lány, valami a kettő között. És a nagy figura lángba borul. Maga se tudja, hogy hogyan, az ő világa dimenzióihoz mért és nem erre a világra való szerelemre gyul az egyszerü gyermek iránt — s ebbe a szenvedélybe belebukik minden, a telep, az álmok, a munka, az ember.

*

Amit itt megirtam, arra épült fel a darabom. És aztán nem is igen tudom, hogy mit irjak még róla. Ha valakit érdekelnek az intimitások, hát ideirom, hogy butára hegyezett hat B-vel megaranyozott Kohinor-ceruzákkal dolgoztam, sok ceruzával, mert az én drámairásom nem igen nyugodalmas munka. Kevés figurát viszek a szinpadra, csak azt, aki igazán érdekel és azokkal együtt szenvedek, együtt léháskodom, ha kell, együtt csinálom velük végig a szenvedélyeiket, a bajaikat, a fájdalmukat s velük együtt megyek tönkre. No nem éppen olyan alaposan, mint ők, de olyankor, ha egy darab végére leteszem a pontot, azt hiszem, hogy ki se heverem már ezt a munkát.

Végtelenül szeretem azokat, akiket a szinpadra viszek, jókat, rosszakat, becsületeseket és hitványakat egyformán. Értem őket, leszürődnek bennem, mig körülöttem gomolyognak s mig lassan-lassan kiválik a kavargásból a dráma. És itt valami olyat mondok, amit ne méltóztassék félreérteni. Ha megcsináltam a drámát, olyannak szeretem, a milyenre megcsinálni tudtam. Jobbnak se, szebbnek se, éppen csak olyannak. Ezért aztán nem tudok eléggé törődni azzal, hogy mit szól hozzá más, az a más is, aki érti, a másik más is, aki nem érti. Az én agyamból ilyennek született meg a munka. Nem azt mondom, hogy nekem jól, hanem azt, hogy nekem drágán. Azt se igen értem, hogy mi a siker. Tizszer adják, ötvenszer adják, mindegy. Meg van irva — és ez nekem benne az, ami becses. Ha sok ócska vasam volna, elhasznált cséplőgépeim, vagy telkeim Budapest körül, vagy egy hajóteher kávém, talán jól üzérkedném vele. Becsapnék mást, vagy becsapnám magam, de a drámában nem képzelem el sehogyan se az alkut. Valami ilyes a hitvallásom . . . Jól esik elmondani ma, mert holnap talán már el se hiszi senki.

Ez a darab számomra már készen van. Irtam az én kinos gyönyörüségemre ezernyolcszázkilencvenkilencben . . . Most valami egyebet próbálgatok csinálni. Megint kavarog köröttem egy csomó árnyék, akihez keresem az embert.

Thury Zoltán.

———

Jászai Mari ünneplése.

Budapest, március 22.

Égy idegen ember, ama kevesek egyike, akik a büszke és gazdag külföldről szegény városunkba vetődnek, ma végignézte a Nemzeti Szinházban Medea előadását és kiváncsi kérdéssel fordult szomszédjához már az első felvonás végén, hogy ugy-e azért való ez a roppant tüntetés, mert a darab hősnője ma először játszik ezen a szinpadon.

— Nem, felelte a nyájas bennlakó, sőt majdnem utoljára.

*

A Nemzeti Szinház vén falai megremegtek a tapsoknak azoktól a viharaitól, amelyek egy izgatottságtól és felindulástól remegő közönség mámorából verődtek fel az este. Soha ehhez fogható láz nézőtéren még nem volt. És akármilyen érzései lehettek *Jászai* Marinak e lelkes és rajongó és szédítő és felhős tüntetés láttán: — örömén és fájdalmán, könnyein és mosolyán keresztül a tömeg itéletében rejlő igazságot kellett felismernie.

Csodálatos, fenséges, megrenditő volt Jászai Mari Medeája. Erőben felülmulhatatlan, a szinek és hangok gazdagságában páratlan, tartásban, járásban a plasztika mintája, a közönségnek való hálálkodása perceiben megragadóan szép, akár egy szobor.

Valahányszor a függöny legördül, a kép ugyanaz. Az éljen és a taps valósággal végigdörög a nézőtéren, az emberek felállanak helyeikről, kihajolnak páholyaikból és mondhatatlan elragadtatásban szólitják a lámpák elé a sápadt, remegő asszonyt, aki ebben a házban még csak egyetlen egyszer játszik a jövő hét valamelyik napján. Már megjelent ötször-tizszer, számtalanszor, a tapsok fergetegéből szakadatlan kihallatszik a neve, de egy pillanatnyi csönd után ujra előtör a legkorláttalanabb ünneplés és Jászai Mari percekig marad a szin szélén néma köszönéssel ajakán, könnyes szemekkel. És ujra, meg ujra csak felfrissülése a tapsnak, mignem megkezdődik a következő felvonás, amelyben Medea háládatlan gyermekeit, hütelen, alakos urát siratja fekete ruhában a fekete földön és ha lehetne, ha szabad volna, fel kellene állania, hogy meghajoljon előttünk, akik magunkat előtte mélységes hódolattal meghajtjuk.

*

És Jászai Mari még csak egyetlenegyszer játszik a Nemzeti Szinházban. A jövő hét valamelyik napján *Széchy Máriát.* Azután pont.

És ez komoly!

Megdöbbentő az a könnyelmüség, amelylyel nálunk a müvészi élet legfőbb javaival bánnak. Hajótöröttek, elszeszélyesedett vén gyerekek szabadulnak bele nagy nemzeti érdekek igazitásába és ami szin, elhomályositják, ami termő erő, lenyesik, ami tartalom, elfullasztják, ami önérzet, letiporják, ami lelkesedés, letompitják, ami előretörés, megzsibbasztják és ami nagy, megölik.

Persze, a mai est nem mulhatott el a nélkül, hogy a Jászai Marit ünneplő közönség a legnagyobb indignáció hangján ne szólitgassa a kitünő intendánst is.

— Abcug Keglevich! Le vele! — hangzott minduntalan. — Menjen el! Mondjon le! És igy tovább.

Csupa kedves, marasztaló hang. Közben kendőket lobogtattak Jászai Mari felé. És talán meg is feledkeztek volna lassudan az intendáns urról, ha valami ijedt ur, talán titkos rendőr, vagy valami vékony alkalmazottja a szinháznak nem kiváncsiskodik, hogy ki követte el az el nem követni valót, hogy ki mondta gróf Keglevichnek, hogy le vele és miért nem mondta fel vele. De minthogy a kiváncsiskodás megtörtént, hát roppant kellemetlen párbeszédek folytak odafent, egy fiatal embert ki is vezettek és nyomban vissza is vezették.

Eddig volt.

Az intendáns munkásságának két pozitiv eredménye vagyon. Egyik az, hogy tönkre tette a Nemzeti Szinház szinpadát. A másik az, hogy előbb kiüritette, utóbb csatatérré változtatta át a szinház nézőterét.

Ez több, mint amennyit romboló kedvének legvirágosabb óráiban remélhetett.

*

Jászai Mari asszonynak pedig hadd köszönjük meg, hogy irigyeinkké tette az utánunk következendőket, akik lapozgatni fognak valamikor a magyar müvészet történetének könyvében.

(—)

———

** **Ujabb rendelet San-Remóból.** Nulla dies sine . . . San- Remóból megint uj rendeletet kapott a Nemzeti Szinház: Gróf *Keglevich* István, a szinház üdülő intendánsa betiltotta a középiskolai tanulók kedvezményes jegyeit; az egyetemi hallgatóktól már a március tizenötödiki incidens után vonta meg az intendáns ezt a kedvezményt. A szegény diákokat, akik fele áron jártak a harmadik emeletre, a szörnyüséges rendeletről nem is értesitették, csak a pénztárnál tudták meg, hogy a gróf ur rájuk is neheztel. És busan hazaballagtak a fiuk, a krajcáronkint összerakott szinházi költséget elköltötték vacsorára. Ők jólláktak, — és a Nemzeti Szinház publikumából kiölték a leglelkesebb elemet. De most még kit lehet megrendszabályozni a Nemzetiben? — ez az a kérdés, amely az intendánst San-Remóban nyugtalanithatja. Egy jó ötlet sokat tehet . . .

** **Népszinház.** Érdekes munkát végzett a *Népszinház,* amikor *Rátkay* László régóta nem adott, pályanyertes népszinmüvét, a *Felhő Klári*-t felelevenitette. Drámai helyzetekben bővelkedő és mély lélektani motivumokon alapuló darab ez, mely erősen kiemelkedik a népszinmüirodalom legutóbbi évtizedének termékei közül. Nyelve is erőteljes, szingazdag, poétikus a nélkül, hogy abba a cikornyás népiességbe tévedne bele, amely az utóbbi évek népszinmü-nyelvét szóvirágos sablonjaival émelygőssé tette. A darab két fő női szerepét *Blaha* Lujza és *P. Lukács* Juliska játszotta. Felhő Klári *Blaha* Lujzának mindig legjobb szerepei közül való volt, amelyben asszonyos kedélyének szivárványos ragyogtatása mellett szivének mélységes érzésvilágát feltárhatta. Ma is megbámultuk mind a kettőt. Csodaszerü nagy müvésznő ez, amilyennel koronként, nagyritkán ajándékozza meg a teremtő természet egy-egy nemzet szinpadát. Megtestesülését látjuk benne a magyar nép-géniusznak, ugy ahogy a magyar földből és csakis ebből sarjadzhatott ki. Ha pedig müvészi egyéniségéhez hozzá veszszük a nótázását, akkor meg nem lehet *Blaha* Lujza magasztalására szót találni. Azt hiszszük, hogy *Blaha* Lujza előtt soha senki nem énekelte ugy a magyar nótát, mint a hogy ő énekli s ha egyszer az ő csalogányos ajka elnémul, századok fognak elmulni, amig ujra ugy fog hangzani a nóta, mint az ő ajkáról. A magyar nép lelke sir és nevet a *Blaha* Lujza nótázásában. Ma este is zugó tapsokat fakasztott a nótáival, de ha ezerszeres erővel zugott volna is, akkor se telnék be a mértéke annak az elismerésnek, amely ezt a csoda-asszonyt megilleti. Nagy estéje volt *P. Lukács* Juliskának is Viola Éva szerepében. A *Népszinház* drámai hősnője, mintha az utóbbi egy-két év alatt érzésvilágában elmélyedve uj hangokat talált volna az asszonyi lélek szenvedésének a festésére. Ritkán, vagy tán soha sem hallottunk még annyi igaz hangot tőle, mint ma este s drámai ereje is igazi szenvedélyből fakadt erő és nem erőltetettség volt. Az első felvonásban, amint visszatériteni igyekszik magához az iránta elhidegedett legényt, igazi, élő szenvedés sirt ki a hangjából s a második felvonás nagy jelenésében, mikor rájön, hogy pénzzel akarják kifizetni, fájdalma oly elementáris erővel tört ki, hogy meglepett vele. Mióta szinpadon van, ennél jobbat nem produkált. Játékának nagy hatása volt s két izben nyilt jelenésben is kapott tapsot. A többi szereplő is egytől-egyig jó volt. *Szirmay* az ő szolid jellemzésével, amelylyel paraszt-alakjait meg szokta rajzolni, játszotta Aba Andrást s az elfojtott szerelem sok igaz hangját hallottuk tőle. *Kiss* Mihály Fátyol Ferkója is erőteljes alakitás volt s nótáit magyaros zamattal énekelte. A darab vidám szerepeit *Németh, Ujvári, Horváth, Tollagi, Raskó* játszották friss kedélylyel, jóizüen. *Csatai* Zsófi, mint minden szerepében, Rokkanéban is felülmulhatatlanul jó volt. *Kápolnai* Irén (Felhő Katica) egy paraszt-bakfis szerepében pompásan beleilleszkedett a népszinmüi hangba s egészen helyes kis paraszt-naiva volt. A ház az érdekes reprizre jóformán megtelt s a közönség a sikerült népszinmü-estét bő tapsokkal jutalmazta.

(M—s.)

** **Csajkovszki operája.** Bécsből jelenti tudósitónk telefonon, hogy Csajkovszkinak *Jolánta* cimü

operája ma az udvari Operában zajos sikert aratott. A két főszereplő, *Hesch* a király szerepében és *Kurz* kisasszony (Jolánta) pompás volt. Felvonások után temérdek sokszor jelentek meg a szereplők a lámpák előtt. *Mahler* vezette a zenekart.

** **Busoni hangversenye.** *Busoni* Feruccio hangversenye holnap, pénteken lesz a *Royal*-szálló termében. A hangverseny müsora a következő:

Bach-Busoni: Toccata, Adagio és Fuga. *Brahms*: Paganini-változatok, 35. mü. *Chopin*: Ballada G-moll. Barcarole. Nocturne C-moll. Polonaise As-dur. *Liszt*: „Norma"-Fantázia,

** **A társaságból.** A *szalon-zsur* világban alig vannak most látogatottabb s érdekesebb összejövetelek, mint a báró *Huszár* Ilona festőművésznő elegáns szalon-atelierjában rendezettek, hol minden szerdán délután késő estig, a legdistingváltabb társaság szokott egybegyülni s az arisztokrácia, irodalom s művészet a legszebb egyetértésben s a szellemi szórakozás változatos megnyilatkozásában ad egymásnak légyottot. Ez az előkelő egybeolvadása a különböző elemeknek igen nagy előnyére szolgál a fővárosi társadalmi élet jótékony fejlesztésének. A szellemes társalgáson kivül, zene, szavalat, felolvasás váltakoznak egymással, hogy minél érdekesebb és vonzóbbakká tegyék a zsurokat. Tegnap is nagyon érdekes társaság volt együtt, mely főleg *Juhász* Aladár és *Kuliffay* Izabella zongoraművészek magas szinvonalu játékában gyönyörködött. Mind a kettő kiváló egyénisége a fővárosi zenevilágnak. Előbbi a budai zeneakadémia tanára és mint Liszt legkedvesebb egykori tanitványa, a legszélesebb körökben ismeretes. *Kuliffay* I., a magyar zeneiskola kimüvelési osztályának a tanárnője, ki *József* főherceg családjának volt több éven át igen szeretett és kedvelt zongoratanárnője s amellett a *Káldy* Gyulával tett országos kuruclalok s nóták körutjával szerzett magának országos hirnevet. Előbb négykézrejátsztak *Sauertől* és id. *Abrányi* Kornéltól magyar s keringő darabokat, nagy hatást keltve virtuózitásuk s előadási finom árnyalatukkal. Azután pedig *Juhász* A. maga ragyogtatta müvészetét szolodarabokkal. — Jelen voltak a többek közt: báró Bánffy Györgyné, Pejacsevics Katinka grófnő, Splényi báróné, Festetics grófnő, Horváthné-Splényi báróné, Horváth Janka, Vastagh Györgyné, Bulyovszky Lilla, Bruck Hermina festőművésznő, Takács Mihály operaénekes neje, Sulyok Ilka, dr. Günther Antalné leányával, idősb Abrányi Kornél, Abrányiné-Katona Klementin, gróf Teleki, dr. Katona Béla, ifjabb Wolfner, Ferenczy festőművész s még többen az ifju müvészgárdából. (*i. l.*)

** **Házihangverseny a Telefon Hirmondóban.** Ma (pénteken) este a Telefon Hirmondó házihangversenyt rendez és közvetit az előfizetőinek. Ez alkalommal *Lichtenstein* Dóra urhölgyön és *Beöthy* Zsiga uron, a Magyar Szinház tagján kivül a Rákosi Szidi nyilvánossági joggal felruházott szinésziskolájának növendékei fognak közreműködni. A hangverseny e második részének programmja a következő: 1. Belépő a Baba operettből, énekli Gönczi Bella. 2. Bordal a Kertészleányból, énekli Farkas Ferenc. 3. Dal a Görög rabszolgából, énekli Szelestey Elza. 4. Dal a Kis szökevényből, énekli Déri Blanka. 5. Szavalat, mondja Váradi Margit. 6. Francia dal, énekli Révffy Románka. 7. Kettős a Gésákból, éneklik Gönczi Bella és Beöthy Zsiga, a Magyar Szinház tagja. 8. Dal a Cigánybáróból, énekli Karcsai Vilma. 9. Dal a Szulamitból, énekli Gintz Gina. 10. Szavalat, előadja Komlóssy Ilonka. 11. Kettős a Fanchon asszony leányából, éneklik Szelestey Elza és Farkas Ferenc. 12. Kettős a Büvös vadászból, éneklik Gintz Gina és Karcsai Vilma urnők. Hangverseny után a Hirmondó érdekes hireket olvastat fel, majd még *katona- és cigányzene* lesz hallható 11 óráig a kagylókon keresztül.

MÜVÉSZET.

□ **A Nemzeti Muzeum képtárának leiró katalógusa.** Feldolgozta dr. *Peregriny* János, az országos képtár titkára. 604 oldal, ára egy korona. Ez a vaskos kötet végre megösmerteti velünk a Nemzeti Muzeum képeit és szobrait, a rájuk vonatkozó adatokkal együtt. Rég szükség volt rá s okos dolog volt *Szalay* muzeumi igazgatótól, hogy ezt a müvet elkészittette s hogy oly lelkiismeretes és pontos emberre bizta, mint amilyen dr. *Peregriny* János. Sok év munkája ez a katalógus, nem csekély fáradságba került az összeállitása, mert a Nemzeti Muzeum képkincse össze-vissza hányódott az idők folyamán. A képek fő-stockját a Pyrker-képtár, a Magyar-képtár és az Általános-képtár adta, de igy sincs együtt az egész gyüjtemény, mert egy részét az Országos képtár, más részét a Történeti arcképcsarnok, harmadik részét a Nemzeti Muzeum rejti magában. A katalógus együtt tárgyalja a Nemzeti Muzeum kép- és szobor-anyagát és 606 számot ölel fel. Ez az 1899. december 31-diki állapot.

A könyv első része a kifüggesztett festményeket, a második a ki nem függesztett és számot tevő képeket, a harmadik a legujabb festményeket, a negyedik a szobrokat és dombormüveket sorolja fel. A szerzők egysoros életrajzi adatai után a kép cime és determinativ leirása következik, utána a mü méretei, megszerzési és elhelyezési adatai olvashatók. Ebből látható, hogy a munka inkább tudományos célt szolgál, de egyuttal kalauza is a muzeumot látogató közönségnek. Mindamellett jó volna egy kisebb terjedelmü kalauzt is kiadni, amelyben kevésbé a képek leirására, mint inkább a müvészek és müvészetük jellemzésére helyezhetnék a fősulyt. Addig azonban a nagy közönségnek is hasznos szolgálatot tesz ez a munka, amely meglepő olcsóságánál fogva is valószinüleg kelendő lesz.

□ **A szegedi tavaszi mütárlat.** A szegedi képzőmüvészeti egyesület igazgatósága tegnap ülést tartott, amelyen megállapitották a tavaszi tárlat módozatait. Az igazgató bejelentette, hogy a budapesti mücsarnokban egybegyüjtött képek 25-én érkeznek Szegedre, a kiállitás ünnepélyes megnyitása április elsején lesz. Az igazgató Budapesten megtekintette a képeket s jelenti, hogy a kiállitás nagy sikere előre is biztositva van. A tárlatról ötives tárgymutatót adnak ki, amely ösmerteti a müvészet fejlődését Magyarországon. A kiállitást a szegényebb népnek azzal teszik hozzáférhetővé, hogy vasárnap délután nem szednek belépődijat. A tanulók tanáraik vezetésével szintén ingyen tekinthetik meg a tárlatot.

□ **A postatakarékpénztár pályázata.** A kereskedelmi minisztérium részéről a következő közlemény kaptuk:

Néhány lapban a postatakarékpénztári pályázat alkalmából egy nyilatkozat foglaltatik, mely azt a kérdést veti fel, vajjon a tisztesség szempontjával összeférhet-e, hogy egy hivatalnok részt vegyen oly pályázaton, melynek programmját és föltételeit saját tervei alapján ő állitotta össze. Erre vonatkozólag megjegyeztetik, hogy a pályázat alapját képező programmot és a feltételeket a postatakarékpénztár igazgatósága készitette és állitotta össze saját közegei által. A pályanyertes pedig csak akkor értesült a programmról, amikor a többi pályázó.

•

A félhivatalos *O. É.* irja: *Sterk Izidor müépitész urnak* mai nyilatkozatával szemben magából a nyilatkozatból konstatáljuk, hogy *Sterk* ur a Magyar Mérnök- és Épitész-Egyesület mü- és középitési szakosztályának ülésén azt inditványozta:

„jelöljenek ki a szakosztályok egy küldöttséget, amely még holnap a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága elé járul, hogy őt a tör éntek felől felvilágositsa és felkérje, miszerint a biráló bizottság itéletét helyezze hatályon kivül."

Czigler Győző elnök urnak az indilványa pedig, amelyet Sterk ur *lényegtelen módositásnak* nevez, ugyane nyilatkozat szerint ugy szólt, hogy

„az egyesület maga terjeszszen fel ugyancsak küldöttség utján egy memorandumot az összes miniszterekhez, mely memorandum a Sterk ur által kifejtett elvi álláspont hangsulyozása mellett a pályázati eljárásoknál előforduló visszás állapotok megszüntetését célirányozza."

E két inditvány egybevetésébül mindenki meggyőződhetik róla, hogy az *Országgyülési Értesitő* a tényeknek megfelelő tudósitast közölt a gyülésről, amidőn azt irta, hogy a gyülés *Sterk ur inditványát elvetette és Czigler elnök inditványát fogadta el.*

□ **Az eltünt szobor.** Báró *Bánffy* Dezsőnek a szabadelvüpártban lévő mellszobra ma elkerült a szabadelvü klubból, ami többeknek feltünt és sok jó és rossz álcelődésre adott alkalmat. A dolog oka egyszerüen az, hogy báró Bánffy mellszobrát, melv Róna József szobrász alkotása — elvitték a párisi világkiállitásra, hogy ott tanuságot tegyen egy zseniális magyar müvész fényes tehetségéről.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Magyar Földrajzi Társaság** ma délután tartotta közgyülését az Akadémia kistermében dr. *Erődy* Béla elnöklete alatt.

Az elnöki jelentést *Gerster* Béla társulati alelnök olvasta fel, felsorolván abban azokat a nevezetes földrajzi eseményeket, amelyek a mult évben történtek, ezek közt a sarkvidéki kutatásokat és a portugál Angola-földön alakuló boer szabad államot. A jelentést és a pénztári beszámolót a közgyülés egyhangulag tudomásul vette. *Pompéry* Elemér tartotta meg ezután felolvasását Amerika legéjszakibb világitó tornyáról, mely a Belle Isle sziget keleti partján épült. A tetszéssel fogadott előadás után *Erődy* Béla elnök bemutatta azt a térképet, amelyen meg vannak jelölve az összes magyar utazók és kutatók utirányai. E térkép holnap megy Párisba, ahol a kiállitason lesz látható. A közgyülés végén a választmányból kilépő tagokat ujból megválasztották.

SPORT.

** **Nemzetközi vivó-akadémia.** Nagy érdeklődés közt volt meg ma este a Vigadóban *Santelli* Italonak, a M. A. C. és a Wesselényi vivó-klub vivómesterének nemzetközi vivóakadémiája. A változatos programmot *Porteleky* László közkelme nyitotta meg Alfi Gennaroval vitőrrel s ebben a két fél teljesen egyforma, kiváló erőnek bizonyult. *Rudnay* Lajos és *Szabó* Andor kard assautja után, amelyben különösen *Rudnay* tünt ki, *Akay* Alajos, a Wesselényi-klub tagja mérkőzött igen temperamentumosan *Duszek* Sándor varsói mesterrel s határozott fölényt mutatott fölötte, majd *Heller* Kelemen tiszthelyettes vivott szép kard-assaut-t *Hoch* Henrikkel. Nagyon szép volt *Szöts* Aladár főhadnagy küzdelme *Halbleib* Józseffel és a *Horváth* Sándor—*Szuborits* Miklós assaut is, melyet igen érdekes piece követett: *Santelli* Horacio lembergi mester és *Torricelli* szegedi vivómester mérkőzése. Itt erősebbnek és temperamentumosabbnak mutatkozott Santelli, Torricelli pedig pedig rendkivül higgadt védelmével tünt ki. Rendkivül heves volt a *Krencsey* Géza—*Medrzynszki* főhadnagy kardassaut, ebben mind a kettő első rangu vivónak bizonyult. A piece de resistance Tagliapietra Vittorio olasz vivómester mérkőzése volt. *Santelli* Italoval előbb vitőrre, azután kardra. Mind a két mérkőzés roppant érdeklődés közt ment végbe; a vitőrben a vendég gyöngébbnek látszott Santellinél, a kard assautban azonban a jeles budapesti mesterrel legalább is egyenrangunak, sőt erősebbnek mutatkozott. Érdekes volt még, hogy *Zahavaroff* Péter varsói mesterrel mind a két magyar amatőr ellenfele, *Szántay* Jenő és *Mészáros* Ervin teljesen egyenrangu ellenfélnek bizonyult és hogy a kiváló magyar amatőr, *Iványi* Gyula ezuttal is fényes győzelmet aratott ellenfelei, *Duszek* és *Torricelli* mesterek fölött. Szép volt *Prucher* René és *Micheux* Jules vitőr mérkőzése, ebben az előbbi mutatott határozott fölényt. Egyik legérdekesebb piece volt *Berta* László honvédfőhadnagy remek kard assautja. Santelli Horatióval és *Anuentani* mestér küzdelme *Orbán* főhadnagygyal, aki ezenfelül még *Haberfeld* Marcellal és végzett igen temperamentumos kard assaut. Az előkelő közönség minden egyes szám után megtapsolta a vivókat.

EGYESÜLETEK.

(**A III. kerületi józsefvárosi jótékony nőegyesület**) ma délután tartotta *Berzeviczy* Albert elnöklete alatt tizenötödik évi közgyülését. Az elnök szép beszéddel üdvözölte a közgyülést tagjait, mire *Spannberger* Alajos egyesületi titkár felolvasta az évi jelentést. Az egyesület a lefolyt évben közel *kétszáz* szegény tanulót látott el meleg ruhával. Dr. *Ebner* János pénztáros jelentése szerint az egyesület alaptőkéje *26.000* koronára emelkedett. Azután megválasztották a tisztikart. Elnök lett: dr. *Berzeviczy* Albert, alelnökök: dr. *Ebner* Jánosné és özvegy *Visy* Imréné, ügyész: botfai *Hüvös* József királyi tanácsos, titkár: *Spannberger* Alajos, pénztárnok: dr. *Ebner* János, ellenőr: *Tölgyi* Gyula, számvizsgálók: *Kartschokke* János és *Vashegyi* József. Választottak ezenkivül egy *hetven* tagból álló hölgyválasztmányt.

(**A Szamaritanus Egyesület**) ma délután öt órakor tartotta az ujvárosháza társalgó termében évi rendes közgyülését dr. *Böke* Gyula egyetemi tanár és gróf *Wenckheim* Frigyesné elnöklete alatt. A napirend során tudomásul vették az évi jelentést, amelyből kiemeljük, hogy az egyesület a mult évben több mint 6000 forintot osztott szét a kórházi betegek között. Bejelentette elnöknő, hogy a hercegprimás ez évre is engedélyezte a kórházak vasárnapjat. Végül határozatba ment, hogy az egyesület bővebb partfogolása és támogatása ügyében segélyért a nagy közönséghez fognak fordulni.

TÖRVÉNYSZÉK.

A tizennégy éves asszony.

Budapest, március 22.

Kristyán János péklegény beleszeretett egy tizennégy éves, babaarcu gyermekleányba. El is vette feleségül, ha ugyan tizennégy esztendős gyerek lehet valakinek a felesége. Mikor az asszony korra nézve is asszony lett, négy éves házas élet után, a korai szerelem tragédiákra hajtotta a vérét s lelketlen, gyerekes bünös könnyelmüségében megutálta a férjét, a gyermekét. *Lelkes* Margit, igy hivták az asszonyt, azért utálta meg az urát, mert az munkaközben megbetegedett s azért utálta meg a gyermekét, mert az volt az oka szépsége romlásának. Ha drámairó ezekre a motivumokra épitené fel drámája cselekményét s ezekkel az indokokkal indokolná meg a házasságtörést, talán komoly és mindenekfelett pápaszemes kritikusok nevetségessé tennék az ilyen tragédiát. Az élet pedig egészen komolyan szállitja az ilyen argumentumokat.

Kristyán János betegsége után az asszony elhagyta az urát s visszaköltözött az édesanyjához. A férj könyörgő szava mit sem használt s a szerencsétlen Kristyán kénytelen volt belenyugodni sorsába. Minden reményét még sem adta fel s hogy egyszer megint ott járt Lelkeséknél s könyörügvekérve hivta vissza a feleségét, egy hordárt látott Lelkeseknél, aki levelet hozott *Lelkes Mariska kisasszonynak*. Kristyán meglátta a levelet s nyomban tisztán látta a helyzetet. A hordártól megtudta, hogy a levelet egy fiatal ember küldte olyan helyről, ahol pénzért adják a szerelmet.

Már akkor elhatározta, hogy megöli a hütlen

asszonyt s azután magát emészti el. Az asszonynak azonban sikerült elhitetnie vele, hogy ő maga rendezte merő tréfából a jelenetet a hordárral s Kristyán lemondott véres szándékáról. Pár nappal ezután ujra találkozott a feleségével beteg gyermeke ágyánál. Az asszony föl volt cicomázva és sétára készült. A beteg gyermekkel nemcsak hogy nem törődött, hanem szidta, hogy bárcsak elpusztulna az apjával együtt. Ez a gonosz beszéd a különben is izgatott s nem ok nélkül féltékeny embert annyira fölingerelte, hogy revolvert rántott elő s először az asszonyra, aztán maga-magára sütötte el. Mind a két lövés talált. Az asszonynak a nyakába furódott a golyó, Kristyán a mellén sebesült meg jelentéktelenül. A kórházban kigyógyitották őket s onnát Kristyán átkisérték a büntető törvényszékhez, mely a boldogtalan embert erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés kisérletéért helyezte vád alá.

A mai esküdtbirósági tárgyaláson dr. *Vig* Viktor védte a vádlottat. A vádhatóságot pedig dr. *Halász* királyi ügyész képviselte. Mindössze három tanut idézett meg a biróság a tárgyalásra. *Kristyán* feleségét, az anyát s a hordárt, aki levelet vitt az asszonynak. Mind a hárman megjelentek. *Kristyánné* elegáns toalettben, mosolygó arccal lépett a tárgyaló terembe, de ugy ő, mint az édesanyja törvényadta joguknál fogva megtagadták a tanuságtételt.

Az esküdtbiróság igy alakult meg:

Rendes esküdtek: *Gyurkovics* Károly, *Sigray* Pál, *Sulzberger* József, *Szabó* Ferenc, *Mátyás* Gábor, *Krámer* Miksa, *Percl* Mór Károly, *Kauser* Gyula, ifj. *Mittermayer* József, *Vajda* Adolf, *Dobrovszky* Agoston, *Scheidl* Károly. Póttag: *Mervay* Sándor.

Az esküdtek megbiltetése után fölolvasták a vádiratot, mely Kristyán Jánost erős fölindulásban elkövetett szándékos emberölés kisérletének büntettével vádolja.

A vádlott kijelenti, hogy bünösnek érzi magát. Az elnök fölszólitására az esküdtek felé fordulva, igy mondja el az esetet:

— 1892-ben esküdtem meg Lelkes Margittal. Négy évig boldogan éltünk. Egyszer aztán a nehéz munkától megbetegedtem s attól fogva a feleségem egyre hidegebb lett hozzám. Megkérdeztem tőle, hogy mi az oka elhidegülésének. Azt felelte, hogy a bajom miatt utál. Nemsokára ezután egy kis fiunk született, ez is ternére volt neki, mert a gyermek miatt nem tudott kijárni. Február nyolcadikán elhagyott s többé nem is jött vissza. Kerestem, kutattam, hogy merre jár s végre megtaláltam egy olyan helyen, ahová tisztességes asszony nem szokott járni. A könyörgésemre megigérte, hogy visszajön hozzam. De bizony nem jött. Elkeseredésemben revolvert vettem s megfenyegettem.

Erre a fenyegetésre megijedt s javulást igért. Amikor aznap az anyósom lakásán meglátogattam, nagyon nyájas volt hozzám, még meg is csókolt. Egy félóra mulva jött egy hordár s kereste a feleségemet. Megkérdeztem, hogy minek keresi, de a hordár hímezett-hámozott s nem akart elárulni semmit. Csak annyit mondott, hogy nagyon kényes az ügy. Végre megvallotta, hogy egy fiatalember küldte. Most már nincs mentség, mondottam s ujra a revolvert emlegettem. De a feleségem csillapitott. Azt mondta, hogy ő küldte a hordárt, hogy csak heccet akart velem csinálni. Ebbe aztán megnyugodtam. De amikor másnap elmentem az anyósomhoz, meggyőződtem, hogy a feleségem csak bolondit engem. A kis fiam betegen feküdt s ott volt mellette, de nem azért, hogy ápolja. Anyai szeretet egy szikrája sem volt benne, sőt terhére volt neki a gyermek. Azt mondta neki:

— Bár csak dögölnél meg az apáddal együtt.

Erre elfutott a düh. Kirántottam a revolveremet s ezekkel a szavakkal:

— Ugy hát dögölj meg te is! előbb a feleségemre, azután magamra sütöttem el a fegyvert.

Az *elnök*: Tehát négy évig jól éltek. Előbb nem fordultak elő ilyen jelenetek?

Vádlott: Soha.

— Meddig volt ön a kórházban?

— Egy napig.

— Ön meg is látogatta a feleségét a kórházban?

— Meglátogattam, sőt bort is vittem neki. (Sirva.): *Ma is visszavenném, ha visszajönne.*

A törvényszék ezután *Feketeári* János hordárt hallgatta ki, aki hosszu lére eresztett beszédjében geniálisan gruppirozta a semmit s gondosan elhallgatott mindent, ami az ügy érdemére vonatkozik.

Özvegy *Lelkes* Vencelné, a vádlott anyósa s a tollas kalapos, bársony galléros hütlen menyecske megtagadják a vallomástételt. A fiatal asszony csak annyit mondott, hogy a golyó még most is a nyakában van s olykor egy kis torokfajást okoz neki. Aztán még azt is elárulja, hogy most jóban van a férjével, de nem él vele együtt.

Azután az orvosszakértőket hallgatták meg a sebesülésről s a gyógyitás idejéről. Majd a kórházi igazgatóság bizonyitványát olvasták föl s ezzel véget is ért a bizonyitó eljárás.

A biróság megállapitotta még az esküdtek elé terjesztendő kérdések szövegét, aztán meginditotta a pörbeszédeket.

Az esküdtek a vádlottat *nem vétkesnek* nyilvánitották, mire a törvényszék délután harmadfél órakor hozott itéletével *Kristyán Jánost felmentette.*

---

§§ **Az első semmiségi panasz a Kurián.** A királyi Kuria büntető tanácsa ma tárgyalta az első semmiségi panaszt, melyet az uj bünvádi eljárás szerint esküdtszék előtt tárgyalt bünügyben eléje terjesztettek. A tanács tagjai voltak: *Székács* Ferenc, *Mikó* Miklós, *Hieronymi* Béla, *Nedeczky* Ödön és *Podhordányi* Gyula; az előadó: *Sebestyén* Mihály kuriai biró. A vádat *Hammersberg* Jenő koronaügyész képviselte, jegyző *Janicsek* József albiró volt. A tárgyalást nagy jogászközönség hallgatta végig.

Czorda Bódog elnök a kezdet nehézségeivel szemben a vád és védelem képviselőinek támogatását kérte. A kuriai birák megismerhették már a közvetetlen tárgyalást a fegyelmi ügyekben, sajtóügyekben, az esküdtszéki eljárással is foglalkoztak, igy hát reméli, hogy nem lesz fönnakadás az igazságosztás ez uj formájában.

Sebestyén előadó ezután röviden ismertette a tárgyalásra kerülő semmiségi panaszt. A zólyomi országuton történt, hogy *Rajcsok* Márton összetalálkozott *Filkusz* Mártonnal, aknek egy forinttal tartozott. Filkusz a pénzét kérte, Rajcsok fizetésképpen gorombáskodni kezdett. A vége az lett, hogy összeverekedtek és Filkusz ugy vágta fejbe hitelezőjét, hogy az összerogyott és elájult. Ilyen állapotban még három négy halálos csapást mért Filkusz Rajcsokra, aki néhány óra mulva meghalt. Halálos órájában még volt annyi ereje, hogy megnevezte gyilkosát. Beszterczebányán az idén januárban az esküdtek hétnél több szavazattal kimondták, hogy a vádlott nem akarta megölni, csak bántalmazni ellenfelét s Filkuszt halált okozó sulyos testi sértés büntettéért *nyolc évi fegyházzal* sujtotta. Az itélet ellen ugy az ügyész, mint a védő semmiségi panaszt jelentett be. Amaz a minősitést kifogásolta, az utóbbi pedig azért, mert szerinte a biróság nem vette figyelembe, hogy a vádlott önvédelemből cselekedett, amely a beszámithatóságot kizárja.

Hammersberg Jenő koronaügyész az uj eljárásban a biróság és a koronaügyész hatáskörét fejtegette, majd konstatálta, hogy a semmiségi panasz jogkörét sokan tévesen fogják föl. A törvény rendelkezéseit fejtegette ezután és hangoztatta, hogy a semmiségi panaszzal csak a törvényes eljárás fontos garanciáinak mellőzésénél kell élni. Fölsorolta ezután a semmiségi okokat s a koronaügyésznek különösen azt a jogát emelte ki, hogy hiábavaló panasz esetén a koronaügyész visszavonhatja az ügyészség semmiségi panaszát.

E jogával mindjárt ez ügyben is élt a koronaügyész s bejelentette, hogy a semmiségi panaszt visszavonja. Ha pedig a Kuria e jogát el nem ismerné, kéri az ügyész semmiségi panaszának elutasitását s ugyanezt kéri a védő semmiségi panaszára is, mert szerinte egyik semmiségi ok sem állhat meg e pörben.

Egy órai tanácskozás után az elnök kihirdette, hogy a Kuria az ügyész semmiségi panaszának megvizsgálását *mellőzi*, a védőét pedig *elutasitja*. Az elsőt a koronaügyész visszavonásával indokolta a Kuria, a második elutasító határozatot pedig azzal, hogy a semmiségi okok nem voltak megállapithatók.

Legujabb.

Az angolok veresége.

London, március 22.

A Reuter-ügynökség jelenti *Kroanstadból: Gatacre tábornokot a boerok visszaverték.* Az angolok *nagy veszteséget szenvedtek, sokat közülök elfogtak.*

London, március 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Kronstadból e hó 20-ikáról: Az Olivier vezénylete alatt álló boerok Bethulie közelében ütközetbe vonták a Gatacre vezénylete alatt álló angol csapatokat. Az angolok vereséget szenvedtek és sulyos veszteségök volt. Sok angolt elfogtak. A boerok itt erős hadsereget összpontositanak. De Wette parancsnok ide érkezett.

London, március 22.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából e hó 21-ikéről: Krüger elnök vasárnap visszatért ide az Oranje szabadállamból.

Nyilttér.

A n. é. utazó-közönséghez!

Lapunkban legközelebb megjelenik Magyarország azon ajánlható vidéki szállodáinak, vendéglőinek és kávéházainak (a legkisebb községből is) pontos cimjegyzéke, ahol

kitűnően étkezhetik, kényelmesen lakhatik, jutányos árszabások mellett.

A cimjegyzék megjelenési idejét e lapban előzetesen közzétesszük, mely azután minden egyes számunkban meg fog jelenni. Lapunk minden jobb szállodában, vendéglőben, korcsmában és kávéházban olvasható.

A ‚Magyar Vendéglős- és Kávés-Ipar'

kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-körut 30—32. szám.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A cseh-német békülés.

Bécs, március 22. A békéltető konferencia mai ülésén két albizottságot választottak, egyet a tartományi hatóságok nyelvhasználatának, a másikat a kisebbségi iskolák kérdésének tárgyalására. Azután az autonom hatóságok nyelvkérdését tárgyalták ujból és két pont kivételével megegyezésre jutottak. A konferencia az albizottságnak a tartománygyülési választási reformról szóló jelentését tárgyalta és elfogadta az 1—5. pontokat.

Koerber miniszterelnök köszönetet mond a konferenciának tárgyilagos és beható tanácskozásáért, s azt a reményét fejezte ki, hogy a konferencia legközelebbi egybegyülése alkalmával a még függőben maradt kérdések tekintetében is közeledés vagy megegyezés jön létre és azt az óhaját nyilvanitotta, hogy a konferencia a most kezdődő tartománygyülési ülésszak alatt is folytassa munkáját. A kormány minden tőle telhetőt el fog követni, hogy a békülékeny kedv tovább is megmaradjon, hogy ekképp végre létrehozhassák a nemzetiségek békéjét.

Pergelt és gróf *Pálffy* a német és cseh megbizottak nevében köszönetet mondanak a kormánynak kezdeményezéséért és meleg szavakban hangoztatták azt az óhajukat, hogy az állandó nemzetiségi béke végre helyreálljon.

Viktória királynő a sebesülteknél.

London, március 22. *Viktória* királynő ma délután Keresztély schleswig-holsteini herceg neje és Viktóra schleswig-holsteini hercegnő kiséretében meglátogatta a woolvichi kórházban fekvő beteg és sebesült katonákat. Az egybegyült nagy néptömeg lelkes ovációkban részesitette a királynőt.

A pestis.

Melbourne, március 22. Adelaide és Sidney városokban hivatalosan konstatálták a pestis kiütését.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, március 22. Az *Union-Bank* mérlege szerint a tiszta nyereség a mult évben 1,768.111 forint 27 krajcár volt. A 16 millió forintra fölemelt tőke után fizetendő osztalékot 8½%-ban állapitották meg.

London, március 22. A Rio-Tinto-Társulat az idén 45 sh. osztalékot fizet.

New York, március 22. (*Értéktőzsde.*) Váltó Londonra 4.82. Váltó Párisra 5.19⅝. Váltó Berlinre 94.⅝. Ezüst 60.⅛.

New York, március 22. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat*) *Gyapot*: New Yorkban helyben 9.14/16 (9.14/16.) Áprilisra 9.49. (9.41). juniusra 9.43. (9.34). New-Orleansban helyben 9.5/16. (9.5/16). — *Petróleum* Stand white New Yorkban 9.90. (9.90). Stand white Philadelphiában 9.85. (9.85). Rafined in Cases 11.10. (11.10). Credit Balances at Oil City 16.8. (16.8). — *Zsir*: Western steam 6.45. (6.37). Rohe és Brothers 6.65. (6.65). — *Tengeri* irányzata tartott. Márciusra —.— (—.—.) Májusra 42.¼. (42⅝). Juliusra 42.½. (42.⅝). — *Buza* irányzata gyenge. Piros őszi helyben 78.¾. (78.⅝). Szeptemberre 72.¼. (72.⅞). Márciusra 75.¾. (75.⅞). Májusra 72.¼. (72.⅞). Juliusra 72.¼. (73.—). Gabona szállitási dija Liverpoolba 3.½ (3.½). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 8.5/16. (8 5/16). Áprilisra 6.80. (6.80). Juliusra 6.80. (6.85.) — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.75. (2.75). — *Cukor*: 3.15/16. (3.15/16). — *Ón*: 32.65. (33.92). — *Réz*: 16.75. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, március 22. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata gyenge. Márciusra 65.¼. (65.¾). Májusra 65.⅝. (66⅛.). — *Tengeri* irányzata tartott. Májusra 36.⅝. (37.⅛). — *Zsir*: Márciusra 6.10. (6.02). Májusra 6.15 (6.07). — *Szalonna* short clear 6.40. (6.35). — *Sertéshus*: Februárra —.—. (—.—.) Májusra 11.50 (11.25.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Péntek, március 23. — Római katolikus: Józus 5. sz. — Protestáns: Frumene. — Görög-orosz: (március 18.) Kodrát. — Zsidó: Veadar 22. — A nap kél 5 óra 42 perckor. — Nyugszik 6 órakor. — A hold kél délután 12 óra 33 perckor. — Nyugszik délelőtt 9 óra 20 perckor.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész uj szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést.) Ujonnan berendezett fényes étermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince öt-termekben Dobronyi Géza I-ső rangu zenekarának hangversenye

KÜLÖNFÉLÉK.

Az első pacsirtához.

— *Bán* Aladár fordítása. —

Vidám dalod im újra zendül,
Bár még fagy ül a hantokon;
Remélve szólsz a kikeletrül
Hideg, dermesztő hajnalon.
Fagyasztók, zordak még az éjek,
Hóval borítva a határ,
És ajkadon fölzeng az ének:
A szép tavasz nincs messze már!

Nagy a hited, te kis madárka,
Hogy, míg mindent hó leple fed,
A boldogabb jövőre várva,
Reményt beszél víg éneked;
S feledkezvén a pusztulásról,
A bús nyomornak képiről,
Ábrándozol a napsugárról
S a viruló mezők felől!

Kaarlo Kramsu.

Az öreg sah naplója.

A Szegedi Naplónak Mihalovits Béla hosszabb cikket küldött *Teheránból*, Naszr-Eddin persa sah naplójáról szól. A sah tudvalevőleg 1873-ban bejárta Európát. Most a fia készül európai körutra s ez alkalomból különös ize van ennek a naplónak, amelyben sok száz oldalon a legközvetetlenebbül nyilatkozik meg az öreg sah felfogása minden európai dologban. Nagyon kemény kritikában részesít mindent. Megrója az ujságirókat, az európai nők egyáltalában nem tetszenek neki, Pétervárban kidobálja a diszebédlő összes asztalait, székeit és edényeit és perzsa szokás szerint a földre teritteti magának, majd az oldenburgi herceg diszebédjén, mikor már okvetlenül asztalhoz kell ülnie, nemzeti szokás szerint mindenbe az ujjaival nyul s neveti a bámészkodókat, akik azt sem tudják, hogy „az izlés már az ujak hegyén kezdődik". Hát még az a sok kaland, amely a különféle nemzetek között, hónapokig tartó utja alatt érte. A szerzetesek kolostoratól kezdve a cirkuszokig mindent megmutattak neki, s mégsem igen nyerte meg más a tetszését, mint a szökőkut és a párisi cirkusz kötéltáncosai, mert ez utóbbi produkciókat szerinte „a majmokon és pókokon kivül élő lénytől nem várta." Sok lapot szentel a tengeri betegségnek, s meg kell adni, hogy diszkrétül foglalkozik ezzel a kényes kérdéssel. Sokat kellett szenvednie és nagyon boldog volt, amikor ujra földet érzett maga alatt a rettenetes „gyaur" tenger után. „Ezek voltak," mondja egy helyen „az én szentelt testemnek megpróbáltatásai". Aztán igy szólnak a napló egyes részei:

Sokat is beszéltek előttem Teheránban arról, hogyan támadják meg a vizi utast a tenger gonosz szellemei, s hogy üritik ki erőszakkal a gyomrát, csakhogy arról is biztositottak, hogy tőle a királyok királyának nincs mit tartania, s hogy az ő szentelt testét megkiméli azon gyötrelmektől, amelyeket közönséges halandók számára tart készen. De ez nem igaz, s valódi bosszusággal kell ide irnom, hogy: a Kaspi-tenger, mint azt a rettenetes vizet nevezik, nem ismer semmiféle „királyok királyát", semmiféle „padisaht", semmi néven nevezendő „sah-khant", sem „oly pontot, mely körül a világ forog". Egyszerü udvaronhizelgés volt az, amit nekem az emberek mondtak, mert órák és órákhosszat voltam a kegyetlen tenger karmai közt, amely ugy bánt velem, mint az utolsó gyaur kutyával.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Egyszerre nagy szélroham támadt, mire az aranyos szőnyeggel bevont badlón elkezdtek táncolni a rajta levő evőedények, ugy annyira, hogy szives örömest nevettem volna, ha saját szentelt testem sem jutott volna valami kellemetlen s szokatlan állapotba.

— Ez a tengeri betegség! — mondá Tholozan orvos és levezetett egy lépcsőn a hajó szalonjába.

Már ekkor ott feküdtek a levezető ut egyik oldalán testvérem *Firuz Mirza*, *Murad-Szultán Mirza*, *Kuli Imam-Mirza*, s a másik részen ceremóniamesterem és miniszereim oly szánandó állapotban, hogy „A te áldozatod akarok lenni"-t (Igy kell megszólitani a saht) valamennyi egy csomó rizzsel együtt ejtette ki, amelyet pedig nem sokkal előbb vettek magukhoz.

Lent a szalonban engem is utólért a baj s az a hus és rizs, amely előbb szentelt gyomromba került, most ujra megtette visszatelé az utját, s tehetetlenül terülltem el a szőnyegen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Beállt az éj, s elküldöttem csillagjósomért, hogy e félelmes órák tartamára nézve állitsa be a távcsövet. De ő nem talált egyetlenegy oly csillagot sem, amelyből jósolni tudott volna.

Hát nem volt-e igaza az én egykori elődömnek Xerxesnek, hogy a háborgó tengert megkorbácsoltatta?...

...S mért nem árt a tenger épp e gyauroknak s mért érezteti velem, Perzsia fejedelmével álnokságát? Mi vagyok én s micsodák ők? Ugy hiszem, az én testem szent s az övéké nem! S nem egyformán töltötték e meg velem együtt egy órával előbb vasgyomrukat tyúk- és marhahussal s nem egyformán öblögették-e vörös borral?...

...Valóban nagy kedvem telt volna benne, ha enyéim a tengerbe hajigáták volna e gyaurokat, de meggondoltam, hogy mit szólna majd hozzá Oroszország uralkodója?

Ekkor azzal a hirrel ált elő Tholozan orvos, hogy a baj utólérte az orosz cár két képviselőjét is s hogy azok is el vannak már terülve kajütjükben. Ez mégis csak volt valamicsko vigasztalás. Testvérem, akit magam mellé hivattam, azt mondotta, hogy mindezt csupa illemtudásból cselekedtek. Mindegy! Csak tegyek azt a gyaurok, amit én akarok s hagyjanak föl azzal, ami királyi haragomat ingerli.

Oly betegség, melynek magam vagyok az oka, gyötörje a saját testemet, de olyan, amely engem ártatlant oly kegyetlenül támad meg, mint ez a tengeri betegség, kinozza mindazokat, akik felségem dicsőségének árnyékában sütkéreznek, s ha még hozzá gyaurról van szó, igazság szerint elsősorban őt nem illeti kimélet, s neki nem szabad viruló külsővel előállania, amikor a királyok királya fájdalmában forog.

Mikor én már rég lefizettem adómat a kegyetlen tengeren, enyéim közül még sokan nyögtek a csuf betegség igája alatt. A hercegek és miniszterek mind azt hitték, hogy elérkezett utolsó órájuk, s különösen az emir ugy össze volt törve, hogy bizonyára rögtön visszaadta volna mind azt a szép aranyat, amelyet pénztárának gyarapitása céljából tőlem összelopkodott, ha kilátásba helyeztem volna számára a gyors felépülést.

✝ **Rögtönzött szöveg.** Saint-Saënsnek nemrégiben megjelent egy könyve ezalatt a cim alatt: Portraits et Souvenirs. Ebben a következő vidám históriát is elmondja: Egy jelentékeny francia muzsikus, zongoramüvész és zeneszerző, aki nagyon keveset tudott csak angolul, amikor egyszer Londonba került, felszólitást kapott, hogy igényeinek megfelelő összegért magántársaságban fellépjen. Mindjárt a szoaré elején két apróságot adott elő, de csak mérsékelten tapsolták. Utána áhitatos csöndben hallgatták egy fiatal leány áhitatos nyávogását. Ismét jöttek fiatal leányok és asszonyok és sorra irgalmatlanul románcokat énekeltek. A hőslelkü és lelkiismeretes müvész sokáig várt, hogy felszólitsák kötelezettségének a teljesitésére. Egy barátja, aki szintén jelen volt — tőle tudtam meg a kis kalandot — azt ajánlotta neki, hogy távozzék. Rá is állt erre és a zongorához ment, a kesztyüért. De a kesztyü eltünt, s a ház urnője kérve kérte, hogy énekeljen valamit. Beleegyezett s gunyosan és bosszusan rögtönzött egy erőteljes dalt klasszikus kisérettel, valami egyházi kantatét azzel a szöveggel:

— I have lost my gloves, I don't find my gloves. (Elvesztettem a kesztyüimet, nem találom a kesztyüimet.)

Szerencsére éppenséggel nem volt angolos a kiejtése. És a ladyk, akik magukon kivül voltak, lelkesen kiáltották:

— Ó Händel! Händel!

✝ **A villamosság századában.** A gyors épitkezés hála a villamos világitásnak óriási eredményeket ért el Párisban. Husz évvel ezelőtt mint nagy esetet bámultak, amikor a Crédit Lyonnais a Boulevard des Italiensen egy óriási üvegházat állittatott fel, hogy annak a védelme alatt bármilyen időben és villamos világitás mellett éjszaka is dolgozhassanak uj palotájának az épitésén. Azóta sokszor megismételték ezt az eljárást. Tavaly ilyen üvegház alatt pompás áruházat épitettek néhány hónap alatt a Rue Réaumurban. Most már jóval előbbre jutottak. A Champs Elyséen most lerombolják a cirkust és egyidejüleg föl is épitik. Mig a régi falakat lebontják, mellettük mindjárt emelkednek is a magasban az

---

REGÉNY.

EGYETLEN EGY ASSZONY

Irta: **MOLNÁR FERENC**

(18)

Aztán, hogy megérkezett a gép, ráálltak mind, udvariasan elsőbbséget engedve a mérnöknek s megadták a kis haranggal a jelet. Lassan, recsegve-ropogva emelkedett fölfelé a sötétben a kis vastálca. Hogy éppen mondjon valamit, megkérdezte tőlük Richter:

— Hogy vannak?

És meglepetten hallotta a feleletet:

— Rosszul, nagyon rosszul.

Az öreg Pavlik panaszkodni kezdett Vértesre. A jelentéktelen Vértesre, akiről eddig semmit se lehetett hallani. Panaszkodtak, hogy goromba lett és nem törődik velük. A „társládát" — az ő segélypénztárukat — elhanyagolja. Abból se lesz semmi. És gondatlanul csinálja a nyilvántartást, dolgozni kergeti a betegeket.

És hozzátette az öreg Pavlik azt is, hogy ebben a sztrájkos időben nem jó igy bánni a munkással. Az ember utóvégre is nem ló. És az állami bányában van egy-két szocialista, annak titokban jár a szája a kocsmában.

Lassan, óvatosan ment velük fölfelé a gép, és Richter haragudni kezdett Vértesre. Csak most kezdte tudomásul venni — eddig is tudta, de ügyet se vetett rá — hogy Vértesnek is tetszik az asszony. De Vértes nagyon jelentéktelen figura volt.

Aztán itt, a hol lassudó, hol megint kedvet kapó felvonón a bánya nyirkos sötétjében maga elé képzelte az asszonyt. Szép, suhogó ruhájára gondolt, hajlékony derekára. Már sokszor elképzelte, hogy mily csodálatos érzés lehet, ha ez a szépek szépe hozzásimul egy férfitesthez. Az külön müvészet. Némely asszonyt megölel az ember — gondolta — ugy, hogy a térdétől az ajkáig összeér vele. És hideg marad, nem közlékenyek az idomai. Mig más asszony, igaz, hogy az ilyen ritka, csak a térde érintésével is kérdéseket, feleleteket, asszonyi igéretet és gondolatot fejez ki. Ilyen lehet Éva is. Igy képzelte.

Még a karja sajgásáról is megfeledkezett, miközben ez járt az eszében, s ennek a gyönyörnek a reménye melengette a vérét. Az meg egészen természetes volt, hogy az öreg tótra nem figyelt. Az öreg még most is egyre beszélt, mig a többi szivta a pipáját és hallgatott. Egymáshoz szorulva álltak igy öten a vastalp közepén, hogy az egyensuly ne szenvedjen. És ahogy később megint megütötte egy-két panaszos szó a fülét, mellékesen azt gondolta, hogy ezek a szegény piszkos emberek most ugy panaszkodnak, mint az elhanyagolt gyerekek, akiknek az anyja szeretőt tart.

Fölértek a legfelső tárnába. Innen vizszintesen vezet kifelé az ut. A munkások látták, hogy a mérnök urnak nincs nagy társalgókedve, hát külön mentek, mögötte.

Az asszony.

Még mindig ez járt az agyában. Most már forró kivánattal, indulatos lelkének minden vágyával sóvárgott utána. S hogy a szép tisztaságot, a finom parfümöt és a rendben fésült haj gyönyörüségét elgondolta, undorodni kezdett a komisz dohány és kénszagtól, a sártól, a piszkos bányászoktól. Sietett előre, s valósággal boldog volt, amikor egy fordulónál a távolban meglátta a kijáratot, a tárna száját. Ugy ragyogott ez a szük kis kapu, mint egy darab kerek, ezüstös fénynyel itatott zafirkő. Egyre nagyobbodott, hogy közelebb ért hozzá. Aztán olyan lett, mintha világoskék üvegablak volna. Fény nem jött be rajta, csak maga a kapu világolt erős ragyogással a mély feketeséghez szokott szem előtt. S amikor már csak néhány lépés választotta el tőle, föllélekzett, szinte szeretett volna kiáltani örömében. Künn pazarul verte a napsugár a földet, az itt-ott csomókban maradt havon fehéren izzott, adta, bőven adta az eleven fényt.

Eloltotta a mécsesét és halkan, mosolyogva mondta:

— A nap. A nap.

Talán nagyon boldog lett volna e pillanatban, egy uj szerelem reményének a küszöbén, ha nem fájt volna a karja. A válláig nem érzett mást, mint egy fájó, lüktető, zsibbadó terhet. Balra kanyarodott, hogy lefelé siessen, az orvoshoz.

Szekérrobogást hallott maga mögött, s nem állhatta meg, hogy meg ne forduljon. Egy bundás, urifajta ember ült a briczkán. „Ki lehet ez?" kérdezte magában, s félreállt az utból. A kocsisnál két kis koffer terpeszkedett. Szegény fölrakta rá a lábát, ugy ült ott, mintha kicsavarták volna. Most már kiváncsi lett, s hogy melléje ért a kocsi, előbbre lépett.

Az utas meglökte a kocsist:

— Halt!

Ekkor látta, hogy a nagy bundában Toganov ül a kocsin. A fejét fülig rejtette egy nagy prémes sipkába, amelyet itt azelőtt sohse hordott.

Richter nem értette a dolgot. Toganov kocsin és — kofferekkel...

Fölült hozzá és a briczka ujból megindult. Csodálkozva kérdezte:

— Hova megy, Toganov?

Az csöndesen szólt:

— Haza.

— Hova haza?

— Oroszországba.

Hamarjában oly nagyon meglepte a dolog, hogy nem mert tovább kérdezősködni. Se bejelentés, se bucsu, semmi. Mi ez?

Ugy ültek ott egymás mellett egy darabon, aztán nekibátorodott:

— Hát mi lelte magát? Megőrült?

— Meg.

(Folytatása következik.)

ujak. Az egész kész is lesz május végéig, szóval két hónap alatt kész lesz egy épület, mely három-négy ezer nézőt fogadhat be. Egyébként akkor is mutatott fel már Páris néhány gyors építkezést, amikor még nem volt villamos világitás. A Theatre de la Porte Saint-Martint 1781-ben nyolcvanhat nap alatt épittette fel Alexander Lenoár épitész, hogy az operatársulatnak az opera második leégése után hajléka legyen ideiglenesen.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Felolvasás az iparfejlesztésről. Az *Országos Iparegyesület*ben ma délután *Smialovszky* Valér országgyülési képviselő nagyérdekü felolvasást tartott, melyben az iparfejlesztésre vonatkozó tervének csinált propagandát. A felolvasó ülésen gróf *Zichy* Jenő, az egyesület elnöke elnökölt. Az előkelő hallgatóság soraiban ott voltak: *Ambrozovics* Béla miniszteri tanácsos, *Sámuel* Lázár orsz. képviselő, *Thék* Endre egyesületi alelnök, *Gelléri* Mór kir. tanácsos, gömöri *Szontagh* Pál, *Ráth* Károly kir. tanácsos, *Lázár* Pál müegyetemi tanár, dr. *Bamberger* Béla, *Hollis* Jakab államvasuti főfelügyelő, dr. *Mücsch* Endre, dr. *Andor* Endre, *Czettel* Gyula stb.

Gróf *Zichy* Jenő üdvözlő szavai után *Smialovszky* megtartotta előadását, melyet mindvégig feszült figyelemmel hallgattak. Előadta, hogy 1907-ig lekötve lévén a megszokott közös vámterületi alaphoz, iparfejlesztésünket erre az időszakra is a régi alapon folytatni kell. A fennálló középarányu és nagyipari vállalatoknak a budapesti pénzintézeteknél, vagy esetleg erre a célra külön alakitandó pénzcsoportosulásoknál nagyobb és rendezett hitelt kellene biztositani egyrészt, másrészt pedig ezeket az ipartelepeket szindikátusszerü szövetkezésekre rábirni, a melyek a trustök és kartellek jogosult szervezkedésével az ausztriai ruináló versenynyel szemben több esztendőre erős versenyre kelhetnének. Mindennek a keresztülvitelére nagyobb összegü költségvetési tételek szükségének, mert a folyó évi 1,740.000 korona iparfejlesztési tétel erre nem elegendő. Módja ennek az akciónak az 1890. évi XIV., az ipart támogató pénzintézetek kedvezményeiről szóló törvénycikk megujitására és ebben az irányban való kiegészitésére lenne. Majd hosszasabban fejtegette, hogy a közös vámterület mellett is megteremthetjük a magyar ipart s ennek indirekt bizonyitására felhozza Bulgariát, kimeritő statisztikát mutat be, mely az egyes iparágak fejlettséget, vagy hátramaradását világitja meg.

A két órán át tartott nagybecsü tanulmány élénk vitát támasztott, melyben többek közt résztvettek *Ráth* Károly királyi tanácsos, *Lázár* Pál müegyetemi tanár, *Thék* Endre stb. Az egyesület nevében gróf *Zichy* Jenő elnök szép szavakban mondott köszönetet *Smialovszkynak* felolvasásáért.

Füszerkereskedők és a magyar ipar. A füszerkereskedők országos egyesületében tegnap este *Gelléri* Mór előadást tartott *Iparpártolás hajdan és ma* cimmel. Ismertette a régibb és ujabb mozgalmakat s melegen aposztrofálta a nagy számban egybegyüllt tagokat a magyar ipar által termelt cikkek rendszeres pártolására. Az egyesület *Mauthner* Adolf elnök felszólalása után nagy lelkesedéssel egyértelmüleg elhatározta, hogy tagjai között rendszeres mozgalmat indit a hazai cikkek céltudatos felkarolása érdekében.

A m. kir. államvasutak igazgatósága folyó hó 19-én 2,190.778 korona 62 fillért szállitott be pénztári fölösleg gyanánt a m. kir. központi állampénztárba. Ezzel a folyó évi összes beszállitás immár 10,390.778 korona 62 fillért tesz.

Vendéglősök közgyülése. A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata ma délután tartotta évi rendes közgyülését *Gundel* János elnöklete alatt. Az évi jelentés, melyet *Poppel* Miklós titkár mutatott be, kiemeli, hogy a vendéglősipar az általános üzleti pangás miatt kemény megpróbáltatásoknak volt tavaly kitéve. Mindamellett az ipartársulat igyekezett, a mennyire csak lehetett, tagjainak érdekeit megóvni. Az ipartársulat 577 tagot számlál, vagyona 94.897 korona. A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a felmentvényt megadta. Az inditványok során *Stadler* Károly azt javasolta, hogy a vendéglősök csatlakozzanak az idegenforgalom emelésére meginditott mozgalomhoz, mert az idegenforgalom főleg a vendéglősök érdeke. Végül *Perl* Flóris tette meg jelentését a vendéglősök jéggyára dolgában. A közgyülés valamennyi inditványt elfogadta.

Védekezés a sertésvész ellen. A földmivelésügyi minisztériumban a legközelebbi napokban szükebbkörü értekezlet lesz a miniszter személyes elnöklete alatt azoknak a módozatoknak megbeszélése végett, amelyek mellett a jelenleg aránylag kedvezőbben álló sertésvész-járvány továbbterjedését meg lehetne akadályozni, különös tekintettel arra a körülményre, hogy a közel jövő melegebb időjárása a vész kiterjedésének kedvez. Mint halljuk, ez értekezletre állatorvosok és gazdák hivatnak meg.

Szarvasmarháink Párisban. Illetékes helyről nyert értesülés alapján a napokban közöltük azt a hirt, hogy *Dupuy* francia földmivelésügyi miniszter a párisi kiállitás m. kir. kormánybiztosával tudatta, hogy a párisi kiállitáson be fogja bocsátani a magyar szarvasmarhát. A földmivelésügyi miniszter azonban előleges tájékozódás után kénytelen volt Lukács Béla kormánybiztossal tudatni, hogy figyelemmel az idő előrehaladottságára, valamint arra, hogy az állatok Budapesten tiz napi megfigyelés alá vonatnának, a Budapestre és innen Párisba való szállitással együtt három héten át rendszeresen nem volnának gondozhatók és a junius 7-ikén megnyiló kiállitásig nem volnának oly állapotba hozhatók, amint azt tenyésztőink érdekei s a nagy anyagi áldozat megkövetelné: a szarvasmarha-kiállitásnak Párisban való bemutatását elejtette.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 39.60 korona pénzben, 40.— korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1484 darab, magyar tehén: 548 darab, szerbiai ökör 368 darab, szerbiai tehén 6 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 82 drb, bika 133 darab, összesen 2621 db. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör — darab, fejős tehén — darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üszö — darab. Eladási árak ezen tudósitás zártáig, vágómarhákért: Magyar bizott ökör, legjobb minőségü 58.— K-tól 62.— K-ig, kivételesen 67.10 K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 52.— K-tól 56 K-ig, silányabb minőség 44 K-tól 50 K-ig. Magyar parasztmarha jobb minőségü 48 K-tól 54.— K-ig, kivételesen —.— K-ig, silányabb minőségü 42 K-tól 46 K-ig. Tarka bizott ökör, legjobb minőségü 60 K-tól 66.— K-ig, középminőség 52 K-tól 58 K-ig, silányabb minőség 44 K-tól 50 K-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségü 48 K-tól 54.— K-ig, kivételesen 60 K-ig, silányabb minőségü 42.— K-tól 46.— K-ig. Bika jobb minőségü 52.— K-tól 64.— K-ig, kivételesen —.— K-ig, silányabb minőségü 44.— K-tól 50 K-ig. Bivaly 32 K-tól 44 K-ig, kivételesen —.— K. Magyar tehén 42.— koronától 55.— koronáig, kivételesen —.— koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendü 620 K-tól 700 K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, — K-tól — K-ig páronként, közép — K-tól — K-ig, — K-tól — K-ig páronkint. Hizlalni való ökör fehér 100 kg.-ként — K-tól — K-ig. Fejőstehén keresztezett színes 140 K-tól 240 K-ig drbonkint, bonyhádi faj 240 K-tól 340 K-ig, kivételesen 480 K-ig drbonkint. Igás bivaly — K. páronkint. Vágómarhából a felhajtás mintegy 200 darabbal kisebb volt mint a mult héten, idegen vevő kevesebb volt a vásáron, de konzervgyártási célra mintegy 400 darabot vásároltak. Az árak általában nem változtak. Konzervgyárak részére a jövő heti vásáron még mintegy 300—350 db-ot fognak vásárolni. Fejős tehenekből ma kevesebb volt felhajtva mint rendesen, ezeknek ára 10—20 koronával emelkedett. Jármos ökrökre a kereslet nem elég élénk, a felhajtott, s az országos vásárról visszamaradt állatoknak egy része ma is eladatlan maradt.

Borjuvásár. 1900. évi március hó 22-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 422 drb, leölt borju 12 db, bécsi élő borju — db, — db. horvát, növendék marha 29 darab, bárány élő 188 darab, leölt bárány 2700 darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju —50—60— f.-ig, I. r. 70—78 f.-ig, kivételes 80 f. kilónkint, leölt borju ——— f.-ig, I. r. ——— f.-ig, kivét. — f. kilónkint, levonás nélkül. Bécsi leölt borju ——— f.-ig. Növendék marha 36—44 f.-ig kilonkint, I. r. ——— f.-ig. Bárány élő 8—16 k., leölt bárány 6—14 k., kivételes ár ——— k.-ig páronkint. Borjukat ma valamivel élénkebben kerestek, bárányokban azonban a vásár lanyhább volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1900. évi márc. 21-én. Készlet 180 darab. Érkezett 531 darab. Összesen 711 darab. — Eladatott 457 darab. Maradt 254 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 100—104 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 98—104 koronáig, 320—380 klgr. sulyban 96—102 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 88—94 koronáig. Malacok 80——korona 100 kilónkint. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a tölhajtás 1002 drb juh volt. Árak: kiviteli juh 48—50 fillér, nyirt és selejtes juh —— fillér.

Bécsi szurómarhavásár. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak 3850 darab borjut, 2171 darab élő sertést, 2488 darab levágott sertést, 271 darab levágott juhot, 3934 darab bárányt. Árak 4 fillérrel hanyatlottak.

Eladási árak: Levágott borju 72—88 fillér, elsőrendü 90 és 1 K. 06 fillér —, kivételesen —— fillér, élő borju 0 K. — fillér és 0 K. — fillér, legelsőrendü 1 K. 08 fillér és 1 K. 06 fillér, fiatal sertés 62—80 fillér, levágott nehéz sertés —— fillér, husra hizlalt sertés 84—92 fillér zsirra hizlalt sertés 88—90 fillér, elsőrendü süldő 80 fillér és 92 fillér, gyengébb — fillér és 0 K. — fillér, levágott juh 72—82 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér és — K. kilogrammonként. Bárány 12—28 korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, március 22.

A kinálat ma jó volt és mérsékelt vételkedv, kedvetlen hangulat mellett 15.000 métermázsa buza került forgalomba, kezdetben alig tartott, zárlat felé változatlan árakon. Rozsban az irányzat szilárd volt, más gabonanemüekben csekély volt a forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 81 k. 8 K. 02½ f., 220 mm. 79 k. 8 K. 02½ f., 100 mm. 79·8 k. 8 K. 12½ f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 92½ f., 200 mm. 78·5 k. 8 K. — f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 300 mm. 78 k. 8 K. — f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 78·5 k. 7 K. 72½ f., 1300 mm. 77 k. 8 K. 15 f.

Erdélyi: 300 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 80 k. 8 K. — f., 600 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. — f.

Pestmegyei: 300 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 85 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 80·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80·5 k. 8 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 75 f.

Zentai: 2000 mm. 73·5 k. 7 K. 40 f.

Raktárárú: 10.000 mm. 75·5 k. 7 K. 55 f., 4730 mm. 75·5 k. 7 K. 30 f.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 45 f., 860 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 40 f., 100 mm. 6 K. 35 f.

Zab: 200 mm. 5 K. 15 f.

Árpa: 330 mm. 5 K. 60 f., 200 mm. 5 K. 75 f., 200 mm. 5 K. 70 f., 400 mm. 5 K. 74 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	50 kilogrammi ár K-tól	K-ig	kilós	50 kilogrammi ár K-tól	K-ig
tiszavidéki	ó	75	7.40	7.55	79	7.75	8.05
»	»	76	7.45	7.65	80	7.90	8.15
»	»	77	7.50	7.85	81	7.95	8.20
»	»	78	7.65	8.—	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.55	7.40	79	7.85	7.90
»	»	76	7.40	7.55	80	7.90	8.—
»	»	77	7.45	7.60	81	7.95	8.10
»	»	78	7.60	7.7	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.15	7.35	79	7.60	7.95
»	»	76	7.30	7.50	80	7.80	8.—
»	»	77	7.35	7.60	81	7.90	8.—
»	»	78	7.5	7.88	—	—.—	—.—
bánsági	ó	75	7.20	7.45	79	7.55	7.80
»	»	76	7.35	7.60	80	7.80	7.95
»	»	77	7.36	7.68	81	—.—	—.—
»	»	78	7.50	7.65	—	—.—	—.—
bácskai	ó	72	7.05	7.25	77	—.—	—.—
»	»	73	7.15	7.40	—	—.—	—.—
»	»	74	7.30	7.50	—	—.—	—.—
»	»	75	7.50	7.80	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			kilós	50 kilogrammi ár K-tól	K-ig
Rozs	uj	elsőrendü	—	6.25	6.31
»	»	másodrendü	—	6.10	6.20
Árpa	»	takarmány	—	5.65	5.70
»	»	érésre való	—	5.45	5.55
»	»	sörtőzésre való	—	—.—	—.—
Zab	»	—	—	5.30	5.40
Tengeri	ó	bánsági	—	5.—	5.05
»	»	m. snemü	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	12.—	12.50
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.30	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra . . .	7.46—7.47—7.48—7.49—7.50
Buza októberre . . .	7.70—7.71—7.72—7.73—7.74
Rozs áprilisra . . .	6.33—6.34
Rozs októberre . . .	6.54—6.55
Zab áprilisra (1900) .	4.90—4.94
Tengeri 1900. májusra	5.28—5.30—5.31—5.32—5.34
Repce augusztusra .	12.60—12.70

Déll egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.48	pénz	7.49 áru
Buza októberre (1900) . .	7.72	»	7.73 »
Rozs áprilisra (1900) . . .	6.31	»	6.32 »
Rozs októberre	6.54	»	6.55 »
Zab (1900) áprilisra . . .	5.92	»	5.93 »
Tengeri (1900.) máj.-ra . .	4.93	»	4.94 »
Repce augusztusra . . .	—.—	»	—.— »

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.51— 7.52
Buza októberre (1900.)	7.73— 7.74
Rozs áprilisra (1900)	6.35— 6.36
Rozs októberre (1900.)	6.57— 6.58
Zab áprilisra	4.92— 4.93
Tengeri májusra 1900.	5.33— 5.34
Repce augusztusra	—.——.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde csekély változást és forgalmat tüntetett fel. A tegnap esti külföldi zárlatok valamivel gyengébbek voltak, a kontremin azonban korábbi eladásait némileg fedezte, miáltal a vezető értékek árfolyamában majdnem teljesen helyreállott az egyensuly.

A zárlat csendes volt.

A helyi értékek előtőzsdénken szerény érdeklődéssel találkoztak s inkább gyengülés konstatálható. Közuti 1—2 koronával ellanyhult, ugyszintén rimamurányi is, mig a többi értékben nem volt kereslet.

A déli tőzsde csaknem változatlan volt, csupán államvasutak emelkedtek némileg. A helyi piac gyenge volt; közutiakban volt élénk kinálat s nehány forinttal olcsóbb zárlat, mire okul egy helyi nagy spekuláns terjedelmes eladásai szolgáltak.

A valutapiac változatlan.

Az előtőzsde:

Jegyezték: Osztrák hitelészvény 752.80—753.80. Osztrák magyar államvasut 644.50—646.—.

A *déli tőzsde*: javult.

Osztrák hitelrészvény 753.40—754.—. Osztrák-magyar államvasut 644.——645.—. Jelzálogbank 460.50—461.50. Közuti vasut 657.——662.50.

Forgalomba került: 4½%-os regalekötvény 99.——98.90. Országos központi takarékpénztár 1435. Magyar kerámiai gyár 233. Salgótarjáni részvény 624—626 korona árolyammal.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 753.40. Magyar hitelrészvény 750.—. Leszámitoló bank 499.—. Rimamurányi vasmü 623.50. Osztrák-magyar államvasut 646.—. Közuti vasut 656.50. Városi villamos vasut 340.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 38.—48.— korona, vörös aprószemü 50.——62.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 64.——70.— korona, nagyszemü 72.—75.— korona. Disznózsir: budapesti 54.——54.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 44.50—45.— korona, 3 darabos 46.——46.50 korona, füstölt 49.50—50.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 16.50—17.— korona, 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 21.50—22.— korona, 85 darabos 28.——28.25 korona azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.50—14.75 korona, 100 darabos 21.——21.50 korona, 85 darabos 27.——27.50 korona. Szilvaiz: szlavóniai 18.——18.50 korona, szerbiai 16.——16.50 korona azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, március 22. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) New York valamivel gyöngébb, Páris és London valamivel szilárdabb árfolyamokat jelentett s ennek következtében az itteni határidőüzletben nem volt direktiva. A fogalom részvétlenség miatt gyönge és az iranyzat csöndes volt. Az üzlet élénkség nélkül folyt, csak később lett a hangulat kedvezőbb, az árfolyamok 2—3 fillérrel, különösen tengeri 4 fillérrel javult. Zab lanyha, nevezetesen zab tavaszra, amely 5.26—5.28 koronán állott, két fillérrel visszamaradt, zab május—juniusra 5.32—5.34 korona volt, vagyis a tegnapi magasságot tartotta meg. Buza május—juniusra 7.67—7.68, őszre 7.87—7.86—7.89. Rozs őszre 6.85—6.86. Zab őszre 5.60—5.61. Tengeri május—juniusra 5.57—5.61, Buza tavaszra 7.66—7.67. Rozs tavaszra 7.67—7.69. Rozs tavaszra 7.67—7.69. Rozs május—juniusra 6.70—6.71. Tengeri julius—augusztusra 5.70—5.71. Repce augusztus—szeptemberre 13.10—13.20 korona. A készáruk piacán a fogyasztás részvétlensége következtében az üzlet csöndes, az irányzat lanyha volt. Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 7.67—7.69, május—juniusra 7.96, őszre 7.89—7.90. Rozs május—juniusra 6.72—6.73, őszre 6.87. Tengeri május—juniusra 5.72. Egyébként változatlan.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsdén* gyenge volt az irányzat.

A *déli tőzsdén* javultak az árfolyamok.

Zárlatkor csendes volt a forgalom és az irányzat tartott.

Bécs, március 22. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 97.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.50. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.20. Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.—. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 124.—. Rimamurányi vasmürészvény 311.50. Magyar koronajáradék 93.50. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.10. Magyar hitelbank részvény 187.25. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 164.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar kereskedelmi bank 273.—.

Bécs, március 22. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2% papirjáradék 99.30. 4%-os osztrák aranyjáradék 98.20. 1860-iki sorsjegy 136.—. Osztrák hitelsorsjegy 396.50. Angol-osztrák bank 124.75. Bécsi bankegyesület 135.75. Osztrák-magyar bank 127.80. Déli vasut 25.70. Dunagőzhajózási részvény 72.90. Dohányrészvény 151.75. Császári és királyi arany 11.41. Német bankváltók 118.65. 4·2% ezüst járadék 99.10 Osztrák koronajáradék 99.45. 1864-iki sorsjegy 200.50. Osztrák hitelintézeti részvény 235.50. Unionbank 154.50. Osztrák Länderbank 117.60. Osztrák-magyar államvasut 134.80. Elbavölgyi vasut 123.—. Alpesi bányarészvény 261.30. 20 frankos arany 19.29. Londoni váltóár 242.95. Bécsi Tramway 134.25. Az irányzat csendes.

Bécs, március 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 235.40 Magyar hitelrészvény 187.50. Angol-Osztrák bank 124.75 Union bank 135.75, Länderbank 154.50, bankegyesület 117.75, osztrák-magyar államvasut részvény 134.80, északnyugati vasut részv. 25.80, elbavölgyi vasut 123.50, dunagőzhajós részv 119.50, alpesi bányarészvény 151.75, májusi járadék 261.10. osztrák koronajáradék 311.75, magyar aranyj. 99.30, magyar koronajáradék 93.50, német birodalmi márka készpénz 121.50 ultimóra 118.71, töröksorsjegyek 118.65 rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—. Napoleon d'or 19.29 Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, március 22. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tegnapi londoni és newyorki tőzsdékről jelentett árfolyamokra és a Northern-Pacific-vasutnak március második hetéről kimutatott nagy bevételi többletére itt megnyitáskor e vasut részvényeiben élénk forgalom fejlődött magasabb árfolyamok mellett. A kőszénrészvényekre és nevezetesen a kohórészvényre kedvezően hatottak a rajnavidéki és vesztfaliai nyersvaspiac konjunkturairól érkezett kedvező jelentések. A járadékok közül a 3%-os belföldi kölcsön szilárdabb, ellenben spanyol járadék Párisra gyöngébb. Ultimópénz 7%. Magánleszámitolási kamatláb 5⅜%.

Berlin, március 22. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 99.10. Elbavölgyi vasut —.— Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 84.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 100.75. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 197.25. Általános villamossági Edison —.—. Gelsenkircheni 213.—. Laura-kohó 276.—. 4·2% ezüstjáradék 98.—. 4% magyar aranyjáradék 96.90. Osztrák hitelrészvény 235.—. Déli vasut 28.50. Károly Lajos vasut 100.30. Orosz bankjegy 216.15. 4% uj orosz kölcsön 99.10. Török dohányrészvény 153.—. Olasz járadék 94.60. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust —.—. Harpeni 232.25. Az irányzat igen csendes.

Berlin, március 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék 96.90. Magyar koronajáradék 92.75. Osztrák hitelrészvény 235.—. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 28.50, Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi 302.50. Orosz bankjegy 216.15. (Ultimo.) Lombard —.—.

Hamburg, március 22. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.—. 1860. sorsjegy 138.—. Déli vasut 28.75. 4% osztrák aranyjáradék 99.—. Osztrák hitelrészvény 235.10. Osztrák-magyar államvasut 137.20. Olasz járadék 94.60. 4% magyar aranyjáradék 97.10. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, március 22. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék 98.25. 4% osztrák aranyjáradék 99.15. Magyar koronajáradék 92.65. Osztrák-magyar bank 127.—. Déli vasut 28.60. Elbavölgyi vasut 124.70. Londoni váltóár 204.65. Bécsi bankegyesület 135.50. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.15. 4% magyar aranyjáradék 97.10. Osztrák hitelrészvény 234.90. Osztrák-magyar államvasut 136.50. Északny. vasut 117.—. Bécsi váltóár 842.20. Párisi váltóár 812.—. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 264.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, március 22. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 235.—. Osztrák-magyar államvasut 137.—. Déli vasut 28.60. Osztrák aranyjáradék —.— Olasz járadék 94.60. Laura-kohó —.—. Harpeni 233.75. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—. Szilárd..

Páris, március 22. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 101.42. Olasz járadék 94.25. Osztrák-magyar államvasut 690.—. Francia törleszth. járadék —.—. 4% magyar aranyjáradék —.—. Török dohányrészvény 315.—. Osztrák Länderbank 515.—. 3½% francia járadék 103.12. Osztrák földhitelintézeti részvény 1272. Déli vasut 162.— 4% osztrák aranyjáradék —.—. Ottomanbank 577.—. Párisi bankrészvény 1170. Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 22. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 94——96 fillérig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 100—102— fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 100—102 fillérig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 99——100 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— fillérig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 93——100 fillérig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 97—98 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 95——97 fillérig.

Sertéslétszám: 1900. márc. hó 20. napján volt készlet 29853 darab, 1900. március hó 21. napján felhajtatott 880 darab, 1900. évi március 21. napján elszállittatott 380 darab, 1900. március hó 22. napjára maradt készletben 30353 darab.

Időjelzés.

— *A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése.* —

Budapest, március 22.

A helyzet lényegében változatlan. A légnyomás maximuma (775 mm.) északkeleti Európát boritja, minimuma (745 mm.) pedig a Biskaya-öböl fölött van.

Az idő csupán Franciaországban és részben Olasz- és Angolországban esős, egyebütt pedig száraz, jobbára derült és általában hüvös.

Hazánkban szintén száraz és hüvös idő uralkodik, éjjel a hőmérséklet többnyire a fagypont alatt van.

Kilátás. Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Vizállás.

		márc. 22.	márc. 21.			márc. 22.	márc. 21.
		méter				méter	
Inn	Schärding	0.65	0.68	Tisza	M.-Sziget	0.40	0.40
Duna	Passau	2.?9	2.8?	»	Tekeháza	0.16	0.14
»	Linz	0.30	0.32	»	V.-Namény	0.53	0.53
»	Bécs	0.34	0.35	»	Tokaj	0.90	0.82
»	Pozsony	2.20	2.22	»	Tisza-Füred	1.35	1.34
»	Komárom	2.86	2.82	»	Szolnok	1.12	1.14
»	Budapest	2.45	2.33	»	Csongrád	1.16	1.20
»	Paks	1.96	1.90	»	Szeged	1.75	1.—
»	Mohács	2.10	3.10	»	Török-Becse	1.65	1.72
»	Gombos	0.—	3.40	»	Titel	2.95	2.95
»	Ujvidék	2.92	2.93	Ondova	Bártfa	0.66	0.72
»	Pancsova	0.—	0.—	Topolya	Hodr	0.56	0.—
»	Orsova	1.08	3.03	Bodrog	Zemplén	1.74	0.—
Morva	Magyarfalva	2.94	2.34	Sajó	Zsolca	1.93	2.—
Vág	Zsolna	0.72	0.66	Hernád	H.-Németi	0.—	0.32
»	Trencsén	0.72	0.71	Berettyó	Margita	0.60	0.60
»	Szered	0.90	0.96	»	B.-Ujfalu	0.34	0.35
Rába	Sz.-Gotthárd	0.34	1.56	Körös	Csucsa	0.—	0.—
»	Sárvár	1.25	2.31	»	N.-Várad	0.03	0.04
»	Győr	3.17	2.98	»	Belényes	0.30	0.38
Dráva	Pettau	0.—	1.—	»	Tenke	0.—	0.30
»	Zákány	0.—	0.54	»	Gurahonc	0.33	0.38
»	Barcs	0.—	1.13	»	Borosjenő	0.24	0.32
»	Eszék	0.—	1.24	»	Békés	1.32	1.30
Mura	M.-Szerdah.	0.—	0.—	»	Gyoma	1.58	1.52
Száva	Zágráb	1.40	1.72	Maros	Gy.-Fehérvár	0.48	0.62
»	Sziszek	5.03	5.40	»	Branyicska	0.18	1.08
»	Mitrovica	4.66	4.42	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.14	0.10	»	Arad	0.48	0.74
»	Szatmár	1.06	1.18	»	Makó	0.—	0.45
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.31	Temes	K.-Kostély	0.74	0.90
Latorca	Munkács	0.04	0.04	Béga	Kiszető	0.58	0.00
Laborca	Homonna	0.20	0.20	»	Temesvár	0.16	0.14
Ung	Ungvár	0.10	0.12	»	Becskerek	0.52	0.39

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Rendelő intézet Budapest. Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bőrbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor, volt csász. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető NÉPSZERÜ UTMUTATÓ (már 15-ik kiadásban megjelent) nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leirása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőztetés és az éjjeli magömlések. — IV. Hugycsőtakár (tripper) és hugycsőszükületek. — V. A bujakór (siphilis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfierő. — VIII. Női magtalanság. IX. Az ivarszervek megbetegedésének főtényezője a prostitució.

KIVÁLÓ ERŐSITŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

husból készült és ennek tápanyagát tartalmazó iztelen, könnyen oldódó albuminose készitmény a legkiválóbb

erősitő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, nemkülönben

vas-Somatose

alakjában a

sápkórosoknak

lesz ajánlva az orvosok által.

Vas Somatose nem egyéb 2%-os szerves összetételü vasat, a milyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkivül gerjeszti az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben.

Ápold a fogaidat!

OSAN

Egy fog- vagy szájtisztitószer sem volt még képes oly gyorsan a legszélesebb körök pártfogását megnyerni, mint Osan. Ezen kipróbált präparatum hatása antiseptikus, konzerváló, tisztitó, kellemes és sajátságos összetételeinél fogva minden tekintetben jóval felülmulja az eddig ismert fogszereket. Osan épségben, szépségben és fájdalommentesen tartja meg a fogakat a legmagasabb életkorig. Osan hatóságilag és számos orvosi bizonyitványnyal lett véleményezve. — Árak: Osan-szájvizeszencia üvegben 1.76 kor. Osan-fogpor szelencékben à 88 fill. Osan-fogkefék à 60 fillér.

ANTON J. CZERNY Bécs,

XVIII. Carl Ludwigstrasse 6.

Epesti főraktár: Török József gyógyszerésznél Király-u. 12. továbbá minden gyógyszertárban, drogueriákban és parfümeriákban. Szétküldés utánvét mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, fenti cégek egyikéhez intézendők. — Prospektus ingyen.

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán irtak könyvet a lórul is, gyesznórul is, miért ne löhetne könyv a sógorrul is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalatoskodik, benne van a sógor tzethalála is mög más efféle kesörves történetök.

Egy könyv 1 forint.

Megrendelhető a „Budapesti Napló" kiadóhivatalában, József-körut 18.

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ,

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Először:

Asszonyok.

Szinmü 3 felvonásban. Irta Thury Zoltán.

Személyek:

Goócs Ferenc	Szacsvay	Dr. Gödri	Horváth
Karolin	Helvey	Becski	Mihályfi
Anna	P. Márkus	Samu	Körösmezei
Br. Thorn	Beresényi	Vilmos	Abonyi
Tóth Pál	Egressy	Kósa János	Hetényi

Kezdete 7½ órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Pajkos férjek.

Bohózat 3 felvonásban. Irta Georges Feydeau. Forditotta Mihály József.

Személyek:

Vatelin	Hegedüs	Pinchard	Balassa
Lucienne	Lánczy	Pinchardné	Nikó L.
Pontagnac	Fenyvesi	Rendőrbiztos	Gyöngyi
Clotilde	Kalmár	"	Nánásy
Soldignac	Gál	Victor	Almási
Meggy	Haraszthy	Góromo	Szerémy
Redillon	Góth	Jean	Szőke
Armandine	Pécsi	Clara	Berzétei
Hotel igazg.	Bárdi	Egy ur	Győző

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Szép Helena.

Operette 3 felvonásban. Irták Meilhac és Halévy. Forditották Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Offenbach.

Személyek:

Páris	Bárdy	Achilles	Kiss M.
Menelaus	Kovács	1. Ajax	Ujvári
Helena	Kúry	2. Ajax	Szerdahelyi
Agamemnon	Tollagi	Orestes	Bojár
Calchas	Németh	Leoena	Radványi

A 3-ik felvon. **Páris almája.** Táncos némajáték.

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Ábrányiné Wein Margit assz. vendégfelléptével

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Verő György.

Cassia grófné	Ábrányiné	Elias	Gíróth
Niotta	Rózsa	Jim	Sziklai
Cassia Valér	Ráthonyi	George apó	Mátrai
Reguard	Boross	Millefleur	Margó Z.

Kezdete 7½ órakor.

URÁNIA SZINHAZ

Kerepesi-ut 21.

Péntek, 1900. március hó 23-án.

Először:

A szent-gotthardi alagut.

Kezdete 7½ órakor.

Pénteken, 1900. április hó 6-án

a fővárosi vigadó nagytermében

Rosenthal

zongora hangversenye.

Előjegyzések ülőhelyekre elfogadtatnak a **Nemzeti-szálloda irodájában, Váci-utca.**

FOLIES CAPRICE

9 órakor. Ma 9 órakor.

Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózat. Irta H. H.

10 órakor. 10 órakor.

„Blonde Bestien."

Bohózat Leitner H.-től. Zenéje Kmoch A.-tól.

11 órakor. 11 órakor.

Lorelei.

Nagy fantasztikus daljáték Leitner H.-tól. Zenéje Kmoch A.-tól.

Erkély incognito páholyok.

Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7-kor. Kezdete 8-kor.

A bibliai operett-társulat vendégjátéka Wolfsthal Ch. és Weinberg M. igazgatása alatt. Pontban 9 órakor.

Sámson és Delila.

Nagy keleti opera **Philiptől.** Zenéjét szerzette **Baruch-Schor főkántor.**

Kauber hőstenorista 2-ik felléptével.

Ugymint fellépte a kitünő müerőknek fényes mutatványaiban.

Vasárnap, 1900. március hó 25-én, délután 3 órakor

nagy jótékonycélu előadás

a „Gyermekbarát" éhező iskolás gyermekeket gyámolitó egyesület javára.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A. nagytőzsde Károly-körut 26. és a nappali pénztárnál.

A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készi tettek.

Óriási mértékben felhalmozott raktáram miatt nagy

Szőnyeg-eladást

rendezek. — Dus választék rendkivül leszállitott árak mellett mindennemü

Szőnyegek	Butor-szövetek
Szövött-függönyök	Butor-kretonok
Csipke-függönyök	Kézimunkák, párnák
Utazó-takarók	Plaidek és kocsitakarók
Applik.-függönyök	Lópokrócok stb.

a szakmába vágó elsőrendü minőségü cikkekből. — Egyes ágy- és asztalteritők, függönyök és maradékok tájékoztatós olcsó árakon.

JOANNOVITS DÖME

IV., Váci-utca 25. (Városház-tér sarok.)

Alapittatott 1820-ban.

Valódi perzsa- és szmyrna-szőnyegek.

FIUME

Mégis csak legjobb a

KÁVÉ

FRATELLI DEISINGER-től

Fiuméből vagy **Trieszt**ből

közvetlen a tengeri hajóról.

5 kg.	Mysore	9.56 frt	KÁVÉ
5 „	Ceylon	„ 33 „	
5 „	Nelkberry, erős	7.84 „	
5 „	Portorico gyöngy	7.50 „	

TEA

½ kg. tea kinai dobozban a kávéhoz csomagolható.

Az összes árak származásának valódiságáért kezességet vállalunk. **Egy postazsák összeállitható 3 fajta kávéból is.**

Az árak elvámolva, bérmentve minden más költség nélkül értendők.

ARLAP INGYEN.

TRIEST

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak **szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.**

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fentt cég B. osztálya. 5167

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kolloggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Ármin Béla

örökösei Budapesten,

IV., Városház-tér 9., I. em. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál.

Ajánlják:

Dr. Korányi és **Dr. Kétly**

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségeknél stb. kitünő sikerrel használtatik, Árak vidékre kőbányai vasut állomásra szállitva

1 láda 30 nagy palack — — — — — 17 K. 50 f.
1 „ 30 kis palack — — — — — 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltatik.

Budapesten kapható minden füszer- és csemege-kereskedésben és poharanként a „Quisisana Automata Buffet"-ben is.

Dupla maláta sör és világos március sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉSI HELY:

Királysörfőző Budapest-Kőbánya.

BUTOR.

Ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat **háló-, ebédlő-, szalon- és uriszoba**-berendezésekben, a legegyszerübb kiviteltől a legfinomabbig.

Menyasszonyi kelengyéknél engedmény.

Patyi Kálmán és Tivadar (Testvérek)

Kossuth Lajos-utca 11. földszint és I. emelet.

Kérjük, tessék czimünkre pontosan ügyelni.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb

Pályázati hirdetmény és szállitási feltételek

(tört kavics szállitása iránt).

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége 1900. évben szükséges körülbelül 2000 ms tört kavics szállitására ezennel zárt pályázatot hirdet.

Megjegyezzük, hogy fenti mennyiség csak megközelitő előirányzatot képes, ennélfogva az üzletvezetőség fentartja magának azon jogot, hogy a kiirt mennyiségnél 30%-al kevesebbet vagy többet szállithasson, kiköttetik azonban, hogy a biztositottnál kisebb vagy nagyobb mennyiség megrendeléséből szállitó a magy. kir. államvasutak semmiféle igényt nem támaszthat.

A szállitás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő és az 1896. évi 12291. sz. általános szállitási feltételek alapján eszközlendő és feltételeztetik, hogy az ajánlattevő ezen feltételeket jól ismeri.

Ajánlat csak a fent kiirt egész mennyiségre tehető.

Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy a szállitás bérmentve melyállomásra, illetve melyállomások és szelvények közt, kocsikba rakva mily egységárban ajánlatik.

A különleges szállitási feltételek következők:

1. A fent kiirt mennyiségből a kaposvári osztálymérnökség részére szükségelt mintegy 1200 m³ tört kavics 30 kocsiból álló zárt vonatokban f. é. április hó első felében megkezdve naponta ily vonattal szállitandó.

A többi kavics pedig az egyes osztálymérnökségek szükségletéhez képest esetről-esetre kibocsátandó megrendeléseink alapján záros határidőre szállitandó, miről különben a nyertes ajánlattevő megrendeléseink alkalmával esetről-esetre értesittetni fog.

2. A darabolt kavicsnak 5—7 cm. átmérőjü darabokból kell állania és földdel vagy egyéb idegen anyaggal vegyitve lennie nem szabad. A felajánlott kavicsból az ajánlattal egyidejüleg megfelelő minta is küldendő be.

3. A kavics minősége, átvétele és az átvett mennyiség megállapitása a beszállitási helyen vasuti kocsikban történtk. Ezen eljárással a m. kir. államvasutaknál fennálló utasitás szerint kiköttött s a szállitók meghatalmazottjai által is aláirt széthordási kimutatás állittatik fel, melyben a bejegyzett méretek szállitók ellen teljes bizonyitékot képeznek.

Minthogy a kavics felrakásakor csak lazán van a kocsikban felhalmozva a vonaton való szállitás alatt beálló ülepedés miatt a kocsik köbözési jele minden kocsiban 2 cmnyi magasság többlet hozzáadásával fog megjelöltetni.

A hónap folyamán átvett anyagmennyiségről a széthordási kimutatások alapján az osztálymérnökségek által számla állitandó ki és vállalkozónak joga van a hó folyamán átvett kavicsnak kifizetését követelni.

4. Mindegyik szállitó köteles a magy. kir. államvasutak nem nyugdijképes személyzete javára létesitett külön segélyalaphoz $^1/_{10}$%-al hozzájárulni.

5. Az ajánlatok tisztán, olvashatóan irva és ivenkint 1 koronás magy. kir. okmánybélyeggel és a rendes czimzésen kivül még ezen külcimmel „Ajánlat 6721. számhoz" legkésőbb f. évi március hó 25-én, déli 12 óráig a zágrábi üzletvezetőség I. osztályához küldendők.

6. A nyertes szállitó az ajánlott mennyiség értékének 10 százalékát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban óvadékra, a zágrábi üzletvezetőség gyüjtőpénztáránál letenni köteles, miről különben nyertes ajánlattevő irásbelileg fog annak idején értesittetni.

7. A zágrábi üzletvezetőség fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az árra szabadon választhat.

8. A szállitási ügyletből eredő minden bélyeg és illeték költséget szállitó viseli. Az illeték az 1881. év XXVI. t. c. 10. §-ában megállapitott módon rovatik le és az illeték dijjegyzék 9. tételének értelmében tartozik szállitó a kereseti összegek felvétele alkalmával minden nyugtatványt nemcsak a nyugtatványi bélyegilleték czimén a II. fokozat szerint járó bélyegjegyekkel ellátni, hanem arra még külön az ügylet után a III. fokozat szerint járó illeték fejében az utalványozott összegnek megfelelő bélyegjegyeket ráragasztani.

Jelen pályázati feltételek ajánlattevő által aláirandók és az ajánlattal együtt küldendők be.

Zágráb, 1900. évi március hó 13-án.

(Utánnyomat nem dijáztatik.) Az üzletvezetőség.

Tekintetes

Friedrich János

gyógyszerész urnak

Malackán.

Kérem gyógyszerész urat nekem egy tekercs egészségi labdacsot küldeni, mert régi vendégem az **idült köszvény** ismét felkeresett és csakis labdacsai segitenek nekem.

Merz György

földbirtokos.

Ó.-Galla, 1898. március hó 5-én.

Raktár Budapesten, Török József gyógyszerész urnál, Király-utca. Egy tekercs ára 6 dobozt tartalmazva **2** korona **10** fillér = **1** frt **05** kr., **1** doboz **42** fillér = **21** kr.

Szőlőojtványok

Nemes-Kadarka. Erdei, Piros-Baker, Kövidinka, Aramon, Alecanbusé, Olasz-Rizling, Rajnai-Rizling, Madlen, Chass, piros és fehér (gyöngyszőlő) Juhfark stb. stb. gyökeres, fás, szokvány minőség különböző alanyokon fajtisztán. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Ezen katalógus megszerzése mégazoknak is érdekében áll, kik idei szükségleteiket már fedezték, vagy ezidő szerint rendelni szándékuk nincsen. — Tartalmazza az összes szőlőfajok ismertetését, termőképességét, metszését, egyéb miveletét s más gyakorlati tudnivalókat

Előkerités

(Elősövény)

Gleditschia (koronatövis, krisznsövis vagy tüskéslepényfa) valamennyi sövénynövény között legelső. Gyorsan fejlődik, nem csemetezik, mint akác, orgona stb. sűrű, izmos 15—25 cm. ágos tövisével ember és bármi állatnak ellenáll. Főelőnye, hogy agyag, homok, meszes, köves, szikes stb. talajban kitűnően diszlik. Szőlők, kertek, legelők, udvarok, majorok, temetők stb. körülkerítéséhez felülmulhatatlan, legolcsóbb, örökös sövényt képez. Ezer darab csemete ára 6 frt, elegendő 200 méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott nyomtatott ültetési és kezelési utasítás mellékettetik. — Magvak, friss szedés, csiraképes 100 kilő 28 frt, 50 kilő 16 frt, 10 kilő 4 frt 20 kr. Ismertető árjegyzék ingyen és bérmentve. Czím: **„Brmelléki első szőlőoltvány-telep“ Nagy Gábor, Nagy-Kágya Bihar megye.** 10198

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapirosok kihasználására

mint tag belép.

Haviilletők 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)

AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13.

A Commerce- & Credietbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Butorok hitelre

helyben és vidéken a legolcsóbb árakért minden elfogadható fizetési feltétel mellett. Nagy választék egyszerű és finom butorokból, u. m.: teljes lakberendezések, menyasszonyi kelengyék, valamint egyes butordarabok. — Fölvilágositással szolgál

VARGA IGNÁC hitelfőnök

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 2. butorraktárban. A legujabb árjegyzéket több mint 300 képpel 25 krnak bélyegben való beküldése ellenében franko küldjük.

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummi és halhólyag tucatonkint . . 1 frttól 6 frtig
Párisi női szivacska . . . . . 5 „ 6 „
Irrigator . . . . . 1,80 „ 5 „
Kredeti pessarium, oclusivum (Pelipornis) Menzinga tanár szerint vezetővel 1.80 frttól 2.50 frtig. Szabad. hajvaj elleni kötelek „Diana-ův“ 3.50 krttól 5 frtig. — Gyüjtemény uraknak 3 frttól 10 frtig. 10 frtnyi megrendelesnél 15% árkedvezmeny.

Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek.

KELETI J. cs. és kir. szab. kötszer-gyártó

Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Tetlés helyett az ajánlott. ◆ Árjegyzék ingyen, zárt borítékban.

Oh jaj!

megfojt az az átkozott köhögés.

Távirat:

Kérek 6 dobozzal az ön valóban hatásos Egger-féle mellpasztillájából.

Bécs, Karlsgasse 14. ajtó 6.

K. von Getz.

Egger-mellpasztillja gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségnél elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszertárban és drogueriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadoboz ára 25 kr).

Fő- és szétküldés raktár: **Nádor-gyógytár Budapesten.**

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar megszabaditott, **Éljen!**

VI., Váci-körut 17. szám.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspora

I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az étkedv, tehát a sertések hizásának előmozditásához, orbánoknál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Agril-táppor

lovaknak és szarvasmarháknak.

1 csomag 80 kr.

Kitünő pótlók az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, vese-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.

Hotter-tréningfluidja, mosóviz lovaknak és szarvasmarháknak 1 üveg 1 frt 20 kr.

Az inakat és izmokat a legmagasabb korig is friss erőben tartja, az állat, bedörzsölések után, a legerősebb munkát és tréninget kiállja. Megerőltetésekből származó bajoknál mint bénaságnál, rheumánál és merevségnél is meglepő eredménnyel használtatik.

Hotter absorbinolja, kozm. mosóviz lovaknak. 1/1 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr.

Eltávolit mindenféle kinövést és zsiros lerakodást, anélkül, hogy a szőrt elpusztitaná. Erősíti megtámadott és gyenge inakat, eltávolit és elpusztit az izmokról minden butykot és meggátol minden gyuladást; különösen bevált epén, csülökdaganatnál, gumónál, vastag térdeknél, eltávolit butykokat az inakról, vastag bőkat, daganatot, a hol azok fellépnek. Elmulik a térd merevsége, és megegyü minden féle zúzódást

Főraktár: Apotheke „zum heil. Josef“, Bécs, XII/2, Schönbrannerstrasse 182/P. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. sz.

Raktár a legtöbb gyógyszertárban és drogueriában — Tessék a védjegyre vigyázni.

Irodai-cikkek Schwanhäussertől

időt és pénzt takaritanak meg, rendet és kényelmet szereznek.

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

Schwanhäusser

Bécs, I., Johannesgasse 2. I. em.

Olaszország Remekei.

Olaszország és az olaszok műkincseinek mintegy 2000 fényképből álló gyüjteménye.

Remek diszalbum hosszukás negyedrét formában.

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 K. 20 fil.

Megjelenik havonként kétszer.

Igazgató: LAURENCIC GYULA.

A magyar kiadás szerkesztője: Boross Vilmos.

A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörü diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, müvészi elrendezése és fényes kiállitása, valamint nagy, pompás és tiszta fényképfelvételei által elsőrangu alkotásként hódit majd az egész müvelt világon. — A mübe felölelt képek, melyek teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkincseinek, az olasz vidék behető ismerete s az ottani épitészet, festészet és szobrászat páratlan müveinek alapos tanulmányozása alapján választattak össze és rendeztettek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrét oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népének és műkincseinek, lebilincselő szöveg szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt. — E mű össze nem hasonlitható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátlanul nyomott clichéivel; e diszalbummal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabásu müvet, melynek értéke minden időben maradandó lesz s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen ugy, mint a müvészetet kedvelők, müvészek és tudósok között a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmü egyuttal nélküzhetetlen munka a müvészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsü müvészi teljesitmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtatnak a

„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körut 18.)

Előfizetési ár:

6 füzetre	**7** korona	**20** fillér.		**18** füzetre	**21** korona	**60** fillér.
12 „	**14** „	**40** „		**30** „	**36** „	— „

A kiadóhivatal, ***Budapest, V., Mérleg-utca 11. szám.***

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után kéthetenként egy-egy ujabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban József-körut 18.**, *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Beada Józsefné, Andrássy-ut 59.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Soproni V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében. Kecskeméti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetési iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetési iroda V. Fürdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Zsibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 9.

Leopold Gyula hirdetési irodája VII. Erzsébet-körut 14.

Mosse Rudolf hirdetési iroda VII. Károlykörut 9.

Schwarcz József hirdetési iroda V. Marokkó-u. 4.

Tänczer Gyula hirdetési iroda IV. Szervitatér 8.

Malvin!
Kivánt helyen, kivánt jelige alatt levél póstára adatott. 5904

Ismeretlen
kivánt helyen levele van.

A főváros
egyik legelőkelőbb bankjának fiatal hivatalnoka, diplomás zongoraművész 3500 frt fizetéssel, ezuton keres magának megfelelő élettársat. Pályázhatnak szép, hasonló müveltséggel biró intelligens hölgyek, 16—20 évig valláskülönbség nélkül; miután megélhetés biztositva van hozomány mellékes. Csakis fényképpel ellátott komoly ajánlatokat „Bankhivatalnok 23" alatt e lap kiadóhivatalába kérek. Anonym levelekre nem válaszolok. 2430

Alsós!!!
A délutáni órákban jól fizetett alkalmazást nyer két olyan intelligens fiatal ember, kik az „alsós" összes szabályait ismerik, hogy a kávéház tulajdonosával egy háromtagu „alsós biróság"-ot képezzenek. Fizetés uzsonnakávé, vacsora és havi 35—40 forint. Ajánlatokat kérek „kávéháztulajdonos" cimen e laphoz. 2342

Piros szegfü.
W. B. cukrásznál kitüzött időben nem lehetek jelen a rendez-vouson, akkor nap. Nagyon szeretném, ha e hiremet olvasná, hogy hiába ne fáradna. Örvendenék, ha irna mégegyszer s ujabb találkát tüzne ki, de csak a jövő hét vége felé. 2344

Hölgyeim.
Jól szituált uriember hü és odaadó barátja óhajt lenni azon hölgynek, ki őt bizalmával megtiszteli. Legszigorubb diskréció becsületbeli ügy. Szives válasz kéretik „Bizalom" jeligével e laphoz. 2336

Könyvelőnő
keresk. tanfolyamot végzett, saját Yost-irógépe van, szorgalmas és megbizható, állást keres mielőbbi belépésre. Cime a kiadóhivatalban. 2824

Bizalom
Levél ment kivánt cimen.

Próbáljunk!
Hát igen, próbáljunk! A mit mondtam megtartom. Azt hiszem ez elég rövid — s esdem szives válaszáért előbbi jeligével. Szerény az „árvácska" is. 2343

Kékszemü Makó!
Valami sajnos félreértés támadt közöttünk, a mit annál inkább sajnálok, mivel kedves levele késõn jutott hozzám s levélileg nem értesithettem. Ha talán olvasná e sorokat, ugy nagyon lekötelez, ha tudatja velem cimét, hogy megirhassam, a mit akarok, E.

Zsidó
szeminarista leckét elfogad gymnasiumi és elemi osztályok tanitására. Cim a kiadóban. 5893

Csinos
intelligens megjelenésü kisasszony jobb üzletbe pénztárhoz vagy elárusitónőnek ajánlkozik, esetleg biztositékkal is rendelkezik. Cime megtudható e lap kiadóhivatalába. 2822

Okleveles
tanitónő elemi és polg. isk. tantárgyakból kitünő oktatást ad, szabad órákkal rendelkezik. Szives ajánlatot kér „Tanitónő 5887" jeligével a kiadóba. 5887

Állást óhajt
változtatni egy jó családból származó fiatal ember, ki jelenleg is egy nagyobb részvénytársaság hivatalnoka, kivánatra óvadékkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2802

4000 korona
óvadékkal rendelkező intelligens fiatal ember, pénztárnoki, vagy más bizalmi állást keres. Elsőrendü referenciákkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 2819

Ügynökök keres-
tetnek helyben lakó előfizetők gyüjtésére. Telefon Hirmondó Kerepesi-ut 22. 5818

Ügyes
női szabónő házhoz kinálkozik. Cim a kiadóhivatalban. 2343

Szép irásom van
elvállalok boriték irást, vagy más irodai munkát. Szives megkeresést „Délutáni munka" jelige alatt e lap kiadóhivatalához kérek. 5882

Magyar gyorsirónő, ki a Remington és Yost-gépet kitünően kezeli, hosszabb idő óta irodában müködik, állását változtatni óhajtja. Szives megkereséseket „Szorgalmas" jelige alatt a kiadó továbbit. 2800

Középiskolai
tantárgyakból elismert legjobb módszer szerint tanit kitünő philologus és mathematikus. Előkészit egyéves önkéntességi szolgálatra jogositó vizsgára, kereskedelmi, reáliskolai és gymnaziumi érettségire. — Goitein Henrik, Budapest, VI., Teréz-körut 32., II. emelet 14. 5214

Egy ügyes
aljvarrónő állandó alkalmazásra kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal. 2341

Irodaszolga
150 frt készpénz óvadékkal felvétetik. Cim a kiadóban. 5902

Házmesternek
ajánlkozik egy jelenleg is oly minőségben levő tisztességes egyén. Cime megtudható a kiadóhivatalban. 2712

Kereskedő urak figyelmébe.
Kereskedelmi iskolát végzett könyvelőnő, ki a könyvelést egy elsőlendü nagyobb üzletben önállóan végezte, kitünő kiirott irással bir és szolid megjelenése van, egyelőre szerényebb igények mellett állást keres. Szives megkereséseket „Szerény" cim alatt kér a kiadóhivatalba. 2789

Kereskedelmi
iskolát végzett könyvelőnő, ki jelenleg is ily minőségben van alkalmazva, állását változtatni óhajtja. Cime a kiadóhivatalban. 2804

Egy
nagyobb lap expeditora keres havi, heti lap vagy folyóiratnál beosztani valót. Cime a kiadóban. 2737

Irodai
vagy pénztárnoki alkalmazást keres egy szépirásu hölgy. Cim a kiadóhivatalban. 2796

Raktárnoki,
pénzbeszedői, üzletvezetői vagy más efféle állást keres intelligens jó megjelenésü kereskedő, esetleg biztositékkal is rendelkezik. Cime a kiadóhivatalban. 2758

Kossuth Lajos
életnagyságu kitünő mellképe (kézfestés) diszes aranyozott keretben 30 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685

Jó forgalmu kóser füstölthus áruda italmérési engedélylyel, hol intelligens urak étkeznek, elutazás végett azonnal eladó. Cim a kiadóban. 280

A Népszinház
közelében egy csinosan butorozott I. emeleti két ablakos utcai szoba, 1 vagy 2 intelligens ur részére azonnal kiadó. Ugyanott egy csinosan butorozott 2 ablakos udvari szoba 1 vagy 2 ur részére azonnal kiadó, mindkettő külön bejárattal. Cim a kiadóhivatalban. 2774

Az angyalföldi
rendező-pályaudvar mellett egy saroktelek 376□ öl olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalba. 2744

Eladó
egy jó karban lévő séta gyermekkocsi kifogástalan állapotban. Cim a kiadóban. 2823

„Kigyó" E.
Levele van a kiadóban.

Bolthelyiséget keresek az Erzsébet-köruton
a Király-utca és Kerepesi-ut között, egy nagyobb kirakattal, esetleg egy kisebb hátsó üzlettel vagy udvari raktárral. Ajánlatokat „H. J." jeligével e laphoz küldendők. 2713

Lakást és ellátást
keres intelligens családnál egy fővárosi tanitónő, lehetőleg a Dohány-utca közelében. Ajánlatokat „Tanitónő" jeligével a kiadóhivatalba kérek. 2815

Szőlő bérbeadás.
Ötven holdas szőlőt pénzért vagy feles müvelésre bérbeadok vagy eladok Budapesttől 3 órára. Mult évi termés 12 ezer frt. Cim a kiadóban. 5896

Sarokházam
Vácon, legélénkebb helyen a Dunasoron, gyönyörü kilátással, jó anyagból épült, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2813

Csinosan
butorozott szoba külön bejárattal, intelligens gyermektelen családnál a József-köruton azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2831

Óvadékképes
29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intézet hivatalnoka, mint pénztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000—3000 korona." 2723

Gyógyszertár
személyjogu 26.000 lakossal biró városban, eladó. Cim a kiadóban. 5903

Több kitünő északnémetheni
nevelőnő,
kik az angol és francia nyelvet Angol- és Franciaországban sajátitották el, kitünő zongoristák, rajzolnak és festenek, azonnali alkalmazást keresnek magyar uri családoknál, ugyszintén két izr. német nevelőnő nyelv és zeneismerettel, ajánlkozik előkelő izr. családokhoz
Szegheőné S. Lujza irodája által Budapest, VI. Dessewffy-utca 22. sz.
Magyar okl. tanitónőket sürgősen keresek.

Szolid árak.
MAUTNER HENRIK
butorszállitási és beraktározási vállalat
BUDAPEST.
VIII. József-körut 21.
Száraz raktárak

CSIZ
ezidőszerint a legerősebb
Jód-Brom-Forrás-Fürdő.
Éghajlata száraz, meleg; gyógyeredményei meglepők. Fürdőévad május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen felszerelt lakszoba; szanatórium, gyógytár; zongora-, olvasó-billiárd-terem; lawn-tennis; térzene. Katonatisztek, államhivatalnokok május 1-től junius 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy- és fürdődij tekintetében 50% kedvezményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. **Kimeritő prospektusokkal szolgál kivánatra a fürdőigazgatóság Csiz per Rima-Szécs. Az évad alatt posta és távirda helyben. Csiz a Fülek-Miskolci vasutvonal állomása.**

Köznép-osztály.

Ferenc József-kabát	4 frt
Jaquet --- --- --- ---	3 frt
Frack --- --- --- ---	5 frt
Nadrág --- --- --- ---	2.50.

Rothberger Jakab,
Kristóf-tér 2. I-ső emelet.

A legjobb szivarka hüvelyeket
árusitja az **Uránia** szivarkahüvely bizományi raktár Budapesten, Kertész-utca 35. **Árjegyzékek ingyen és bérmentve.**

A budapesti
Kávémagazin
bérmentve küld
Cuba
Mocca
Jáva
Gyöngy
kávét
postán utánvéttel
3 kiló frt 4.80.
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u 4.

ERENYI-féle
kitüntetett „NERVIN" nagy üveggel 80 krajcár. Legjobb: csuz, köszvény, csontbántalmak, derékfájás és szaggatás ellen.

Singer varrógép
használt, de nagyon jókarban lévő, olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2830

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezet. Szeged.
Hirdetmény.
A magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a szegedi rendezőpályaudvaron létesitendő két uj átmenő vágány alépitményének előállitására szükséges
földmunkálatok
végrehajtására.
A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajántati minta, a pályázati föltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött föltételek, Szegeden, a magy. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
Az ajánlatokat legkésőbb 1900. évi április hó 2-án déli 12 óráig kell benyujtani, alulirott üzletvezetőség általános osztályában.
Az ajánlatokat egykoronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell benyujtani: „Ajánlat a szegedi rendezőpályaudvaron létesitendő két uj átmenő vágány alépitményének előállitására.
Az ajánlat benyujtása előtt két nappal, vagyis 1900. év március hó 31-én déli 12 óráig 3000, azaz háromezer korona bánompénzt kell a magy. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének gyüjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmas értékpapirokban letenni.
A bánompénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.
Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek.
Csak idejekorán beérkezett irásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.
Posta utján beküldött ajánlatok és bánompénzek térti vevénynyel adandók fel.
Szeged, 1900. március hóban.
A magy. kir. államvasutak üzletvezetősége.
(Utánnyomás nem dijazt.)

Impregnált csillag ☆ jegyü takarmány-répamag.

Minthogy tudomásunkra jött, hogy a törvényesen bejegyzett csillag * védjegyet viselő és a 88.000-ik sz. a. szabadalmazott eljárással **impregnált takarmányrépa**-magvainkat számos esetben hamisitják, a mennyiben egyes vidéki kereskedők sok esetben néhány zsák csillagjegyü répamagot rendelnek és ha ez elkelt, akkor mindenféle csekélyebb értékü magot árusitanak a csillagjegygyel ellátott zsákokban, hogy ez által azt a hiedelmet keltsék, hogy a zsákokban az általunk termelt és **impregnált takarmányrépa** foglaltatik, szükségesnek tartjuk a magyarországi tisztelt gazdaközönséget értesiteni, miszerint a valódi

csillag * jegyü impregnált takarmányrépa-magvak

Magyarország, Felső- és Alsó-Ausztria, valamint Morvaország részére kizárólag egyedül csak a

MAUTHNER ÖDÖN **csász. és kir. udvari szállitó magkereskedő cégnél Budapesten,** VII. ker., Rottenbiller-utca 23. szám és VI. ker., Andrássy-ut 23. sz. kaphatók.

Az általunk termelt és impregnált fajták, ugymint ***Sárga Oberndorfi, Vörös Oberndorfi, Sárga olajbogyó, Vörös olajbogyó, Sárga Eckendorfi, Vörös Eckendorfi, Sárga Mammut, Vörös Mammut***, mint emlitettük, Magyarországon **egyedül** csak a

Mauthner cégnél kaphatók, különösen kitünnek azáltal, hogy:

1. **csirázási energiájuk erősebb, magas csirázóképesség mellett a kikelésök gyorsabb és erőteljesebb,** kitünnek továbbá 2. a fajtáknak fajazonossága által tudniillik alakra és szinre nézve, 3. a magvak leggondosabb tisztitása és végre a a meglepő nagy termés által.

Jaensch Gusztáv és társa birtokosok és magtermelők.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX., Üllői-ut 25.